

MESTSKÁ ČASŤ BRATISLAVA – RUSOVCE

Materiál na zasadnutie
miestneho zastupiteľstva
MČ Bratislava – Rusovce
dňa 26.6.2018

Komunitný plán sociálnych služieb Mestská časť Bratislava - Rusovce Programovacie obdobie 2017 - 2021

Predkladateľ:

Dušan Antoš, v.r.
starosta

Materiál obsahuje:

1. dôvodová správa
2. KPSS

Spracovateľ:

doc. Ing. Štefan Hronec, PhD.
Scarabeo – SK, s.r.o.

Návrh na uznesenie:

Miestne zastupiteľstvo

schvaľuje Komunitný plán sociálnych služieb Mestská časť Bratislava - Rusovce
Programovacie obdobie 2017 – 2021v predloženom znení

Dôvodová správa

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (**zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z.**) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z. **ukladá obciam a mestám povinnosť vypracovať Komunitný plán sociálnych služieb a to do 30.6.2018.**

KPSS je veľmi zložitý, časovo náročný, komplexný materiál, ktorý rieši široké oblasti komunitného spolužitia. Vytvorenie takéhoto plánu zahŕňa také široké oblasti spolužitia obyvateľov našej mestskej časti, že by bolo potrebné vytvoriť veľký tím odborníkov z rôznych oblastí, ktorí by zbierali údaje vo svojich jednotlivých zameraniach, ktoré by následne mali vyhodnocovať a pripraviť koncepcie do budúcnosti.

Práve z dôvodu nesmiernej náročnosti sa rozhodla mestská časť tak ako mnohé iné menšie obce a menšie mestské časti v našej republike zadať túto úlohu firme Scarabeo – SK, s.r.o, konkrétne p. doc. Ing. Štefanovi Hronecovi, PhD.

Pred predložením tohto materiálu na rokovanie zastupiteľstva v polovici roku 2017, sme žiadali o písomné pripomienky poslancov ale aj jednotlivé komisie, zriadené pri miestnom zastupiteľstve mestskej časti Bratislava – Rusovce. Pripomienky predložila soc. komisia, Kresťanská liga za poslancov nikto.

Všetky pripomienky posúvala pracovníčka MÚ p. Jajcajová p. Hronecovi, ktorý ich zakomponoval do materiálu.

Aj v roku 2018 sme žiadali formou mailov poslancov o opätovné pripomienkovanie materiálu (už doplneného o pripomienky), opäť nikto pripomienky nepredložil.

Posledné úpravy aj vzhľadom na zmenu zákonov previedol p. Hronec 23.3.2018. Túto poslednú verziu Vám predkladáme na schválenie.

Dňa 25.4.2018 sme poslali poslednú verziu na pripomienkovanie poslancom, ZŠ s MŠ Rusovce, Kresťanskej lige a všeobecnému lekárovi v Rusovciach. Následné pripomienky sme opäť zahrnuli do materiálu.

Pre informáciu uvádzame, že prebehlo niekoľko stretnutí sociálnych pracovníkov na úrovni magistrátu ale aj na úrovni ministerstva, kde sa riešila príprava resp. obnova KPSS za jednotlivé mestské časti, a veľmi často sa opakovala tá skutočnosť, že ide o nesmierne náročný dokument, náročný tak po finančnej ale aj personálnej stránke.

Padali návrhy, že možno pre Bratislavu a jej mestské časti by bolo schodnejšie, keby mohol existovať jeden spoločný KPSS pre Bratislavu a jednotlivé mestské časti by v ňom len špecifikovali svoje potreby. Zatiaľ však ostáva všetko tak, že každá mestská časť, každá aj tá najmenšia obec si musí vypracovať svoj KPSS.

Mária Jajcajová

Príloha: KPSS MČ BA – Rusovce programovacie obdobie 2017 - 2021

Mestská časť Bratislava - Rusovce
Programovacie obdobie 2017 - 2021

0. Komunitné plánovanie – ciele, princípy a zásady

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je jednou zo základných metód riadenia rozvojových procesov. Predstavuje metódu, pomocou ktorej mestská časť Bratislava - Rusovce plánuje sociálne služby tak, aby zodpovedali miestnym špecifikám a potrebám jednotlivých občanov. Ide o otvorený proces zisťovania potrieb a zdrojov a hľadanie najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb. Komunitné plánovanie mestská časť Bratislava - Rusovce využila pre začatie spolupráce a tvorbu trvalejších partnerstiev. V porovnaní s inými metódami posilnilo princípy zastupiteľskej demokracie, pretože do procesu zapojilo všetky zainteresované subjekty.

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (**zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z.**) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z. ukladá obciam a mestám povinnosť vypracovať Komunitný plán sociálnych služieb. Podľa Šiestej časti - Komunitný rozvoj a komunitný plán v oblasti poskytovania sociálnych služieb - § 82 Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia - mesto utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Mestská časť vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

Mestská časť a vyšší územný celok sú povinné predložiť návrh komunitného plánu sociálnych služieb a návrh koncepcie rozvoja sociálnych služieb na verejnú diskusiu.

Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb obsahuje:

- analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode mestskej časti alebo vyššieho územného celku vrátane vyhodnotenia materiálno-technického vybavenia sociálnych služieb a vzdelanostnej štruktúry zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby,
- analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby a ďalších obyvateľov v územnom obvode mestskej časti alebo vyššieho územného celku na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb a cieľových skupín,
- analýzu sociologických údajov a demografických údajov v územnom obvode mestskej časti alebo vyššieho územného celku,
- určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb v územnom obvode mestskej časti alebo vyššieho územného celku,
- časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb vrátane určenia personálnych podmienok, finančných podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok na ich realizáciu,
- spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb.

Mestská časť a vyšší územný celok zverejňuje komunitný plán sociálnych služieb a koncepciu rozvoja sociálnych služieb vhodným a v mieste obvyklým spôsobom.

0.1. Princípy, zásady a ciele

Princípy

- **Partnerstvo medzi všetkými účastníkmi** – potreby a ciele všetkých účastníkov majú rovnakú váhu. Názorom všetkých strán bol venovaný rovnaký priestor.
- **Zapájanie miestneho spoločenstva** – pri zapájaní miestnej komunity, obyvateľov mestskej časti Bratislava - Rusovce boli metódy a formy oslovenia a zapojenia aplikované tak, aby nikto nebol diskriminovaný a vylučovaný.
- **Hľadanie nových ľudských a finančných zdrojov** – pri spracovaní plánu bol braný ohľad na spoluprácu s podnikateľmi, dobrovoľníkmi v sociálnych službách, svojpomocné skupiny, rodinnú starostlivosť, organizácie pôsobiace v mestskej časti poskytujúce sociálne služby. Komunitný plán sociálnych služieb je jedným z nástrojov na celkové zlepšenie kvality života v mestskej časti Bratislava - Rusovce.
- **Práca s informáciami** – pri spracovaní bol zabezpečený rovnaký prístup k informáciám pre všetkých, ktorí sa plánujú zúčastniť. Pribežne bolo zabezpečené odovzdávanie informácií verejnosti.
- **Priebeh spracovania komunitného plánu** – proces komunitného plánovania zahŕňal vyhľadávanie, zapájanie a diskusiu rôznych skupín. Tento proces umožnil, aby navrhnutý systém sociálnych služieb plne zodpovedal miestnym potrebám, podmienkam a zdrojom, ktorými disponuje mestská časť Bratislava - Rusovce.
- **Zohľadnenie už vytvorenej a osvedčenej spolupráce.**
- **Kompromis priania a možností** – výsledkom komunitného plánovania v mestskej časti Bratislava - Rusovce je kompromisné riešenie medzi potrebami a možnosťami miestneho rozpočtu. Možnosťami v tomto prípade nie sú iba materiálne, finančné a ľudské zdroje, ale tiež spoločná dohoda, ktorá vymedzila, kto a ako sa bude na dosiahnutí cieľov komunitného plánu podieľať (Woleková, Mezianová, s.10, 2004).

Zásady

- Potreby, priority a smery rozvoja sociálnych služieb v mestskej časti Bratislava - Rusovce sú definované ľuďmi, ktorí žijú v mestskej časti a ktorých sa služby týkajú, ich volenými zástupcami, organizáciami a inými subjektami s priamym vplyvom na mestskú časť Bratislava - Rusovce.
- Všetky činnosti na miestnej úrovni behom prípravy a pri uskutočňovaní plánu sú previazané.
- Skvalitňovanie sociálnych služieb je mestskou časťou Bratislava - Rusovce považované za žiaduce a sociálne služby sú dôležitou súčasťou miestnej politiky.
- Priority a smery rozvoja sociálnych služieb vychádzajú z presvedčenia o jedinečnosti, hodnote, vrodenej dôstojnosti a práve na sebaurčenie každého užívateľa sociálnych služieb v mestskej časti.

Ciele komunitného plánovania sociálnych služieb

- Posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov mestskej časti Bratislava - Rusovce.
- Predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín.
- Opäť vtiahnuť do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji (a v niektorých prípadoch predstavujú pre obyvateľov hrozbu, či vyvolávajú strach a neistotu).
- Zabezpečiť poskytovanie kvalitných sociálnych verejných služieb pre svojich obyvateľov.
- Zabezpečiť bezpečnosť a ochranu obyvateľov mestskej časti, prevenciu a osvetu.

- Zabezpečiť základnú ľudskú potrebu – bývanie pre všetky skupiny obyvateľov – sociálnu, nájomnú.

Uplatnenie princípu integrovaného prístupu

Rozmer - 1

Rôzne aspekty života mestskej časti v sociálnej oblasti – sociálny, vzdelávací, voľnočasový, zdravotný, kultúrny a bezpečnostný – sú vzájomne prepojené a sociálny úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce rozvoja sociálnych služieb v užšom aj širšom poňatí sa v Komunitnom pláne sociálnych služieb skombinovali. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky klimatických zmien. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá pre dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2020.

Rozmer – 2

Komunitný plán sociálnych služieb mestskej časti Bratislava - Rusovce integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS) mestskej časti Bratislava - Rusovce integruje a nadväzuje na PHRSR mestskej časti, Územný plán mestskej časti, Program rozvoja bývania, Viacročný rozpočet, všemestská časťné záväzné nariadenia a iné. KPSS mestskej časti vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020, Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014-2020, Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020, Integrovaný regionálny operačný program „IROP“. Ďalej integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast, Spoločný strategický rámec EK, marec 2012, Nariadenia EK (Všemestská časťné nariadenie, nariadenie k fondom), CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012, CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT), CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu, CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu, CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+.

Rozmer – 3

Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti mestskej časti, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, mestská časť a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania KPSS, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy KPSS, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

Rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

0.2. Definovanie skupín sociálnych služieb

Komunitné plánovanie je zamerané na **rozvoj komunitných sociálnych služieb**, ktoré sú poskytované obyvateľom danej komunity - mestskej časti a sú poskytované v mestskej časti.

<p>A) Sociálne služby <i>Sociálne služby v zmysle zákona 448/2008 z.z. o sociálnych službách</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - prevencia vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, - zachovanie, obnova alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti, - zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby, - riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny, - prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny, - a iné, 	<p>B) Služby vzdelávania</p> <ul style="list-style-type: none"> - predškolská výchova - materské školy, - základné vzdelávanie - základné školy, - záujmová mimoškolská činnosť - centrá voľného času, - školská záujmová činnosť - školské kluby detí, - záujmová mimoškolská činnosť umelecké školy a ďalšie zariadenia záujmového vzdelávania, 	<p>C) Zdravotnícke služby</p> <ul style="list-style-type: none"> - základné lekárske služby - lekári prvého kontaktu, - špecializované lekárske služby - špecializované ambulancie, - iné zdravotnícke služby - zariadenia a liečebne, - rehabilitačné služby, - lekárne, - dopravná zdravotná služba, - lekárska služba prvej pomoci,
<p>D) Voľno-časové aktivity</p> <ul style="list-style-type: none"> - športové ihriská, telocvične, - oddychové zóny, - športové kluby a jednoty, - kluby dôchodcov, - kino, divadlo, knižnice 	<p>E) Bezpečnosť a aktivity prevencie</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivity mestskej a štátnej polície, - preventívne vzdelávacie aktivity, - monitorovacie bezpečnostné systémy, - prvky fyzickej ochrany obyvateľov a majetku, 	<p>F) Bývanie</p> <ul style="list-style-type: none"> - sociálne bývanie, - nájomná bytová výstavba, - štartovacie byty pre mladé rodiny,

Služby musia byť poskytované takým spôsobom, aby obyvatelia mestskej časti zotrvali vo svojom prirodzenom sociálnom prostredí a pritom ich potreby budú uspokojené. Potrebné služby sú obyvateľom poskytované ambulantne (napr. poradenstvo, skupinová terapia, rehabilitácia, stravovanie, klubová činnosť ...), v denných zariadeniach špecializovaných pre jednotlivé alebo vhodne kombinované skupiny (stacionár pre deti so zdravotným postihnutím, chránená dielňa pre dospelých

s duševnou poruchou napr. výroba medovníkov, vyšívanie, stacionár pre starších ľudí ...), terénnou formou, pobytovou alebo inou podľa nepriaznivej sociálnej situácie a prostredia, v ktorom sa klient nachádza. Podobným spôsobom sú poskytované aj odľahčovacie služby pre rodinu, ktorá sa stará o svojho rodinného príslušníka so zdravotným postihnutím.

Neoddeliteľnou súčasťou komunitných služieb sú aj služby poskytované v domácnosti toho obyvateľa, ktorý ich potrebuje. Niekedy sa používa presnejšie označenie „terénne a komunitné sociálne služby“. V domácom prostredí sa v podstate môžu poskytovať tie isté sociálne služby, ktoré sa poskytujú ambulantným spôsobom. Terénne a komunitné služby pre konkrétneho klienta sa môžu vhodne dopĺňať.

0.3. Legislatívne súvislosti

Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na mestskej časti a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Mestská časť sa v oblasti sociálnej pomoci do 31.12.2008 riadilo nasledovnými zákonmi: Zákon NR SR č.369/1990 Zb. o mestskej časti zriadení v platnom znení, Zákon NR SR č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, Zákon NR SR č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi, Zákon NR SR č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, Zákon NR SR č. 36/2005 Z.z. o rodine a Zákon NR SR č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Dňom 1.1.2009 vstúpil do platnosti nový Zákon NR SR č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.) a novela zákona NR SR č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (330/2007 Z. z. v znení zákona 643/2007 Z. z., zákona 215/2008 Z. z., zákona 448/2008 Z. z. (v znení novely č. 345/2015 Z. z. a novely č. 91/2016 Z. z.), zákona 466/2008 Z. z., zákona 317/2009 Z. z., zákona 180/2011 Z. z., zákona 417/2013 Z. z., zákona 185/2014 Z. z., zákona 219/2014 Z. z., zákona 310/2014 Z. z., zákona 131/2015 Z. z., zákona 175/2015 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., **zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z.**). Tieto dva kľúčové zákony vymedzujú povinnosti mestskej časti pri svojej samosprávnej pôsobnosti v oblasti sociálnej starostlivosti o svojich občanov. Čo sa týka ďalších právnych predpisov, ktoré upravujú kompetencie mestskej časti v sociálnej starostlivosti o svojich občanov a v legislatívnych súvislostiach, tak sú to: zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (upravuje poskytovanie jednorazovej dávky pomoci v hmotnej núdzi), zákon č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (upravuje postup pri určovaní osobitného príjemcu prídavku na dieťa, v prípade že oprávnená osoba nevyužíva prídavok na účel, na ktorý je poskytovaný,) zákon č. 571/2009 Z. z. o rodičovskom príspevku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (upravuje postup pri určovaní osobitného príjemcu rodičovského príspevku pri zákonom stanovených dôvodoch), zákon č. 383/2013 Z. z. o príspevku pri narodení dieťaťa a príspevku na viac súčasne narodených detí a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ktorý taktiež upravuje postup mestskej časti pri vykonávaní osobitného príjemcu tejto dávky).

V zmysle zákona NR SR 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvateľa mestskej časti majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, rodiny a majetku v obci, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má mestská časť povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života.

0.4. Východiská

Pri komunitnom plánovaní sociálnych služieb boli zohľadnené stratégie a priority definované v národných, lokálnych a európskych strategických dokumentoch.

Miestnej úrovni

- **Územný plán mestskej časti**
- **Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti,**
- Program rozvoja bývania
- Viacročný rozpočet

Národnej úrovni

- **Partnerská dohoda** určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Ide teda o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie. Neformálne vyjednávania k príprave Partnerskej dohody a operačným programom Slovenskej republiky na roky 2014-2020 sa začali 25. januára 2013 stretnutím so zástupcami Európskej komisie. Následne sa uskutočnili aj ďalšie neformálne kolá rokovanií, o ktorých bližšie informácie je možné získať na stránkach Úradu vlády ako Centrálného koordinačného orgánu pre fondy EÚ v podmienkach SR.
- **Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020** - pozičný dokument identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Zároveň tento dokument predstavuje základ pre negociácie s Európskou komisiou k Partnerskej dohode a operačným programom SR na roky 2014-2020.
- **Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020**
- **Integrovaný regionálny operačný program „IROP“** - predstavuje programový dokument SR pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorého globálnym cieľom je: prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.
- Sektorového operačného programu, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.
- Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHRSR BASK), ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj.
- Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni mestskej časti.
- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
- Národný program reforiem, máj 2012,
- Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
- Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
- Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
- 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
- Konceptia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania

Nadnárodnej úrovni

Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

- Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
- Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
- Nariadenia EK (Všemesťská časťné nariadenie, nariadenie k fondom),
- CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,

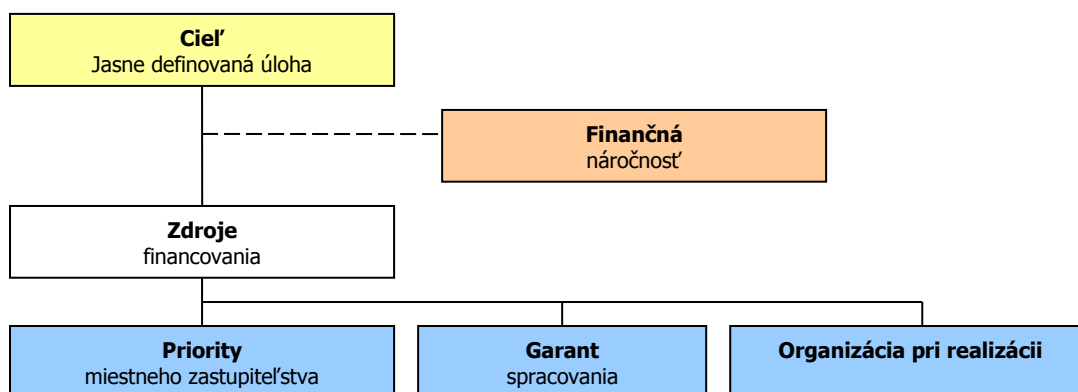

- CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
- CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
- Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan), ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework), ktorý bude vytvorený na základe Národného rozvojového plánu v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme), ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúcich plošný (celoštátny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme), ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP odráža 1 usmernenie SUS t.j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“, a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. „vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia KPSS mestskej časti Bratislava - Rusovce je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy mestskej časti Bratislava - Rusovce. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

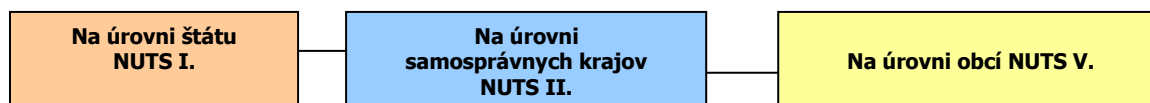
Finančné zabezpečenie

Financovanie KPSS by sa malo realizovať na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné sociálne aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúcich význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Bratislavský samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaistovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. o mestská časťnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má mestská časť okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2014 - 2020.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave KPSS Bratislava - Rusovce nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní KPSS mestskej časti Bratislava - Rusovce boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Mestská časť Bratislava - Rusovce má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov stratégie Európa 2020 a prioritných oblastí Pozičného dokumentu:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“), ako obdoba súčasného Národného strategického referenčného rámca, obsahuje záväzky členského štátu, že pridelené alokácie pre politiku súdržnosti EÚ sa využijú na implementáciu stratégie Európa 2020. Partnerská dohoda obsahuje aj návrh operačných programov.

Operačné programy (ďalej len „OP“) sú hlavným riadiacim nástrojom pre využívanie fondov EÚ. Na zabezpečenie naplnenia cieľov stratégie Európa 2020 vypracovala EK tzv. „kondicionality“, t.j. podmienky, ktoré musia členské štáty splniť, jednak sú to podmienky ex ante, ktoré musia byť zavedené pred poskytnutím prostriedkov z fondov, ako aj podmienky ex post, podľa ktorých bude uvoľnenie dodatočných prostriedkov z fondov závisieť na výkonnosti a dosahovaní cieľov stratégie Európa 2020.

Tematické ciele v súlade so stratégiou Európa 2020:

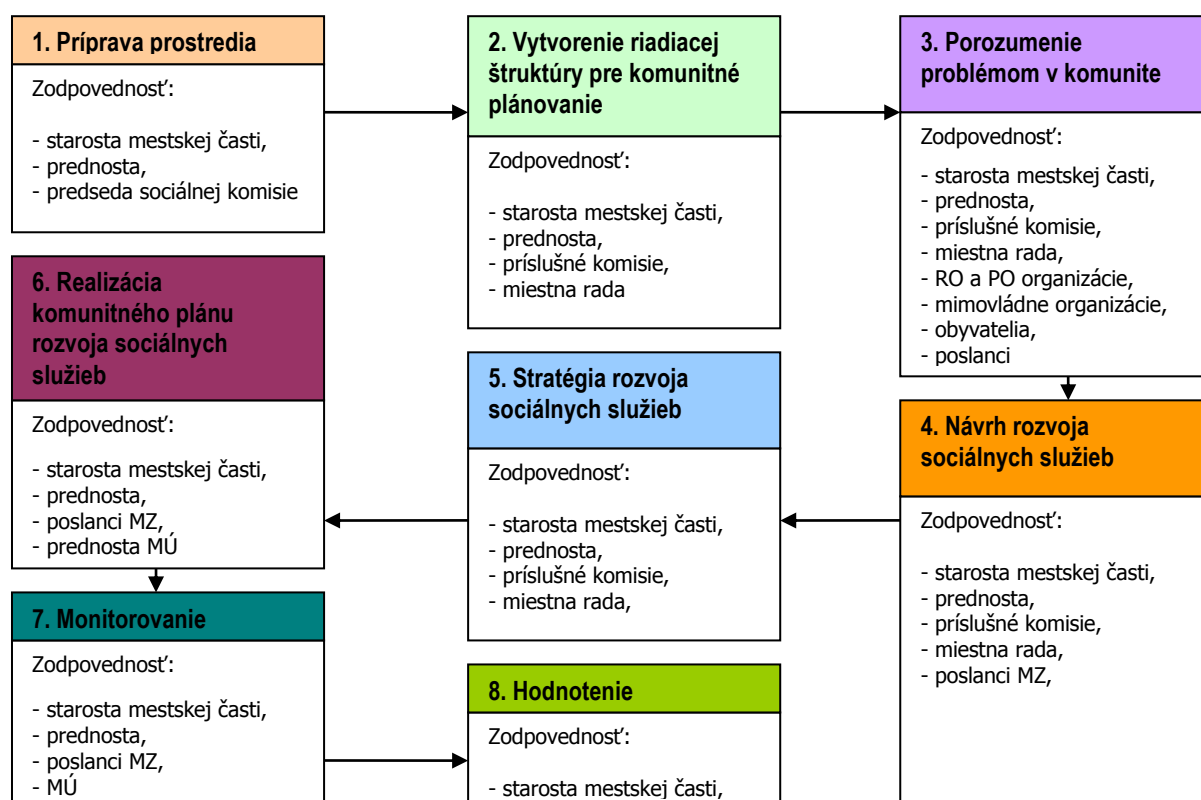
- 1) posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií;
- 2) zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality;
- 3) podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily;
- 4) podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe;
- 5) investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania;
- 6) zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy.

Pozičný dokument definuje nasledujúce prioritné oblasti pre sociálnu oblasť:

- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce
- moderná a profesionálna verejná správa

Priority stanovené v Pozičnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie fondov EÚ: Partnerskej dohody a operačných programov.

0.5. Fázy komunitného plánovania a definovanie zodpovednosti

1	<ul style="list-style-type: none"> - Vyvolanie dopytu v mestskej časti Bratislava - Rusovce. - Sformovanie prvotnej pracovnej skupiny. - Určenie, koho je treba do prípravy KP zapojiť. - Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. - Príprava informačnej stratégie.
2	<ul style="list-style-type: none"> - Zapojenie všetkých účastníkov procesu. - Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie komunitného plánu. - Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry.
3	<ul style="list-style-type: none"> - Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov. - Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti. - Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. - Zhodnotenie silných a slabých stránok existujúceho systému sociálnych služieb. - Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj sociálnych služieb.
4	<ul style="list-style-type: none"> - hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré budú pri spracovaní komunitného plánu udávať smer, ktorým sa budú sociálne služby v budúcnosti uberať, - cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja sociálnych služieb, - prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji sociálnych služieb, - regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj sociálnych služieb.
5	<ul style="list-style-type: none"> - Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorit. - Systém sledovania realizácie komunitného plánu. - Spracovanie konečnej verzie komunitného plánu.

	<ul style="list-style-type: none"> - Predloženie textu komunitného plánu na pripomienkovanie verejnosti. - Schválenie komunitného plánu zastupiteľstvom.
6	<ul style="list-style-type: none"> - Uskutočňovanie plánu. - Ročné vyhodnocovanie plánu. - Informovanie verejnosti o uskutočňovaní komunitného plánu. - Priebežné vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov. - Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom komunitnom pláne.

Zdroj: Woleková, Mezianová, 2004, s.14 – 17.

1. Sociálne – ekonomická analýza

1.1. Základná charakteristika mestskej časti

Z hľadiska administratívneho členenia je mestská časť sídlom okresu Bratislava 5 súčasťou Vyššieho územného celku Bratislava.

Základná charakteristika m.č. Bratislava-Rusovce (k 31.12.2014)

Kód m.č.	529494
Názov okresu	Bratislava 5
Názov kraja	Bratislavský
Štatút	mestská časť
PSČ	851 10
Telefónne smerové číslo	+421-2
Prvá písomná zmienka o m.č. - meste - rok	1208
Nadmorská výška m.č. - mesta v m	133
Celková výmera územia m.č. [km ²]	25,56
Hustota obyvateľstva na km ²	136,11
Počet obyvateľov	3726
Zdroj: ŠU SR	

Mestská časť je súčasťou Južného regionálneho rozvojového pólu. V smere mestská časť Rusovce - Čunovo – Rajka - Mosonmagyórvár je priestor regionálneho rozvojového pólu vo väzbe na Maďarsko orientovaný na: zhodnotenie rekreačného potenciálu vodného diela na Dunaji pre rekreáciu, vodné športy a cestovný ruch v lokalitách zemníka pri Jarovskom ramene a v inundácii - areál Čunovo, rozvoj plôch vybavenosti, zmiešaných aktivít vo väzbe na hraničný prechod do Maďarska, rozvoj občianskej vybavenosti, bývania, zmiešaných funkcií a športovo – rekreačných plôch charakteru agroturistiky - južné vstupné priestory do MČ Rusovce a vytvorenie predpokladov pre prepojenie sídiel v zázemí mesta na dunajskom ostrove so špecifickými podmienkami pre vybudovanie centra rekreácie a turistiky pri vode (Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy, 2010, s.39).

1.1.0. História

Rusovce majú veľmi zaujímavú a pestrú históriu. Okrem historických udalostí regionálneho dosahu stopy tu zanechali aj epizódy svetovej významu. Počiatky osídlenia terajšieho územia Rusoviec siahajú do staršej bronzovej doby (2200 – 600 pred Kr.). Na mieste tunajšieho cintorína boli objavené dve desiatky hrobov tzv. wieselburskej kultúry. Okrem ľudských pozostatkov sa našla aj keramika a drobné bronzové predmety. Pre územie dnešnej mestskej časti mimoriadne dôležité obdobie nastalo za vlády rímskeho cisára Trajána (98 – 117), kedy sa Rusovce dostali pod bezprostredný vplyv Rímskej ríše. Cisár v roku 103 rozdelil dovtedajšiu provinciu Panóniu na dve časti – Hornú (Pannonia Superior) a Dolnú (Pannonia Inferior), pričom hranica medzi nimi viedla severojužným smerom. Rusovce pripadli do Hornej Panónie, ktorú jej miestodržiteľ spravoval zo západne ležiaceho Carnunta. Pre bezpečnosť rímskeho impéria mala dôležitý význam severná, dunajská hranica ríše. Neustále nájazdy výbojných germánskych kmeňov (predovšetkým Markomanov a Kvádov) mali za následok vybudovanie sústavy pohraničných vojenských táborov, nazvanej Limes Romanus. Jeden z nich vznikol

aj na území dnešných Rusoviec. Podľa fragmentu pieskovcového oltára s votívnym nápisom z konca 2. storočia vieme, že dostal pomenovanie Gerulata (prvotným dokladom o existencii a pomenovaní rímskeho kastela v dnešných Rusovciach je tzv. Peutingerova cestovná mapa z 13. storočia, ktorá je stredovekým prepisom rímskej mapy zo 4.-5. st. n.l. a popisuje cestnú sieť z Hispánie do Indie). Rímsky kastel Gerulata pretrval až do začiatku 5. storočia, kedy vrcholil tlak germánskych kmeňov na rímske hraničné opevnenia. Začiatkom 6. storočia územie dnešného južného Slovenska a severozápadného Maďarska zabrali kmene Longobardov, ktorí na strategicky dôležitých miestach zakladali sieť sídlisk, medzi inými aj na území dnešných Rusoviec. O prítomnosti Longobardov v tejto lokalite svedčí nález veľkého množstva hrobov v polohe Pieskový hon. Od 9. storočia sa na zvyškoch rímskej Gerulaty usádzali slovanské kmene (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

Pôvod názvu

V 10. – 12. storočí na územie Uhorska prenikli príslušníci kmeňového zväzu Pečenehov. Ich pôvodnou domovinou bolo územie medzi riekou Volga a ústím Dunaja. V roku 1036 utrpeli porážku od kyjevského kniežaťa Jaroslava Múdreho. Časť pečenežských kmeňov sa dostala aj na územie Rusoviec, kde pôsobili ako strážcovia obchodnej cesty. Zrejme tu treba hľadať pôvod dnešného maďarského pomenovania Rusoviec – Oroszvár, t. j. Ruský hrad. Potvrdením tejto teórie malo byť dielo historika, univerzitného profesora Františka Karola Palmu (1735 – 1787) *Brevis Notitia Rerum Hungaricarum* z roku 1770, v ktorom o pôvode názvu Rusoviec píše: „Roku 884 prišli prvé maďarské kmene na Kyjevskú Rus. Usadili sa neďaleko Kyjeva. Tu na radu Rusov rozhodli sa obsadiť kraje, v ktorých vládol kedysi Atila. Pripojili sa k nim viacerí ruskí šľachtici. Keď zomrel vojvoda Almoš, Arpád sa chcel odvdáčiť Rusom, vďaka ktorým sa im výprava šťastne podarila. Vzal si za ženu dcéru istého ruského vojvodu. Odvtedy pestovali Maďari s Rusmi hlboké a trvalé vzťahy, ktoré upevňovali vzájomnými manželskými zväzkami. Zoltán priviedol osadníkov na mošonské územie (ad mosonienseus agrum), aby chránili hranice kráľovstva pred vpádom Nemcov. Týchto osadníkov nazývali Maďari Oroszok. Osade dali názov OROSZVÁR. Podľa inej verzie názov je odvodený z osobného mena istého grófa Uroza, veliteľa jazdy uhorského kráľa Gejzu II., ktorý toto územie získal darom od panovníka na jeseň roku 1145. Prvý známy názov obce ako terra Uruzwar sa nachádza v listine kráľa Ondreja II. z 19. augusta 1208, ktorou potvrdil založenie benediktínskeho opátstva v maďarskej obci Lébény a v tejto súvislosti sa tu spomínajú územia ležiace v susedstve kláštorňích majetkov. Menej prozaické je vysvetlenie nemeckého pomenovania Rusoviec – Karlbürg (iné varianty Kerseburg, Kerelburg, Kerchenburg), t. j. Karolov hrad, ktoré sa začalo v listinách objavovať v polovici 14. storočia. To historici dávajú do súvislosti s panovaním cisára Karola Veľkého. Podľa tradície cisárske vojská pri presune na nové pozície v dnešnom Taliansku, po porážke Avarov v roku 796, prechádzali aj týmto územím“ (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

Vzostupy a pády obce

13. storočie prinieslo pre Rusovce ťažké časy. V roku 1241 ich zničili počas svojich bojových výpadov Tatári. O tridsať rokov neskôr podľahli plieneniu českého kráľa Přemysla Otakara II. Z roku 1264 pochádza písomný dokument, v ktorom sa spomína vybudovanie hradu na tomto území; postavili ho na kopci Bergl, ktorý umelo navýšili na zvyškoch rímskych stavieb vojenského tábora Gerulata. V 13. a 14. storočí boli Rusovce kráľovským majetkom a tvorili súčasť panstva Mosonmagyaróvár. Kráľ ich dával do zálohu verným šľachticom. Tak napr. v roku 1266 kráľ Belo IV. daroval obec trencianskemu županovi Herrandovi Hedervárymu, ktorého potomkovia ju vlastnili do roku 1297. Druhá polovica 14. storočia znamenala pre Rusovce vzostup, keď sa stali obchodným strediskom (už pred rokom 1365 získali trhové právo). V prvej polovici 15. storočia sa Rusovce spomínajú ako oppidum a z roku 1477 pochádza záznam, ktorý uvádza richtára a obecných prísazných. Už v tomto období sa predpokladá používanie jedného z mestských symbolov, pečate. Jeho existenciu sa však nepodarilo dokázať (najstaršie známe pečatidlo pochádza až z obdobia o takmer dvesto rokov neskôr a zobrazuje jednochvostého leva v skoku, držiaceho v pravej prednej končatine šablú) (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

Majitelia rusovského panstva

Počnúc začiatkom 15. storočia začína história Rusoviec, kedy môžeme na základe poznatkov o majiteľoch panstva presne určiť rodové väzby. Rokom 1410 začína obdobie panstva šľachtickej rodiny Tompekovcov, ktorí sa ako majitelia opäť spomínajú v sedemdesiatych rokoch, po prechodnej držbe rodu Rozgoňovcov. V roku 1502 dostala donáciu na rusovské panstvo dcéra Magdalény Tompekovej a

Ambrózia Jolatha de Paar, Uršul'a. Donácia sa vzťahovala aj ne jej deti a tak panstvo prešlo v roku 1518 na jej prostredného syna Štefana Josu. Na základe donácie kráľa Ferdinanda I. Habsburského prešli v roku 1557 Rusovce na Štefanovho syna Wolfganga, podžupana Mošonskej stolice. Aby uspokojil majetkové nároky svojich štyroch detí, Wolfgang v roku 1568 rozdelil panstvo na štyri diely. Pre budúcnosť Rusovci mal veľký význam sobáš Wolfgangovej dcéry Heleny s príslušníkom zámožného rodu Zičovcov, Jurajom. Zičovci (Zichy) pochádzajú zo Zalianskeho komitátu (v dnešnom juhozápadnom Maďarsku). I keď patrili k starým rodom, cestu k sláve nastúpili až v 17. storočí, keď Pavol (1598 – 1638) ako veszprémsky hlavný kapitán získal od kráľa Ferdinanda II. Habsburského dediny v okolí Komárna. Slávu rodu založil Pavlov syn Štefan (I.) (1616 – 1693), predseda Uhorskej kráľovskej komory a župan Mošonskej stolice. Okrem toho, že v roku 1655 získal barónsky a v roku 1679 grófsky titul, začal používať aj druhý predikát „de Vásonkeö“ (podľa panstva dediny Vásonkö). V roku 1646 kúpil rusovské panstvo a o desať rokov neskôr začal s prestavbou pôvodného hradu na neskororenesančný kaštieľ. Vrchol politickej kariéry dosiahol v roku 1690, keď sa stal kráľovským tavernikom. Po Štefanovej smrti, 15.3.1693, prešlo panstvo na jeho syna z druhého manželstva s Magdalénou Amade (zomr. 1714), Adama (1659 – 1701). Adamovým nástupcom sa stal syn Karol (1690 – 1741), pochádzajúci z druhého Adamovho manželstva s Teréziou Rozáliou rod. Jakusichovou (1674 – 1721). Panstvo Zičovcov znamenalo slávne obdobie v histórii obce. K významným predstaviteľom rodu patrili gróf Emanuel Zichy-Ferraris (1808 – 1877), počas panstva ktorého dostal kaštieľ výzor aký poznáme dnes, a jeho brat Felix (1810 – 1885). Felix bol posledným majiteľom Rusovci z tohto rodu. V roku 1872 sa panstvo kúpou dostalo do vlastníctva grófa Huga Henckela von Donnersmarck, príslušníka starobylého rodu pochádzajúceho zo Spiša. Hugo Henckel bol veľmi prezieravý a rozhládený hospodár a za jeho panstva Rusovce prosperovali. Poslednými majiteľmi sa v roku 1906 stali manželia Lónayovci – Štefánia, vdova po následníkovi cisárskeho trónu Rudolfovi, a gróf Elemér. Tí ho vlastnili až do roku 1945, kedy pripadol štátu (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

Po moháčskej katastrofe

Do dejín Rusovci významnou mierou zasiahli turecké výboje v 16. a 17. storočí. Prehratá bitka pri Moháči priniesla o. i. veľký pohyb obyvateľstva v tejto oblasti. Zo severných oblastí Balkánskeho polostrova sa do strednej Európy presúvali masy predovšetkým chorvátskeho obyvateľstva. V rokoch 1515 – 1575 v celkom štyroch migračných vlnách na naše územie presídlilo podľa odhadov okolo stotisíc príslušníkov tohto národa. Postupne sa usádzali na opustených územiach a s pribúdajúcim časom dokonca vytlačili dovtedy dominujúce nemecké a maďarské obyvateľstvo. Chorváti priniesli na naše územie svojbytnú kultúru ako aj hospodárske zvyklosti a do súčasnosti patria k významnej národnostnej menšine žijúcej v tejto mestskej časti. Príchod Chorvátov znamenal premenu pôvodného charakteru obce na poľnohospodársku oblasť. Matej Bel v jednom zo svojich spisov z roku 1744 hovorí o prevažujúcom nemeckom a chorvátskom etniku medzi obyvateľmi Rusovci. V 18. storočí vyvrcholil rozvoj obce. Dôležitú úlohu zohrali Rusovce počas napoleonských vojen, kedy tu existoval poľný tábor Francúzov (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

Rusovce súčasťou Maďarska

V roku 1871 stratili Rusovce výsadné postavenie samostatnej obce a boli pričlenené do maďarského okresu Rajka. Po skončení prvej svetovej vojny na základe Trianonskej zmluvy pripadli Rusovce spolu s Jarovcami a Čunovom Maďarsku a boli včlenené do okresu Magyaróvár. V medzivojnovom období sa tri štvrtiny obyvateľstva Rusovci hlásili k nemeckej národnosti a preto privítali nástup nacizmu v Nemecku. Vojnové udalosti doľahli na obyvateľov obce veľmi ťažko. Okrem toho, že muži boli postupne odvedení do armády, obec, vzhľadom na jej poľnohospodársky charakter, musela front zásobovať potravinami. V posledných mesiacoch vojny obec obsadilo nemecké komando a čoskoro nato sa tu na dlhé mesiace usadila Červená armáda. Zriadila si tu prechodnú stanicu počas presunu z Viedne a Bratislavy späť do vlasti (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

V Česko-Slovensku

Ani po skončení druhej svetovej vojny sa nič nezmenilo na administratívnom postavení Rusovci. Nadalej ostali súčasťou Maďarska. Zmenu priniesla až Parížska mierová konferencia z 29. júla – 13. októbra 1946, ktorá prijala rozhodnutie v neprospech Maďarska o postúpení obcí Rusovce, Jarovce a Čunovo (vrátane ich katastrálnych území) Československej republike. Toto uznesenie bolo v Paríži podpísané 10. februára nasledujúceho roku a v praxi sa zrealizovalo 15. októbra 1947, kedy boli tieto tri obce pričlenené k Československu. V tom čase žilo v Rusovciach 907 obyvateľov. Od tohto dátumu sa začali písať nové stránky histórie Rusovci, pôvodne ako samostatnej obce v okrese Bratislava-

vidiek, od 1. januára 1972 ako jednej z mestských častí hlavného mesta Slovenska (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

1.1.1. Územie, vodstvo, fauna a flóra

Územie

Bratislava – mestská časť Rusovce (iné názvy: Bratislava-Rusovce, Mestská časť Rusovce, Rusovce; maď. Oroszvár, nem. Karlburg, chorv. Rosvar) sú mestská časť Bratislavy na pravom brehu Dunaja, južne od mestskej časti Petržalka v okrese Bratislava V. Rusovce sú najväčšou bratislavskou mestskou časťou na juh od Petržalky a svojím charakterom pripomínajú menšie mesto. Rusovce sú spolu so susediacou mestskou časťou Čunovom najjužnejšie položenou mestskou aglomeráciou Bratislavy. Katastrálne územie Rusoviec sa rozkladá v rovine, zo severovýchodu ohraničené tokom rieky Dunaj (resp. hrušovskou zdržou). Kataster na tomto území zasahuje do jedinečnej prírodnej rezervácie – Chránenej krajinskej oblasti Dunajské luhy; nájdeme tu zaujímavé výtvyry – Rusovské rameno a Rusovské jazero. Vďaka tomu sú Rusovce pomerne obľúbenou a vyhľadávanou rekreačnou lokalitou (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

Na území nížin sú hlavnými pedo-genetickými faktormi azonálne činitele. Najvýznamnejším faktorom je erózia a akumulácia činnosť vodných tokov, ktorá spôsobuje opakované narušovanie pôdy záplavami. Na nive Dunaja prevládajú fluvizeme, tok Dunaja a jeho riečne terasy kopírujú luvizeme. Podunajská nížina má pestrejšie pedologické zloženie. – nachádzajú sa tu kambizeme, fluvizeme, černoze, čiernice a hnedozeme (KEP UPN R-BSK, 2010, s.20). Charakter pôdných pomerov Podunajskej roviny je určovaný aj vývojom klimatických podmienok, dlhodobými zmenami hladín podzemných vôd, zrážkami, zrnitostným zložením pôdy a sedimentov. Nezanedbateľnú úlohu má pritom technológia poľnohospodárskeho obrábania pôdy, prípravy pôdy pre vysádzanie lesa ako aj používanie závlah a simulovaných záplav. V oblasti pod Bratislavou sú pôdy podmienené transportom riečného štrku, pieskov a naplavenín. Sú to pôdy ľahké, prevažne piesočnaté s prímiesou štrkov, ktoré vznikli na nívnych riečnych sedimentoch. Popri rieke Dunaj sú prevažne fluvizeme a nívne karbonátové pôdy na sedimentoch. Profily týchto pôd majú na vrchu obyčajne hliny, pod nimi štrková vrstva, potom piesčité a zase štrková. Charakteristické je veľké kolísanie hladiny podzemnej vody spôsobené hlavne režimom kolísania prietokov vody v Dunaji. Na aluviálnych náplavoch s vysokou hladinou podzemnej vody, pravidelne zaplavovaných a na podmáčaných sprašiach sa vytvorili lužné pôdy kvalitou blížiacie sa černozi. V miestach, kde je hladina podzemnej vody stále blízko pod terénom (okolo 0,5 m), sa vytvorili glejové lužné pôdy. Na holocénnych agradačných valoch, kde je hladina podzemnej vody mierne hlbšie, sa vytvorili lužné černoze (Novotová. A, 2008, s.13-14).

Fluvizeme patria do skupiny pôd iniciálnych. Nachádzajú sa v nivách riek, ich vývoj je opakovane narušovaný záplavami. Pôdny profil majú často obohacovaný o novú vrstvu kalových sedimentov. V riešenom území vznikali z viatych pieskov, z karbonatových a nekarbonatových aluviálnych sedimentov (KEP UPN R-BSK, 2010, s.21).

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v m.č. Bratislava-Rusovce od roku 2006.

Výmera územia v ha.											
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Celk. výmera úz. m.č.	2555,8	2555,8	2555,8	2555,8	2555,8	2555,8	2555,8	2555,8	2555,8	2555,8	2555,8
Poľnohosp. pôda - spolu	1819,8	1819,3	1813,3	1808,6	1806,9	1805,9	1805,8	1805,0	1804,4	1803,6	1803,0
- orná pôda	1744,5	1743,8	1739,4	1734,8	1733,2	1732,2	1731,7	1731,3	1730,9	1730,1	1729,5
- vinica	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- záhrada	39,0	39,3	39,3	39,2	39,1	39,2	39,5	39,4	39,3	39,3	39,3
- trvalý trávny porast	36,3	36,3	34,6	34,6	34,6	34,6	34,6	34,2	34,2	34,2	34,2
Nepoľnoh. pôda - spolu	736,1	736,5	742,5	747,2	748,9	749,9	750,0	750,9	751,4	752,3	752,8
- lesný pozemok	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6	143,6
- vodná plocha	52,5	52,5	52,5	53,2	53,2	53,2	53,2	53,2	53,2	107,5	107,5
- zast. plocha a nádv.	164,1	164,5	165,2	166,4	167,1	168,4	168,9	169,7	170,7	191,1	192,2
- ostatná plocha	375,9	375,9	381,2	384,0	385,0	384,7	384,3	384,3	383,8	310,1	309,5

Zdroj: 20.10.2016, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Z celkového hľadiska dochádza k redukcii poľnohospodárskej pôdy. K najväčším negatívnym zmenám došlo v sledovanom období v prípade ornej pôdy, ktorej výmera klesla do roku 2016 na 1729,5 ha. K miernemu poklesu došlo aj v prípade TTP. Trvalé trávnaté porasty klasli na 34,2 ha. Výmera nepoľnohospodárskej pôdy bola 752,8 ha. Zastavané plochy a nádvoria stúpili na 192,2 ha. K poklesu došlo v prípade ostatných plôch, ktorých výmera vzrástla na 309,5 ha. Špecifickým prostredím je niva rieky Dunaj. Rieku Dunaj v tomto regióne sprevádzajú lužné pôdy.

Pôdny druh

Pôdny druh je vymedzený na základe zrnitosti triedenia podľa Novákovej klasifikačnej stupnice, je založený na stanovení podielu frakcií rôznej veľkosti a posúdení množstva (%) jednej alebo viacerých kategórií elementárnych častíc. V riešenom území boli identifikované tieto druhy pôd: stredne ťažké pôdy (piesočnato-hlinité, hlinité pôdy) – vyskytujú sa na východnej strane kraja v Podunajskej nížine (KEP UPN R-BSK, 2010, s.21).

Podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky je stanovených sedem kategórií svahovitosti, kde Bratislava – Rusovce patrí do rovín bez prejavu plošnej vodnej erózie (svahovitosť 0 – 1°) (KEP UPN R-BSK, 2010, s.20-26).

Podľa kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky sú vymedzené štyri kategórie skeletovitosti, pričom ich zastúpenie v oblasti je nasledovné: pôdy bez skeletu – do hĺbky 0,6 m obsahujú pod 10 % skeletu (88,99 %), slabo skeletovité pôdy – v povrchovom horizonte obsahujú 5 – 25 % skeletu, v podpovrchovom horizonte obsahujú 10 – 25 % skeletu (5,65 %), stredne skeletovité pôdy – v povrchovom horizonte obsahujú 25 – 50 % skeletu, v podpovrchovom horizonte obsahujú 25 - 50 % skeletu (3,4 %) a silne skeletovité pôdy – v povrchovom horizonte obsahujú 25 – 50 % skeletu, v podpovrchovom horizonte obsahujú nad 50 % skeletu (1,97 %) (KEP UPN R-BSK, 2010, s.20-26).

Vodstvo

Hydrologicky spadá m.č. do povodia rieky Dunaj. Je typickou vysokohorskou riekou, zásobovanou alpskými prítokmi, živými zo snehu a ľadovcov. Z tohto dôvodu dosahuje najvyšších vodných stavov a prietokov v mesiacoch jún a júl (DOŠEK, O. a kolektív, 1966, s. 20).

Zdrž Hrušov, z ktorej veľká časť rozlohy leží na území Bratislavy, vznikla ohradzovaním a prehradením koryta Dunaja pri Čunove v rkm 1851,750 a tvorí významnú súčasť VD Gabčíkovo, ktorého účelom je: zabezpečenie protipovodňovej ochrany, zabezpečenie predpísaných odberov vody, zabezpečenie medzinárodnej plavby po Dunaji, využívanie vodnej elektrárne Gabčíkovo vo vynútenej prevádzke a manipulácia pri zimnom režime. Objem zdrže pri maximálnej vzdutej hladine (131,10 m B.p.v.) je 111,0 mil.m³, celkový objem zdrže vrátane prírodného kanála je 196,0 mil.m³. Hať pri Čunove spolu s objektmi na vodnom stupni Gabčíkovo zabezpečujú reguláciu prietokov v Dunaji (KEP UPN R-BSK, 2010, s.18).

Podzemné vody

Podzemné vody sa vyskytujú v priepustných tret'ohorných, ale najmä v štvrt'ohorných usadeninách. V piesčitých a štrkovitých sedimentoch tret'ohôr, ktoré ležia medzi nepriepustnými ílovitými vrstvami, sa nachádzajú tzv. artézske podzemné vody. Veľké zásoby podzemných vôd sa vyskytujú v riečnych uloženiach, najmä tam, kde sú dostatočne hrubé a dobre priepustné. Osobitným zjavom i z hľadiska podzemných vôd je Žitný ostrov. V dobre priepustných a mocných dunajských štrkoch a pieskoch cirkuluje niekoľko miliárd m³ podzemných vôd.

Fauna a flóra

Z dôvodu stretávania sa hercinskej, karpatskej a panónskej vegetačnej oblasti je rastlinstvo tejto oblasti veľmi rozmanité a bohaté (DOŠEK, O. a kolektív, 1966, s. 24). Pre Podunajskú nížinu sú však typické aj stepi a lesostepi. Prevažná časť územia Podunajskej nížiny je dnes premenené na úrodné polia. Územie je popri kultúrnej stepi charakteristické slaniskami, slatinami, piesočinami a lužnými lesmi. Podunajsko so Žitným ostrovom je najbohatšou oblasťou slatín na Slovensku. Dnes v blízkom okolí rašelinísk sa väčšinou nachádzajú orné pôdy. Na takmer všetkých ložiskách sa nachádza ostricový porast, ktorý tvorí prevažnú časť krytu. Väčšinu tvoria charakteristické slatinné lúky, ktoré vznikli zarastaním slepých ramien Dunaja a tóní. Odvodňovaním sú značne degradované, takže s pôvodnými typickými slatinnými lúkami sa stretávame len vzácné a ojedinele (napr. typický druh

podunajských slatín – marica pilkatá sa zachovala v území len na troch lokalitách). Na vodnej hladine tóní a slepých ramien i kanálov nájdeme v bohatom zastúpení lekná biele, leknícu, leknove, vodnianku, niekoľko druhov červenatcov, bublinatku, žaburiatku a iné. Z prírodného hľadiska sú veľmi cenné lužné lesy v okolí Dunaja. Sú to lesy, ktorým vyhovuje zamokrená, vlhká pôda. Vyskytujú sa tu porasty topoľov, jelší, jaseňov, dubov a vrb, pod ktorými na nižšom stupni ukrýva javor poľný, väz, drieň, hruška, svíb, bršlen, plamienok a iné kroviny (MARIOT, KHANDL, 1981, s. 34). Na jar tu kvitne množstvo snežienok (Novotová, A, 2008, s.14-15).

Kultúrne pozemky patria z hľadiska výskytu drobnej poľovnej zveri medzi najproduktívnejšie. Najviac upúta našu pozornosť množstvo zajacov. Ďalší druh poľovnej zveri je zastúpení jarabicami, bažantmi. Zaujímavý je výskyt nášho (ale i európskeho) najväčšieho vtáka – dropa veľkého, ktorý dosahuje až 18 kg. (DOŠEK, O. a kolektív, 1966, s. 27). Z drobných cicavcov sa tu objavuje hraboš poľný, syseľ, tchor, škrečok alebo aj lasica. Lesy menšieho rozsahu bývajú domovom vtákov, ide hlavne o kolónie havranov čiernych, ktoré prilietavajú za potravou na okolité polia. Následne sa vyskytujú aj krakle belasé, vlhy, penice, strnádky, hrdličky poľné, kolibkárky, strakoše a i. Najzaujímavejšou a najbohatšou oblasťou sú lužné lesy pri Dunaji a jeho ramenách. Oblasť Dunaja je predovšetkým raj vtákov. V odľahlých a tichých ramenách so stojatou vodou hojným porastom tŕstia majú svoje hniezda vodné vtáky. V dunajských lesoch sa udomácnili volavky biele i popolavé, čierne i biele bociany, krdle husí, kršiak rybár, hája tmavá, myšia hôrny, jastrab, trsteniarik a mnoho iných drobných vtákov. Na juh od Bratislavy sa nachádza tzv. ostrov Kormoránov, ktoré bolo vyhlásené za chránené územie v roku 1933 (MARIOT, KHANDL, 1981, s. 35 – 36). Veľkých cicavcov reprezentuje najmä jelenia zver. Zaujímavý je aj výskyt diviakov a miestami sa udržala aj vydra, ktorá bola v minulosti bežným javom pri Dunaji. Na stojatých vodách žijú ondatry. Bežným druhom je aj liška. Z drobných cicavcov sú to najmä piskory, belozúbky, ryšavky a hrdziaky. Z hadov je vo veľkom množstve zastúpená neškodná užovka. Zo žiab skokan zelený a skokan hnedý (Novotová, A, 2008, s.15-16).

1.1.2. Klimatické pomery

Malá výšková členitosť Podunajskej roviny sa odzrkadľuje v nevelkých podnebných rozdieloch medzi jej jednotlivými miestami. Klimaticky leží nížina v teplej a suchej oblasti s miernou zimou (DOŠEK, O. a kolektív, 1966, s. 14 – 15). Počasie sa formuje na prechode medzi oceánskym a pevninským vplyvom, preto je veľmi premenlivé. V dôsledku toho sú aj odchýlky od dlhodobého priemeru v jednotlivých rokoch a mesiacoch značné. Podunajská rovina je najteplejšou oblasťou Slovenska. Podstatná časť má priemernú ročnú teplotu od 9 do 10° C. Naproti pomerne miernym zimám sú teploty letných mesiacov vysoké. Najvyšší priemer, vyše 20° C vykazuje júl, ale aj pre mesiac august sú príznačné vysoké teploty. Pre nížinu je charakteristický značný počet tzv. letných dní, čiže dní, v ktorých teploty vystupujú aspoň na 25° C. Priemerne sa ich tu vyskytuje ročne 60 – 70 dní (LUKNIŠ, PLESNÍK, 1961, s. 44). Ďalšou charakteristickou črtou roviny je jej suchosť. Priemerný úhrn zrážok za rok kolíše väčšinou od 650 po 550 mm, čo je najmenej na Slovensku. V plošnom rozložení zrážok v nížine sa prejavuje zákonitosť, že ich množstvo sa postupne zvyšuje smerom ku pohoriam. Je spôsobené nielen stúpaním nadmorskej výšky, ale aj vplyvom samotných pohorí. S miernou a nestálou zimou nížiny súvisí, že snehová pokrývka tu nie je stálym alebo pravidelným javom, a aj v najchladnejších zimných mesiacoch sa vyskytujú zrážky často aj vo forme dažďa. Trvalá snehová pokrývka sa vyskytuje obyčajne až začiatkom januára a končí sa v posledných dňoch toho istého mesiaca. Znamená to, že trvá priemerne 25 – 30 dní, čo je, popri Záhorskej nížine, najmenej na Slovensku (DOŠEK, O. a kolektív, 1966, s. 14 – 15). Podunajská rovina patrí medzi oblasti Slovenska s najväčším počtom jasných dní v roku, čo sa odráža aj vo vysokom počte hodín slnečného svitu. Taktiež oblačnosť je v lete celkom malá, podstatne nižšia ako v zimných mesiacoch (Novotová, A, 2008, s.12).

1.1.3. Technická infraštruktúra

M.č. je elektrifikovaná. Rozvodná sieť plynu je v m.č. vybudovaná. Obyvatelia sú napojení na verejný vodovod. M.č. má vybudovanú splaškovú kanalizáciu napojenú na ČOV Petržalka. Dažďová kanalizačná sieť je riešená sporadicky prostredníctvom rigolov popri ceste. Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné T - mobile 80 %, Orange 90 % a O2 cca. 80 %. Občania majú v súčasnosti

možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom DSL, Wi-Fi, prípadne prostredníctvom mobilných operátorov.

Mestská časť má samostatný vodovodný systém, podobne ako majú MČ Jarovce a Čunovo. Voda dodávaná do siete je prostredníctvom studní odoberaná zo štrkopieskových vrstiev v pririečnej zóne rieky Dunaj. Voda je postupne prečerpávaná do jednotlivých tlakových pásiem, pričom územie mesta je vzhľadom na svoju členitosť rozdelené do tlakových pásiem. Akumulačný objem v mestskej časti predstavuje 200 m³. Sieť verejného vodovodu na území je veľmi rôznorodá či už z hľadiska priemerov potrubí, materiálového zloženia príp. ďalších aspektov. Profily jednotlivých potrubí sú dané funkciou a významom toho ktorého vedenia. Nadradenú sieť tvoria výtlačné, zásobné a prepojovacie potrubia profilov DN 600 až 1400 mm. Zväčša ide o potrubia ktorými je voda dopravovaná z vodných zdrojov do uzlových bodov, čerpacích staníc a vodojemov resp. z vodojemov do spotrebiska. Sieť hlavných zásobných potrubí je profilov DN 300 až 600 mm. Najnižšiu kategóriu (okrem vodovodných prípojk) tvorí uličná vodovodná sieť profilov DN 80 až 200 mm. Z hľadiska materiálového zloženia má absolútnu prevahu liatina. Výtlačné potrubia resp. potrubia väčších profilov sú oceľové. Najmenší podiel majú potrubia z PVC vzhľadom na to, že tento materiál sa začal používať iba v nedávnej minulosti. Pri výstavbe nových vodovodov dominuje PVC a tvárna liatina. Zásobnú sieť obcí tvoria prevažne vodovody DN 100 a 150 mm, okrem prívodu z Rusoviec do Jaroviec, ktoré má priemer DN 200 mm (Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy, 2010, s.193-195).

Vodný zdroj Rusovce

Vodný zdroj sa nachádza severne od zastavanej časti obce. Voda dopravovaná cez spotrebisko do vežového vodojemu o objeme 200 m³. Na tento vodovodný systém sú napojené obce Rusovce a Jarovce.

Vodný zdroj Rusovce - Ostrovné lúčky – Mokrad'

Vodný zdroj R - OL - M sa nachádza v pririečnej zóne Dunaja na území MČ Rusovce a Čunovo. Na vodnom zdroji je vybudovaných 23 širokopriemerových vrtaných studní. Zo studní je voda výtlačnými čerpadlami dopravovaná do vyrovnávacích nádrží o objeme 2 x 1300 m³ a ďalej potrubiami 2 x DN 1400 do ČS Petržalka na Starohájskej ulici. Vzhľadom na vysoký obsah mangánu je voda upravovaná technológiou VYREDOX (Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy, 2010, s.192-193).

Tento veľkokapacitný vodný zdroj je v súčasnosti dobudovaný, avšak využíva sa len 17 studní o celkovej výdatnosti 1 670 l.s-1. Po definitívnom technologickom dobudovaní bude možné zo zdroja dodávať 2 140 l.s-1. Kvalita pitnej vody zodpovedá požiadavkám pre pitnú vodu s výnimkou obsahu mangánu a železa a tiež nízkeho obsahu nasýtenia vody kyslíkom. Z uvedených dôvodov je voda upravovaná v horninovom prostredí. Vzhľadom na možnosť ďalšieho rozšírenia a zvýšenia kapacity VZ Ostrovné lúčky - Mokrad' treba zdôrazniť potrebu jeho dôslednej ochrany. Potenciálne ohrozenie kvality vody tohoto VZ spočíva v nedobudovaní stokovej siete, ktorá by odvádzala odpadové vody z Jaroviec, Rusoviec a Čunova (Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy, 2010, s.264).

Rozsiahly systém závlah sa nachádza v katastrach MČ Jarovce, Rusovce a Čunovo. Sú zásobované z dvoch ČS Nachádzajúcich sa na pravom brehu Dunaja. ČS s kapacitou 1400 l/s je umiestnená pri Jarovskom ramene a voďa je z nej dopravovaná potrubím DN 1000 mm do oblasti Jarovce - Rusovce. Z nižšie položenej ČS s kapacitou 500 l/s je voda dodávaná potrubím DN 700 do oblasti Čunova (Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy, 2010, s.197).

V mestskej časti je vybudovaná kanalizačná sieť. Je súčasťou pravobrežného kanalizačného systému. Systém pokrýva územie Petržalky a zadunajských mestských častí Rusovce, Jarovce a Čunovo. Kostrou systému sú zberače A, B, C. Zberač A a jeho prítoky odvodňujú oblasť centra, Ovsíšť'a, Starého hája, Zrkadlového hája a Draždiakov. Zberač B s prítokmi odvodňuje územie západne a južne od Chorvátskeho ramena po úroveň diaľnice D2 a Janíkovho dvora, t.j. oblasť Incheby, Pečnianskeho lesa, Malého centra, Kapitulského poľa, Dvorov, Lúk, Janíkovho dvora. Zberač C odvodňuje oblasť medzi Lúkami a ČOV, územia mestských častí Rusovce, Jarovce, Čunovo. Vzhľadom na jeho vedenie proti sklonu územia je na jeho trase vybudovaná kaskáda čerpacích staníc. Petržalský kanalizačný systém je jednotnej sústavy. Výnimkou je stoková sieť MČ Rusovce, Jarovce a Čunovo (rozostavaná a plánovaná), kde sa až na centrum Rusoviec buduje splašková kanalizácia. V Rusovciach sa rieši celoplošné dobudovanie stokovej siete systému zberača C v celom intraviláne, v územiach existujúcej aj pripravovanej zástavby. S výnimkou oblasti Balkánskej ul., kde je kanalizácia jednotnej sústavy, sa na ostatnom území rieši výstavba splaškovej kanalizácie. Zo zástavby na zníženom území sa rieši prečerpávanie splaškov do hlavných zberačov lokálnymi čerpacími stanicami. Okrem iného aj z rekreačnej oblasti okolo Rusovského jazera, z rozvojových území na severe a juhu Rusoviec (Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy, 2010, s.211).

Elektrické rozvody vysokého napätia (VN) sú vedené na betónových stĺpoch. Rozvody VN 22 kV sú ukončené trafostanicami, z ktorých sú napájané jednotlivé m.č.. Jednotlivé úseky napájajúce m.č. elektrickou energiou sú zokruhované. Distribučné vedenia 22 kV slúžia pre rozdelenie elektrickej energie z nadradenej sústavy. Z VN 22 kV vzdušného vedenia sú zrealizované VN 22 kV vzdušné prípojky, pre zásobovanie elektrickou energiou vonkajších stožiarových trafostaníc obce s prevodom 22 kV/0,4 kV. Trafostanice sú pripojené VN 22 kV vzdušnými prípojkami z distribučnej linky. Jednotlivé trafostanice pre zásobovanie obce sú pri súčasnej potrebe elektrickej energie na úrovni DTS na dostatočnej kapacite a ďalší prírastok ich zaťaženia nie je možný, v prvom rade z kapacitného hľadiska a v druhom rade z prevádzkového hľadiska. Dôležitú úlohu tu taktiež zohráva kapacita prenosových možností VN a NN vedení (dĺžky a prierezy jednotlivých vedení a stupeň ich zaťaženia). Tieto trafostanice slúžia taktiež pre technicko - komunálnu vybavenosť a ich výkonové zaťaženie je premenlivé v závislosti na sezónnosti odberu a ročnom období. Sekundárne rozvody NN sú prevedené systémom napätí 400/230V. Rozvody sú prevedené vonkajšími vzdušným vedeniami NN a to holými vodičmi AlFe na betónových a drevených podperných bodoch spolu s rozvodom verejného osvetlenia, ktorý je prevedený vodičom AlFe. V mestskej časti je budovaná rozvodná sieť plynu. VTL plynovod DN 500 smerujúci cez Prístavný most do Petržalky zásobuje ORS pod Prístavným mostom, pokračuje VTL DN 300 smerujúcej do južnej časti Petržalky. Uvedený VTL DN 300 vedený pozdĺž Dolnozemskej ul. prechádza až do Jaroviec, kde zásobuje VTL RS Jarovce, ktorá vykrýva potrebu plynu MČ Jarovce, Rusovce a Čunovo. MČ Rusovce je zásobovaná kombinovanou plynovodnou sieťou. Hlavným zásobovacím plynovodom je STL plynovod DN 200, PN 0,3 MPa z Jaroviec. Aj zastavané územie je z väčšej časti zásobovaná STL rozvodmi plynu (Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy, 2010, s.235-241).

1.2. Popis lokality

1.2.1. Alokácia

Bratislava – mestská časť Rusovce (iné názvy: Bratislava-Rusovce, Mestská časť Rusovce, Rusovce; maď. Oroszvár, nem. Karlburg, chorv. Rosvar) sú mestská časť Bratislavy na pravom brehu Dunaja, južne od mestskej časti Petržalka v okrese Bratislava V. Rusovce sú najväčšou bratislavskou mestskou časťou na juh od Petržalky a svojím charakterom pripomínajú menšie mesto. Rusovce sú spolu so susediacou mestskou časťou Čunovom najjužnejšie položenou mestskou aglomeráciou Bratislavy. Katastrálne územie Rusoviec sa rozkladá v rovine, zo severovýchodu ohraničené tokom rieky Dunaj (resp. hrušovskou zdržou). Kataster na tomto území zasahuje do jedinečnej prírodnej rezervácie – Chránenej krajinskej oblasti Dunajské luhy; nájdeme tu zaujímavé výtvory – Rusovské rameno a Rusovské jazero. Vďaka tomu sú Rusovce pomerne obľúbenou a vyhľadávanou rekreačnou lokalitou (J. Hradský, J. Mallinerits, 2007).

1.2.2. Reliéf a geomorfológia

Podunajská nížina a jej celok Podunajská rovina je z geomorfologického hľadiska jednou z významných nížinných častí Slovenska, ktorá patrí do Alpsko – himalájskej sústavy. Následne sa zaraďuje do subprovincie Malej dunajskej kotliny. Skladá sa z dvoch vzájomne odlišných častí. Nižší stupeň (ktorého súčasťou je aj mestská časť Bratislava – Rusovce) sa nazýva Podunajská rovina (niva Dunaja a príslušných riek) a vyšší stupeň, ktorý dosahuje výšku od 150 do 300 m. n. m. predstavuje Podunajská pahorkatina (LUKNIŠ, PLESNÍK, 1961, s. 41). Je rozsiahlejšia než Podunajská rovina. Horné časti pahorkatín sú ploché a sú tvorené súvislou vrstvou spraše. Smerom k pohoriam sú pahorkatiny vyššie a potoky ich prerezávajú hlbokými hrebeňmi.

Mestská časť je súčasťou Podunajskej roviny. Podunajskú rovinu tvoria riečne akumulácie Dunaja a jeho prítokov, ktoré sú miestami prikruté viatymi pieskami, alebo piesčitými sprašami. Najviac sedimentov doniesol a uložil Dunaj, ktorý tu vytvoril rozsiahlu nivu so šírkou až 30 km. Uložil mohutný agradačný val, na ktorom sa rozvetvuje do spleti svojich ramien. V pleistocéne tiekol Dunaj približne stredom Žitného ostrova, potom však z neho skĺzol a oddelil sa Malý Dunaj, čím vznikol Žitný ostrov. Starý agradačný val bol sčasti pokrytý viatymi pieskami. Viac vyvýšená os valu je suchšia, tvorí

poľnohospodárske jadro územia a z toho dôvodu je tu sústredených veľa obcí. Aj súčasné toky (Dunaj a Malý Dunaj) si vytvárajú svoje agradačné valy a tak prikrývajú okrajové časti „starého“ valu Dunaja. Najnižšie časti územia Pd n sa tak nachádzajú medzi okrajmi starého a nových valov. Podzemná voda vystupuje tesne pod povrch, alebo až úplne na povrch – je tu veľa močiarov (najmä v dolnej časti Pd r), keďže povrch Žitného ostrova v smere toku Dunaja - od Bratislavy ku Komárnu dosť výrazne klesá. K agradačnému valu Malého Dunaja sa primkávajú aj agradačné valy dolných tokov Žitavy, Dunaja a najmä Váhu, ktorého niva tu dosahuje šírku až 15 km. Podstatnú časť riečnych uložení v Podunajskej rovine tvoria štrky a piesky. Keďže stredná a dolná časť Žitného ostrova ešte aj dnes sústavne poklesáva, ich celková mocnosť (hrúbka) dosahuje niekoľko sto metrov. V štrkoch sa nachádzajú najväčšie zásoby kvalitnej pitnej vody v strednej Európe. Pre inundačné (záplavové) územie Dunaja sú typické lužné lesy (hlavne vrbovo-topolové s jeľšami, dubmi, jaseňmi, hrabmi, brestmi a drieňmi), ktorých sa tu nachádza podstatne viac ako pri iných riekach. Ich rozšírenie je spôsobené režimom prietoku riek: Dunaj má na rozdiel od iných slovenských riek najviac vody v júni – júl, keď sa v Alpách topia snehy a ľadovce. Záplavy tak nastávajú až počas vegetačného obdobia, a keďže zaplavované územia neboli vhodné na poľnohospodárske účely (polia, lúky, pasienky), bolo nutné ich ponechať „napospas“ lesu (20.10.2015, <http://www.fberg.tuke.sk/kg/predmety/geomorfologia/6.doc>).

1.3. Demografický vývoj

Nasledujúca časť prezentuje štruktúru obyvateľstva podľa jednotlivých charakteristík, ako vek, vierovyznanie, vzdelanosť, pohlavie, atď.. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v m.č. Bratislava-Rusovce k roku sčítania obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo v m.č. Bratislava-Rusovce (rok 2011 – SODB 2011)						
	spolu	ženy	0-14	66+	15-65	
m.č. Bratislava-Rusovce	2845	1465	435	324	2086	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

V roku 2011 žilo v m.č. celkovo 2845 obyvateľov, pričom žien bolo 1465. Ekonomicky činné obyvateľstvo tvorilo 2086 osôb. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry obyvateľstva m.č. Bratislava-Rusovce podľa vierovyznania v roku 2011. M.č. je podľa kritéria vierovyznania značne homogénna. Dominantná časť obyvateľov sa hlásila k rímskokatolíckemu vierovyznaniu (49,83 %). Celkovo 22,91 % obyvateľov je bez vyznania.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania			
Ukazovateľ	SODB 2011	%	
Rímskokatolícke	1629	49,83	
Bez vyznania	749	22,91	
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	127	3,88	
Gréckokatolícke	31	0,95	
Evanjelická cirkev metodistická	12	0,37	
Ostatné	20	0,61	
Kresťanské zbory	1	0,03	
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	10	0,31	
Cirkev bratská	7	0,21	
Ústr. zväz židovských náboženských obcí	7	0,21	
Apoštolská cirkev	4	0,12	
Bratská jednota baptistov	3	0,09	
Cirkev Ježiša Krista svätých neskorších dní	2	0,06	
Reformovaná kresťanská cirkev	20	0,61	
Cirkev československo husitská	1	0,03	
Nezistené	206	19,78	

Zdroj: www.statistics.sk

Pri 19,78 % obyvateľov nebolo zistené vierovyznanie. V malom zastúpení sú obyvatelia gréckokatolíckeho, evanjelického vierovyznania a iných.

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 72,81 %. V menšej miere je zastúpená maďarská národnosť (8,69 %), česká, poľská a nemecká národnosť a iné. Rómska, ruská a moravská národnosť bola zastúpená po 1 obyvateľovi. S nezistenou národnosťou je v m.č. 2,36 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti			
Ukazovateľ	SODB 2011	%	
Slovenská	2380	72,81	
Nezistená	77	2,36	
Poľská	6	0,18	
Nemecká	18	0,55	
Česká	18	0,55	
Ostatné	23	0,70	
Ukrajinská	7	0,21	
Maďarská	284	8,69	
Rusínska	4	0,12	
Srbská	4	0,12	
Bulharská	3	0,09	
Židovská	2	0,06	
Moravská	1	0,03	
Ruská	1	0,03	
Rómska	1	0,03	

Zdroj: www.statistics.sk

1.3.1. Demografia

Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje viacero ukazovateľov, medzi ktoré patrí aj demografická situácia a zloženie obyvateľstva. Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie. V prípade m.č. Bratislava-Rusovce bol zaznamenaný nárast počtu obyvateľov. Nárast bol spôsobený hlavne v dôsledku migrácie obyvateľov iných Bratislavských častí.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)											
M.č. Br. - Rusovce	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Br.-Rusovce 1.1.	2163	2287	2422	2559	2669	2767	2891	3027	3269	3479	3610
Br.-Rusovce 30.6.	2197	2358	2493	2615	2694	2829	2959	3148	3374	3545	3694
Br.-Rusovce 31.12.	2287	2422	2559	2669	2751	2891	3027	3269	3479	3610	3778
muži	1080	1159	1222	1285	1337	1374	1428	1517	1628	1712	1788
ženy	1117	1199	1271	1330	1357	1455	1531	1632	1747	1833	1907
Index	1,057	1,059	1,057	1,043	1,031	1,051	1,047	1,080	1,064	1,038	1,047
Priemer Ix											1,052

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2017

Za sledované 11 ročné obdobie v priemere počet obyvateľov vzrástol o 65,2 %. Priemerný index dosiahol hodnotu 1,052, čo predstavuje priemerný ročný nárast o 5,2 %. V priebehu sledovaného obdobia bol vývoj počtu obyvateľov značne nerovnomerný. V roku 2005 bol zaznamenaný nárast o 70 obyvateľov a nasledujúci rok 2006 bol zaznamenaný nárast o 124 obyvateľov. K najvyššiemu nárastu došlo v rokoch 2013 a 2014. Intenzívnejší nárast bol zaznamenaný v prípade žien.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v m.č. je pod úrovňou Slovenska. Z dlhodobého hľadiska dochádza v m.č. k nárastu hustoty obyvateľstva. V roku 2006 dosiahla hustota hodnotu 85,96 a do roku 2016 stúpla na hodnotu 144,53.

Hustota obyvateľov na km2 k 31.12. podľa územie a rok											
M.č. Br. - Rusovce	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
SR	109,95	110,08	110,26	110,5	110,75	110,09	110,28	110,4	110,51	110,61	110,75

okr. Bratislava 5	1263,19	1256,69	1250,89	1248,04	1246,92	1180,56	1179,69	1179,02	1178,37	1177,67	1176,35
M.č. Br. - Rusovce	85,96	92,26	97,54	102,32	105,41	110,69	115,77	123,17	132,01	138,68	144,53

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2017

1.3.2. Prirodzený prírastok a úbytok

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v okrese, ako aj prirodzený prírastok v m.č. Bratislava-Rusovce.

Prirodzený prírastok											
M.č. Bratislava-Rusovce	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
okr. Bratislava 5 HMPP	2,91	4,06	4,12	5,78	5,39	7,29	6,63	5,95	6,32	5,93	5,26
prirodzený prírastok	-2	-10	5	22	6	8	3	18	14	15	34
hrubá miera pr. príř.	-0,91	-4,24	2,01	8,41	2,23	2,83	1,01	5,72	4,15	4,23	9,2

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Vývoj ukazovateľa hrubej miery prirodzeného prírastku obyvateľstva v okrese v sledovanom období vykazuje pozitívny trend. Počet živonarodených prekračuje v m.č. počet zomrelých obyvateľov takmer v každom roku, okrem roku 2006 a 2007. Najvyšší prirodzený prírastok bol zaznamenaný v roku 2009. K poklesu došlo len v spomínanom roku 2006 a 2007.

1.3.3. Pôrodnosť

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených (hrubá miera) v okrese a vývoj počtu narodených za m.č. Bratislava-Rusovce. V medziročnom porovnaní možno sledovať stabilný rastúci trend. Rastový trend v okrese bol evidovaný do roku 2011, kedy hrubá miera dosiahla 13,84. Do roku 2016 klesol tento počet na 13,17. V súčasnosti je v m.č. vyrovnaný trend, aj keď vývoj počtu narodených v m.č. ovplyvnila ekonomická kríza. Pokles pôrodnosti sa znížil práve po roku 2009, kedy sa začali naplno prejavovať následky. Od roku 2012 ale došlo k nárastu. V roku 2016 bolo v m.č. 58 živonarodených detí.

Počet živonarodených											
M.č. Bratislava-Rusovce	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
okr. Bratislava 5 HM	9,12	9,99	10,58	11,58	12,01	13,84	12,96	12,81	13,64	13,35	13,17
narodení	21	15	26	34	25	32	22	37	40	42	58
živonarodení	21	15	25	34	25	32	22	37	40	42	58
hrubá miera živorod.	9,56	6,36	10,03	13	9,28	11,31	7,43	11,75	11,86	11,85	15,7

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Štatistika počtu potratov v okrese vykazuje mierny nárast. V m.č. nie je možné identifikovať trend. Najviac potratov bolo evidovaných v roku 2007 a 2009.

Počet potratov											
M.č. Bratislava-Rusovce	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
okr. Bratislava 5 HM	4,06	3,78	3,75	3,96	3,78	3,59	4	3,75	4,16	3,74	3,57
potratovosť	6	12	6	13	9	9	6	8	11	9	6
hrubá miera potratovosti	2,73	5,09	2,41	4,97	3,34	3,18	2,03	2,54	3,26	2,54	1,62
index potratovosti	28,57	80	23,08	38,24	36	28,13	27,27	21,62	27,5	21,43	10,34
ukončené tehotenstvá	27	27	32	47	34	41	28	45	51	51	64
hrubá miera uk. tehot.	12,29	11,45	12,84	17,97	12,62	14,49	9,46	14,29	15,12	14,39	17,33

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

1.3.4. Úmrtnosť

Počet zomretých v okrese vykazuje stabilný rastúci trend. Počet kolíše okolo 6,32 osôb na 1000 obyvateľov. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2016. V prípade m.č. Bratislava-Rusovce sa počet zomretých vyvíja náhodne. Kým v roku 2006 bolo evidovaných 10,47 zomretých na 1000 obyvateľov, do roku 2016 klesol ich počet na 6,50. Najviac zomretých bolo evidovaných v roku 2014 a 2015. Väčší počet obyvateľov umrelo aj v rokoch 2017 a 2007.

Počet zomretých											
M.č. Bratislava-Rusovce	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
okr. Bratislava 5 HM	6,21	5,93	6,46	5,79	6,62	6,55	6,33	6,86	7,31	7,42	7,91
zomretí	23	25	20	12	19	24	19	19	26	27	24
hrubá miera úmrtnosti	10,47	10,6	8,02	4,59	7,05	8,48	6,42	6,04	7,71	7,62	6,5

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

1.3.5. Migrácia

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi vykazuje v mestskej časti pozitívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v m.č. pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok v okrese negatívny trend. V m.č. nebolo v sledovanom období zaznamenané negatívne saldo. Najvyššia pozitívna bilancia bola zaznamenaná v roku 2013 a 2014 a to 224 a 196 obyvateľov.

Saldo sťahovania											
M.č. Br. - Rusovce	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
okr. Bratislava 5 HM	-7,52	-8,5	-7	-7,37	-10,32	-8,48	-6,84	-6,88	-6,5	-6,95	-6,48
migračné saldo	126	145	132	88	76	116	133	224	196	116	134
hr. miera migr. salda	57,35	61,49	52,95	33,65	28,21	41	44,95	71,16	58,09	32,73	36,28

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za m.č. Bratislava-Rusovce. Najvyšší počet obyvateľov migruje mimo územia miestnej časti. Malá časť obyvateľov sa vystáňovala mimo hraníc SR (väčšinou Rakúsko).

Migrácia obyvateľstva											
M.č. Br. - Rusovce	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
prisťahovaní	156	186	162	111	118	168	174	254	246	195	189
vystáňovaní	30	41	30	23	42	52	41	30	50	79	55

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

V sledovanom období postupne počet vystáňovaných narastá. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne v roku 2007 a v roku 2011. V roku 2016 počet vystáňovaných stúpol na hodnotu 55. Najväčší počet prisťahovaných bol zaznamenaný v roku 2013 kedy sa do m.č. prisťahovalo celkovo 254 obyvateľov.

1.3.6. Sobášnosť a rozvodovosť

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v okrese a sobášnosť a rozvodovosť v m.č. Bratislava-Rusovce. Rovnako, ako v prípade predchádzajúcich štatistík, je aj v tomto prípade problematické identifikovanie trendu. Na 1000 obyvateľov v okrese roku 2006 pripadalo 5,31. Do roku 2016 stúpol počet na 7,82.

Počet sobášov											
M.č. Bratislava-Rusovce	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
okr. Bratislava 5 HM	5,31	5,97	6,64	6,17	6,86	6,75	7,12	6,93	7,33	7,83	7,82

sobášnosť	21	26	28	36	8	25	15	12	26	27	13
hrubá miera sobášnosti	9,56	11,03	11,23	13,77	2,97	8,84	5,07	3,81	7,71	7,62	3,52

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v m.č. vyššia aj nižšia ako v prípade okresu. Najväčší počet sobášov bol v m.č. evidovaný v roku 2009. V prípade rozvodovosti boli hodnoty takmer počas celého obdobia pod úrovňou okresu. K najvyššiemu počtu došlo v roku 2013. Vo všeobecnosti však možno povedať, že uvedené štatistiky sú počas väčšiny rokov sledovaného obdobia pod okresnou úrovňou.

Počet rozvodov											
M.č. Br. - Rusovce	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
okr. Bratislava 5 HM	3,25	2,55	3,03	2,73	2,95	2,42	2,59	2,29	1,86	2,46	1,94
rozvodovosť	0	1	3	0	0	2	3	9	4	3	4
hrubá miera roz.	0	0,42	1,2	0	0	0,71	1,01	2,86	1,19	0,85	1,08
index rozvodovosti	0	3,85	10,71	0	0	8	20	75	15,38	11,11	30,77

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

1.3.7. Veková štruktúra

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

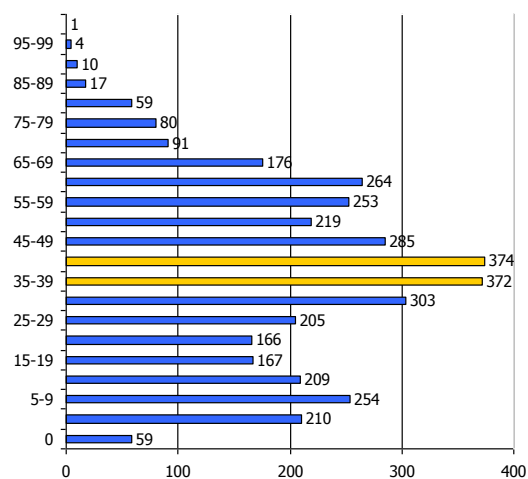
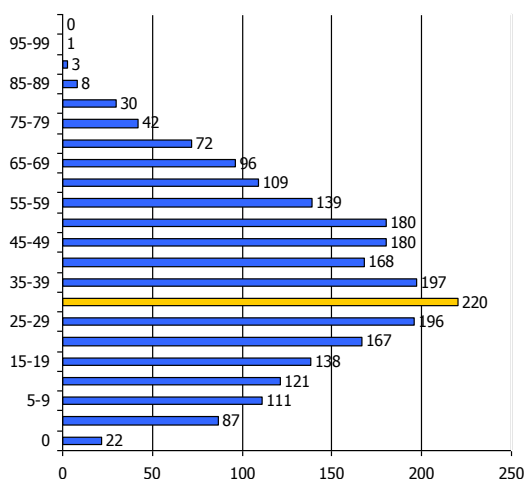
Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Spolu	2287	2422	2559	2669	2751	2891	3027	3269	3479	3610	3778
0	22	16	27	34	24	33	26	38	41	45	59
1-4	87	106	115	107	120	105	135	169	200	208	210
5-9	111	114	118	127	138	164	174	193	213	227	254
10-14	121	125	136	148	146	141	143	151	170	195	209
15-19	138	142	138	146	142	151	149	151	155	157	167
20-24	167	168	175	155	163	179	174	176	185	168	166
25-29	196	205	218	223	219	193	198	220	210	204	205
30-34	220	225	236	242	242	250	265	294	328	326	303
35-39	197	223	251	262	274	270	287	319	339	348	372
40-44	168	178	191	207	223	253	261	299	315	356	374
45-49	180	201	181	196	198	197	209	219	244	256	285
50-54	180	197	225	223	225	227	231	216	219	218	219
55-59	139	144	164	179	200	229	237	257	256	249	253
60-64	109	115	115	130	140	170	176	198	221	251	264
65-69	96	99	104	112	110	106	122	118	132	148	176
70-74	72	71	69	77	81	95	99	108	101	98	91
75-79	42	49	52	53	59	70	71	64	72	70	80
80-84	30	28	29	31	26	29	37	47	47	55	59
85-89	8	11	12	14	17	24	24	22	20	20	17
90-94	3	3	1	2	3	4	7	8	9	7	10
95-99	1	2	1	1	1	1	1	1	1	3	4
100+	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1	1

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

2006

2016

K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 30 až 64. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v m.č. Bratislava-Rusovce. Výrazný nárast bol spôsobený migráciou z iných mestských častí hlavného mesta.

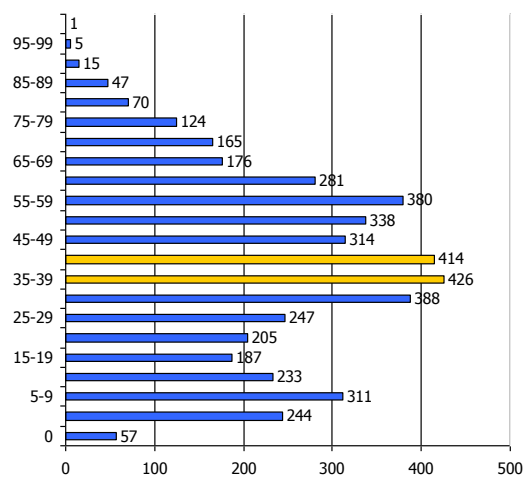
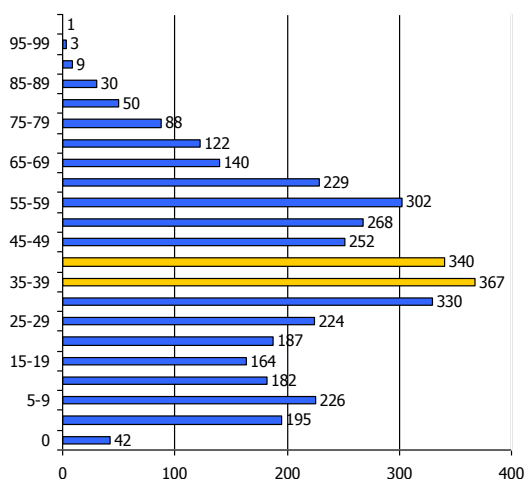
Prognózy

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k nárastu počtu obyvateľov. Do roku 2028 by mal počet obyvateľov stúpnuť na 4630.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Spolu	3750	3844	3927	4014	4101	4188	4275	4362	4456	4543	4630
0	42	44	45	47	48	50	51	53	54	56	57
1-4	195	201	206	210	215	220	225	229	234	239	244
5-9	226	238	244	252	261	269	277	286	294	302	311
10-14	182	188	193	198	203	208	213	218	223	228	233
15-19	164	166	168	171	173	175	178	180	182	185	187
20-24	187	189	190	192	194	196	198	200	202	203	205
25-29	224	227	229	231	233	235	238	240	242	244	247
30-34	330	336	342	348	354	359	365	371	377	383	388
35-39	367	376	380	386	392	397	403	409	415	421	426
40-44	340	347	355	362	370	377	384	392	399	407	414
45-49	252	258	265	271	277	283	289	296	302	308	314
50-54	268	275	282	289	296	303	310	317	324	331	338
55-59	302	310	318	326	334	341	349	357	365	373	380
60-64	229	234	239	244	250	255	260	265	270	276	281
65-69	140	144	147	151	155	158	162	165	169	173	176
70-74	122	126	130	135	139	144	148	152	157	161	165
75-79	88	92	95	99	102	106	110	113	117	120	124
80-84	50	52	54	56	58	60	62	64	66	68	70
85-89	30	32	34	35	37	39	40	42	44	45	47
90-94	9	10	10	11	11	12	13	13	14	14	15
95-99	3	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5
100+	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

2018

2028

Ďalšie demografické charakteristiky

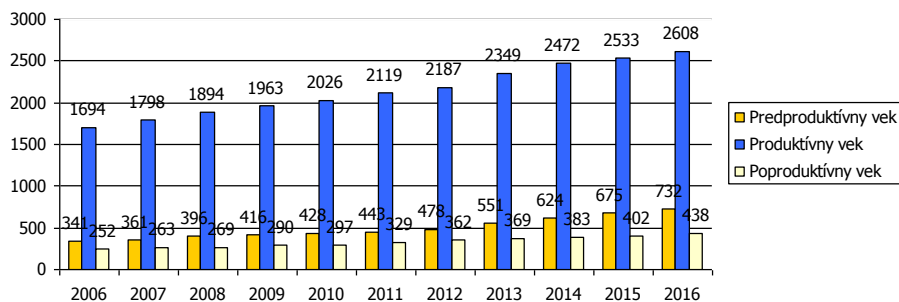
NAjväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v poproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast. Za 11 ročné obdobie vzrástol počet obyvateľov o cca. 73,81 %. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný výraznejší nárast o 114,7 %. Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal nárast o 53,96 %.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Predproduktívny vek	341	361	396	416	428	443	478	551	624	675	732
Produktívny vek	1694	1798	1894	1963	2026	2119	2187	2349	2472	2533	2608
Poproduktívny vek	252	263	269	290	297	329	362	369	383	402	438

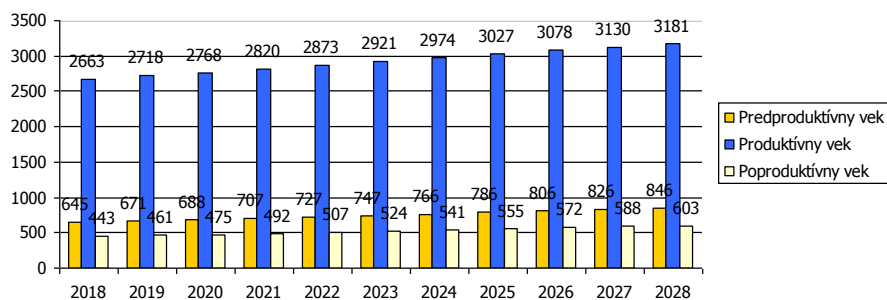
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu vo vekovej skupine predproduktívneho, poproduktívneho aj produktívneho veku.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2028

Do roku 2028 sa predpokladá nárast obyvateľov v každej vekovej skupine.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2028

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Predproduktívny vek	645	671	688	707	727	747	766	786	806	826	846
Produktívny vek	2663	2718	2768	2820	2873	2921	2974	3027	3078	3130	3181
Poproduktívny vek	443	461	475	492	507	524	541	555	572	588	603

Za ekonomicky aktívne obyvateľstvo sa považujú osoby, ktoré sú v rozhodujúcom okamihu sčítania v pracovnom, členskom, služobnom alebo obdobnom pomere k nejakej organizácii, družstvu, súkromnej osobe alebo inému právnomu subjektu, zamestnávateľa, pomáhajúci, nezamestnaní, osoby samostatne činné, a to bez ohľadu na dĺžku pracovného úväzku. Za ekonomicky aktívnych sa považovali aj osoby na vojenskom cvičení, vo väzbe a vo výkone trestu odňatia slobody – pokiaľ trval ich pracovný pomer, ženy na materskej – rodičovskej dovolenke, ak trval ich pracovný pomer a nezamestnaní. Celkový rozsah ekonomickej aktivity obyvateľstva ovplyvňuje predovšetkým veková štruktúra obyvateľstva – predovšetkým zastúpenie obyvateľstva v produktívnom veku, ako aj zamestnanosť žien.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku k 2006 a 2016

Vek	2006	2016	rozdiel 2016 -2006
15-19	138	167	29
20-24	167	166	-1
25-29	196	205	9
30-34	220	303	83
35-39	197	372	175
40-44	168	374	206
45-49	180	285	105
50-54	180	219	39
55-59	139	253	114
60-64	109	264	155

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

V porovnaní s údajmi za rok 2006, nedošlo k zníženiu počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva takmer v žiadnej vekovej skupine (len 20 - 24). Možno predpokladať, že trend vo vývoji počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva bude pokračovať aj v súčasnom decéniu. Z hľadiska dochádzky za prácou bolo zamestnaných mimo m.č. až 1333 obyvateľov. Z hľadiska sektorov bolo najviac obyvateľov zamestnaných v terciárnom sektore. Sekundárny sektor bol zastúpený počtom 213 obyvateľov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

	spolu	odchádzajúci za prácou	prim. sektor	sekund. sektor	terc. sektor	hosp. domácnosti
m.č. Bratislava-Rusovce	1525	1333	36	213	1188	979

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 72,81 %. V menšej miere je zastúpená maďarská národnosť (8,69 %), česká, poľská a nemecká národnosť a iné. Rómska, ruská a moravská národnosť bola zastúpená po 1 obyvateľovi. S nezistenou národnosťou je v m.č. 2,36 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti			
Ukazovateľ	SODB 2011	%	
Slovenská	2380	72,81	
Nezistená	77	2,36	
Poľská	6	0,18	
Nemecká	18	0,55	
Česká	18	0,55	
Ostatné	23	0,70	
Ukrajinská	7	0,21	
Maďarská	284	8,69	
Rusínska	4	0,12	
Srbská	4	0,12	
Bulharská	3	0,09	
Židovská	2	0,06	
Moravská	1	0,03	
Ruská	1	0,03	
Rómska	1	0,03	

Zdroj: www.statistics.sk

1.3.8. Príjmy a výdavky domácností

Príjmy domácností

Priemerný čistý príjem domácnosti mal v sledovanom období rastúcu tendenciu. V priemere stúpol od roku 2006 do roku 2016 o 51,19 %. Spomedzi ostatných regiónov SR je na najvyššej úrovni.

Čisté peňažné príjmy v Eur											
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Slovenská republika	285,97	320,43	352,22	350,61	348,95	361,77	366,34	369,92	390,13	422,83	440,91
Bratislavský kraj	381,30	407,87	465,57	441,32	442,79	452,51	468,54	486,75	509,32	554,09	576,47
Trnavský kraj	285,97	335,43	367,58	359,39	373,21	376,65	384,57	387,67	419,90	440,17	458,62
Trenčiansky kraj	282,85	309,81	338,55	347,04	355,47	364,55	370,95	375,67	403,21	440,72	460,27
Nitriansky kraj	285,27	321,72	349,13	345,28	343,98	361,81	352,16	353,67	384,80	412,30	436,35
Žilinský kraj	277,14	307,21	336,53	345,47	337,53	356,26	367,01	362,08	372,15	395,15	410,52
Banskobystrický kraj	276,04	309,99	331,48	323,81	335,25	349,62	353,07	355,83	368,72	420,93	435,52
Prešovský kraj	247,53	287,54	309,19	327,03	305,47	327,08	327,65	328,33	344,31	359,36	375,80
Košický kraj	269,57	304,87	340,95	331,15	322,07	330,44	333,77	337,33	350,93	393,01	406,85

Výdavky domácností

Štruktúru výdavkov domácností prezentuje nasledujúca tabuľka. Najvyššie výdavky domácnosti dlhodobo plynú na stravovanie (71,42 €) a bývanie (cca. 82,45 € na osobu). Vysoký podiel (hlavne v prípade pracujúceho obyvateľstva mestskej časti) pripadá na dopravu do zamestnania, keďže, hlavné pracovné trhy sa nachádzajú mimo mestskej časti – hlavne v ostatných mestských častiach hlavného mesta Bratislava.

Čisté peňažné výdavky (od r. 2006) v eurách											
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Spolu	350,65	405,08	416,82	384,52	392,98	400,89	409,28	421,94	420,62	436,27	436,17
Potraviny a nealko. nápoje	73,64	79,94	82,51	75,25	76,16	78,38	81,92	86,65	87,85	70,43	71,42
Alkoholické nápoje a tabak	8,99	9,79	8,83	8,32	10,43	10,53	10,36	10,94	11,14	11,72	11,94

Odievanie a obuv	20,85	21,74	25,41	20,04	21,52	19,17	18,48	19,12	19,35	21,22	21,31
Bývanie, voda, elektr., plyn ...	71,54	76,51	77,14	73,60	78,15	80,08	81,94	84,69	85,16	82,77	82,45
Nábytok, bytové vybavenie...	16,22	21,96	17,11	18,60	12,71	14,50	11,69	12,14	12,21	21,49	21,01
Zdravotníctvo	9,29	10,66	13,41	9,68	12,09	11,48	14,96	15,52	15,85	11,92	12,11
Doprava	24,49	39,31	26,25	32,97	30,47	29,64	33,85	33,28	31,92	44,03	43,39
Pošty a telekomunikácie	17,68	19,49	21,24	20,73	20,22	19,18	20,24	20,25	19,98	23,30	23,27
Rekreácia a kultúra	32,88	34,77	47,91	37,02	37,40	42,57	39,03	39,59	38,43	30,90	30,89
Vzdelávanie	3,26	3,98	2,64	3,05	1,88	1,74	1,80	1,94	1,57	2,46	2,41
Hotely, kaviarne a reštaurá...	14,67	15,93	20,29	19,85	18,86	20,72	20,66	21,50	22,25	22,32	22,78
Rozličné tovary a služby	29,37	30,74	25,43	23,37	24,56	23,94	21,55	21,93	21,25	29,28	29,03
Ostatné výdavky	27,77	40,24	48,65	42,04	48,55	48,95	52,80	54,38	53,66	64,42	64,15

Naopak najnižší podiel výdavkov pripadá na vzdelávanie, alkohol, nábytok a zdravotníctvo, čo môže súvisieť aj so zložením obyvateľstva (posun k vyšším vekovým ročníkom). Pomerne vysoké % výdavkov pripadá na rozličné tovary a ostatné výdavky.

1.3.9. Štruktúra ekonomicky aktívneho obyvateľstva

Za ekonomicky aktívne obyvateľstvo sa považujú osoby, ktoré sú v rozhodujúcom okamihu sčítania v pracovnom, členskom, služobnom alebo obdobnom pomere k nejakej organizácii, družstvu, súkromnej osobe alebo inému právnomu subjektu, zamestnávateľia, pomáhajúci, nezamestnaní, osoby samostatne činné, a to bez ohľadu na dĺžku pracovného úväzku. Za ekonomicky aktívnych sa považovali aj osoby na vojenskom cvičení, vo väzbe a vo výkone trestu odňatia slobody – pokiaľ trval ich pracovný pomer, ženy na materskej – rodičovskej dovolenke, ak trval ich pracovný pomer a nezamestnaní. Celkový rozsah ekonomickej aktivity obyvateľstva ovplyvňuje predovšetkým veková štruktúra obyvateľstva – predovšetkým zastúpenie obyvateľstva v produktívnom veku, ako aj zamestnanosť žien.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku k 2006 a 2016					
Vek	2006		2016	rozdiel 2016 -2006	
15-19		138		167	29
20-24		167		166	-1
25-29		196		205	9
30-34		220		303	83
35-39		197		372	175
40-44		168		374	206
45-49		180		285	105
50-54		180		219	39
55-59		139		253	114
60-64		109		264	155

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

V porovnaní s údajmi za rok 2006, nedošlo k zníženiu počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva takmer v žiadnej vekovej skupine. Možno predpokladať, že trend vo vývoji počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva bude pokračovať aj v súčasnom decéniu. Z hľadiska dochádzky za prácou bolo zamestnaných mimo m.č. až 1333 obyvateľov. Z hľadiska sektorov bolo najviac obyvateľov zamestnaných v terciárnom sektore. Sekundárny sektor bol zastúpený počtom 213 obyvateľov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo						
	spolu	odchádzajúci za prácou	prim. sektor	sekund. sektor	terc. sektor	hosp. domácnosti
m.č. Bratislava-Rusovce	1525	1333	36	213	1188	979

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

1.3.10. Náboženská charakteristika

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry obyvateľstva m.č. Bratislava-Rusovce podľa vierovyznania v roku 2011. M.č. je podľa kritéria vierovyznania značne homogénna. Dominantná časť obyvateľov sa hlásila k rímskokatolíckemu vierovyznaniu (49,83 %). Celkovo 22,91 % obyvateľov je bez vyznania.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania			
Ukazovateľ	SODB 2011	%	
Rímskokatolícke	1629	49,83	
Bez vyznania	749	22,91	
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	127	3,88	
Gréckokatolícke	31	0,95	
Evanjelická cirkev metodistická	12	0,37	
Ostatné	20	0,61	
Kresťanské zbory	1	0,03	
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	10	0,31	
Cirkev bratská	7	0,21	
Ústr. zväz židovských náboženských obcí	7	0,21	
Apoštolská cirkev	4	0,12	
Bratská jednota baptistov	3	0,09	
Cirkev Ježiša Krista svätých neskorších dní	2	0,06	
Reformovaná kresťanská cirkev	20	0,61	
Cirkev československo husitská	1	0,03	
Nezistené	206	19,78	

Zdroj: www.statistics.sk

Pri 19,78 % obyvateľov nebolo zistené vierovyznanie. V malom zastúpení sú obyvatelia gréckokatolíckeho, evanjelického vierovyznania a iných.

1.3.11. Národnostné zloženie

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 72,81 %. V menšej miere je zastúpená maďarská národnosť (8,69 %), česká, poľská a nemecká národnosť a iné. Rómska, ruská a moravská národnosť bola zastúpená po 1 obyvateľovi. S nezistenou národnosťou je v m.č. 2,36 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti			
Ukazovateľ	SODB 2011	%	
Slovenská	2380	72,81	
Nezistená	77	2,36	
Poľská	6	0,18	
Nemecká	18	0,55	
Česká	18	0,55	
Ostatné	23	0,70	
Ukrajinská	7	0,21	
Maďarská	284	8,69	
Rusínska	4	0,12	
Srbská	4	0,12	
Bulharská	3	0,09	
Židovská	2	0,06	
Moravská	1	0,03	
Ruská	1	0,03	
Rómska	1	0,03	

Zdroj: www.statistics.sk

1.4. Vzdelanie a zamestnanosť

1.4.1. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

V m.č. Bratislava-Rusovce majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania s vysokoškolským vzdelaním II. stupňa (18,29 %) a s úplným stredným odborným vzdelaním – 14,47 %. Obyvatelia bez školského vzdelania boli zastúpení v počte 13,31 %. Obyvatelia bez vzdelania pripadali hlavne na školopovinné deti a deti predškolského veku. Obyvatelia so základným vzdelaním tvorili skupinu s počtom 11,01 osôb a obyvatelia s vysokoškolským vzdelaním III. stupňa tvorili 2,11 %.

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov m.č. v roku 2012

Vek	abs.	%
úplné stredné odborné (s maturitou)	473	14,47
vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	598	18,29
bez školského vzdelania	435	13,31
učňovské (bez maturity)	279	8,53
základné	360	11,01
stredné odborné (bez maturity)	223	6,82
úplné stredné všeobecné	146	4,47
nezistené	36	1,10
úplné stredné učňovské (s maturitou)	85	2,60
vysokoškolské bakalárske	77	2,36
vyššie odborné vzdelanie	64	1,96
doktorandské	69	2,11

Zdroj: statistics.sk, 10.9.2015

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra pozitívny pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v m.č. ďalej zvyšovať počet obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním a úplným stredným vzdelaním. Vývoj vzdelanostnej štruktúry ekonomicky aktívneho obyvateľstva sa v sledovanom období vyvíjal smerom k znižovaniu počtu obyvateľov s nižším stredným vzdelaním. Vývoj vzdelanostnej štruktúry sa v sledovanom období vyvíjal smerom k zvyšovaniu počtu obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním a úplným stredným vzdelaním.

1.4.2. Vzdelanostná štruktúra rómskeho etnika

Vzdelanostná štruktúra rómskeho obyvateľstva kopíruje celoslovenské štatistiky. Vzdelanosť je hlavným problémom nielen z hľadiska prístupu na trh práce, ale aj z hľadiska spôsobu života, stravovania, hygieny a páchania trestnej činnosti.

Dominantná časť obyvateľov rómskeho etnika má ukončené len základné vzdelanie. Druhou najpočetnejšou skupinou sú obyvatelia bez vzdelania. Uvedené skupiny sa vyznačujú nulovou kvalifikáciou čiastočne bez schopnosti čítať a písať. Z hľadiska pracovného zaradenia sú schopní vykonávať len hrubú manuálnu prácu, väčšinou sezónnu. Mnohí obyvatelia v tejto skupine nedisponujú ani pracovnými návykmi a s tým súvisiacou pravidelnosťou, zodpovednosťou. Z hľadiska času sa situácia ešte zhoršuje a je potrebné prijať prísnejšie opatrenia hlavne z úrovne štátu. Zastúpenie tejto skupiny je v mestskej časti nepatrné.

1.4.3. Štruktúra zamestnanosti v mestskej časti

Najširšia ponuka pracovných príležitostí je orientovaná na hospodársku základňu hlavného mesta Bratislava. V súčasnosti v rozhodujúcej miere ovplyvňujú trh práce v m.č. veľké ale aj malé a stredné podnikateľské subjekty a živnostníci, ktorí sú zameraní na všetky činnosti hospodárstva, či už vo výrobe priemyselnej, stavebníctve, obchodovaní, v službách. Významným vývojovo novým zdrojom pracovných príležitostí sa predpokladá sektor obchodu a služieb. Vzhľadom na veľkosť m.č. je

pracovný trh obmedzený. V mestskej časti sa nenachádza žiadna priemyselná výrobná prevádzka. Mestská časť plní hlavne úlohu bývania a nie výroby.

Štruktúra zamestnanosti podľa NACE

Ok. Bratislava V	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Poľnohospodárstvo, lesníctvo ..	0,54	0,44	0,22	0,23	0,32	0,35	0,34	0,25
Priemysel spolu	4,57	3,34	4,57	5,55	4,37	4,84	4,10	4,02
Ťažba a dobývanie	0,57	0,88	1,13	0,96	0,81	0,47	0,38	0,32
Priemyselná výroba	3,21	2,55	1,93	4,33	3,10	3,49	3,02	3,13
Dodávka elektriny, plynu, pary....	0,07	0,05	0,94	0,05	0,08	0,31	0,29	0,29
Dodávka vody; čistenie a odvod..	0,78	0,75	0,57	0,58	0,64	0,57	0,65	0,62
Stavebníctvo	3,08	4,79	2,19	3,13	4,54	3,83	3,07	3,99
Veľkoobchod a maloobchod; op...	25,99	26,39	22,80	22,38	25,73	28,28	27,73	27,36
Doprava a skladovanie	8,32	8,33	7,61	7,19	9,38	8,81	7,28	7,01
Ubytovacie a stravovacie služby	0,57	1,23	2,61	1,58	2,58	2,35	2,39	1,72
Informácie a komunikácia	12,02	13,63	12,54	11,04	12,03	11,89	11,25	10,23
Finančné a poisťovacie činnosti	3,33	3,94	2,68	3,04	3,55	3,31	3,38	3,24
Činnosti v oblasti nehnuteľností	1,64	2,12	1,44	1,85	1,59	1,84	1,71	1,89
Odborné, vedecké a technické ...	2,68	5,31	10,63	13,36	9,39	9,42	8,67	8,05
Administratívne a podporné sl...	5,05	4,08	6,51	6,61	6,71	6,05	10,04	10,86
Verejná správa a obrana; povin..	9,35	8,34	7,18	6,98	6,01	5,51	4,75	5,30
Vzdelávanie	13,09	11,21	12,06	10,13	8,72	8,87	8,36	6,86
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	3,03	3,61	4,33	4,64	2,97	2,82	4,95	6,89
Umenie, zábava a rekreácia	1,98	2,44	1,69	1,13	1,43	1,42	1,52	1,78
Ostatné činnosti	0,13	0,16	0,94	0,82	0,63	0,42	0,45	0,55

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Pracovné príležitosti v m.č. sú prevažne vo verejnom sektore, doprave a komerčných službách, ktoré sa po reštrukturalizácii budú rozmáhať.

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru ekonomicky aktívneho obyvateľstva podľa jednotlivých sektorov národného hospodárstva. Z hľadiska dochádzky za prácou bolo zamestnaných mimo m.č. až 1333 obyvateľov. Z hľadiska sektorov bolo najviac obyvateľov zamestnaných v terciárnom sektore. Sekundárny sektor bol zastúpený počtom 213 obyvateľov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

	spolu	odchádzajúci za prácou	prim. sektor	sekund. sektor	terc. sektor	hosp. domácnosti
m.č. Bratislava-Rusovce	1525	1333	36	213	1188	979

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

Celkový podiel dochádzajúcich za prácou činil na celkovom počte ekonomicky činného obyvateľstva 87,40 %.

1.5. Nezamestnanosť, príčiny, dôsledky, prognózy

1.5.1. Vývoj nezamestnanosti

Od roku 1989 sa na vývoji zamestnanosti začalo výrazne prejavovať spomalenie dynamiky hospodárskeho rastu. Obnova tvorby pracovných miest a zrýchlenie dynamiky sa prejavilo koncom 90' tých rokov minulého storočia. V súčasnosti pre celú ekonomiku je charakteristická nízka miera nezamestnanosti (hlavne v tomto regióne) a vyššia tvorba nových pracovných miest. Svetová hospodárska kríza v minulosti ale ovplyvnila nezamestnanosť v celej SR. Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti zaznamenával až do roku 2008 klesajúci trend.

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet nezamestnaných v m.č.. V roku 2016 bolo v m.č. evidovaných 88 nezamestnaných. Miera nezamestnanosti v m.č. dosiahla hodnotu 3,37 %.

Nezamestnaní v m.č.											
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bratislava-Rusovce	21	24	20	46	40	75	102	114	109	91	88
z toho ženy	10	15	11	22	19	39	43	56	51	38	40
Produktívny vek	1694	1798	1894	1963	2026	2119	2187	2349	2472	2533	2608
Miera nezamestnanosti	1,2	1,3	1,1	2,3	2,0	3,5	4,7	4,9	4,4	3,59	3,37

Zdroj: ŠÚSR, 2006-2016, DataCubes

Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územie, pohlavie a rok v %											
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Slovenská republika	9,40	7,99	8,39	12,66	12,46	13,59	14,44	13,50	12,29	10,63	8,76
Bratislavský kraj	2,29	1,98	2,27	4,36	4,63	5,41	5,72	6,17	6,13	5,34	4,51
Okres Bratislava 5	2,11	1,73	2,06	3,84	3,98	4,98	4,93	5,70	5,30	4,67	3,89
Muži	1,90	1,65	2,01	4,18	4,09	4,83	5,06	5,65	4,97	4,34	3,52
Ženy	2,33	1,80	2,11	3,51	3,88	5,13	4,82	5,75	5,64	5,01	4,28

Zdroj: ÚPSVAR, 2006-2016

Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti bola takmer počas polovice obdobia v prípade ženskej populácie. V roku 2016 dosiahla úroveň 4,28 %. Najvyššiu úroveň dosiahla v roku 2013 (5,75 %). Nasledujúca tabuľka prezentuje počty znevýhodnených uchádzačov v okrese Bratislava V.

Znevýhodnení uchádzači											
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
PUOZ so ZP	56	31	40	48	77	84	40	70	57	58	58
PUOZ - absolventi	160	102	109	247	222	213	240	237	196	140	88
PUOZ - mladiství	1	4	2	5	4	0	4	3	3	2	5
Počet dlhodobo ev. uch.	357	268	282	396	748	950	1 301	1 439	1 484	1 305	961

Zdroj: ÚPSVAR, 2006-2016

1.5.2. Veková štruktúra nezamestnaných

Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 35 - 49 a rizikóvu skupinu nad 50 rokov. V tejto skupine podiel pomaly klesá. K znižovaniu podielu dochádza v prípade skupiny od 15 do 24 rokov, kedy do roku 2016 klesol podiel na 6,92 %.

Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku v %											
Okr. Bratislava 5	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
15-24	18,55	15,44	11,42	11,90	9,75	8,83	11,80	10,82	9,27	8,54	6,92
25-34	21,70	26,74	33,02	37,13	36,96	35,73	35,79	33,28	32,28	31,47	30,54
35-49	25,68	22,13	21,54	20,23	20,12	22,29	21,51	24,66	27,22	28,43	31,24
50 a viac	34,07	35,70	34,02	30,73	33,18	33,15	30,90	31,24	31,23	31,56	31,31

Zdroj: ŠÚSR, 2006-2016, DataCubes

1.5.3. Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti podľa vzdelanostnej štruktúry uchádzačov. Najväčšou skupinou je skupina obyvateľov s úplným stredným odborným vzdelaním a vysokoškolským vzdelaním.

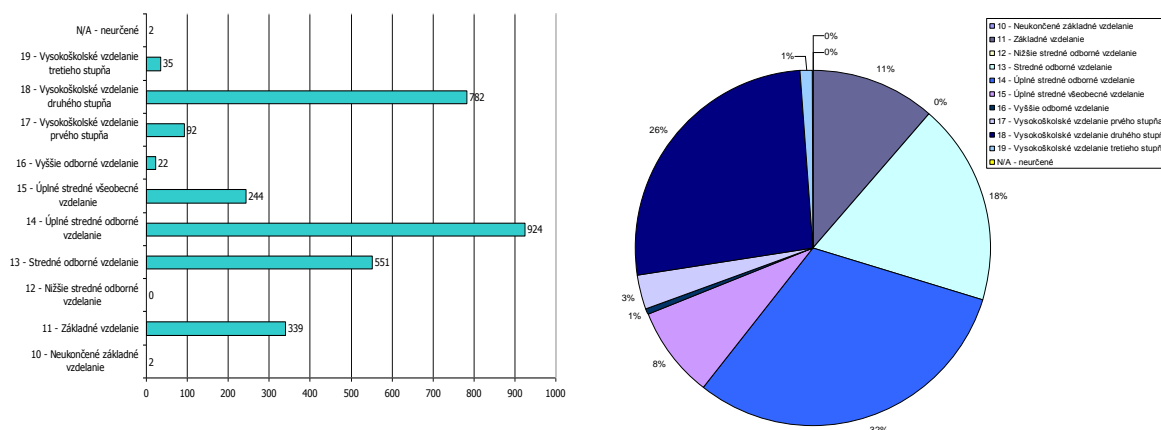
Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných v %

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Zákl. a bez vzdel.	25,7	23,4	17,7	11,7	11,0	12,0	8,9	9,3	7,5	9,8	8,6
Nižšie stredné	28,5	28,4	25,0	33,7	29,7	23,0	22,6	22,0	20,0	19,7	21,3
Úplné stredné	34,0	34,8	46,0	44,8	38,8	45,5	51,6	46,7	47,0	43,5	34,5
Vysokoškolské	11,8	13,5	11,3	10,4	20,6	19,9	16,8	22,0	26,0	26,4	35,6

Zdroj: ŠÚSR, 2006-2016, DataCubes

Obyvatelia so základným vzdelaním sa podieľali na nezamestnanosti 8,6 %. Ich podiel do roku 2016 výrazne klesol. Najväčšiu skupinu tvorili obyvatelia s úplným stredným odborným vzdelaním a vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa. Pomerne silne bolo zastúpené aj stredné odborné vzdelania.

Štruktúra nezamestnaných v okrese Bratislava 5 v roku 2016 (vzdelanie)

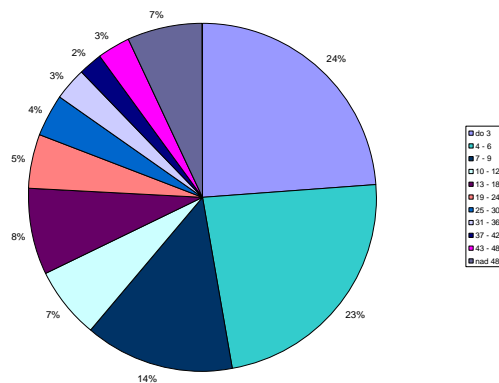
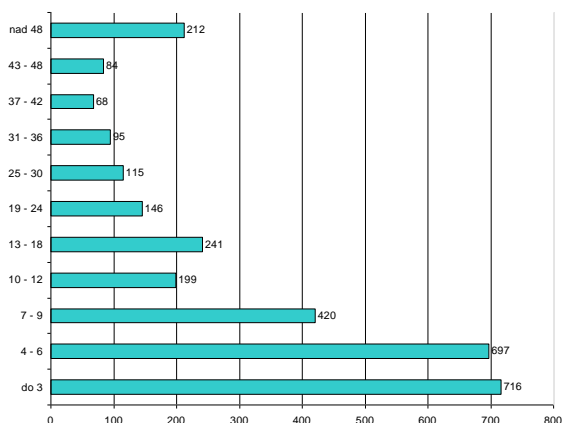
Zdroj: ÚPSVaR, 2016

Pri súčasnej situácii na trhu práce regiónu je problematické vytvoriť pracovné miesta pre túto kategóriu, nakoľko zamestnávateľia zväčša požadujú kvalifikovanejšiu a vzdelanejšiu pracovnú silu. Medzi nižším vzdelaním, chýbajúcou kvalifikáciou a vylúčením z trhu práce je jednoznačná súvislosť, nakoľko vyššia úroveň vzdelania rozširuje možnosti na trhu práce. V tejto kategórii nemožno prehliadnuť rómske etnikum s vysokou nezamestnanosťou, nízkou vzdelanosťou úrovňou (Šed'ová, M., s.30, 2010). Za rizikóvu skupinu (uchádzačov o zamestnanie) UoZ najťažšie umiestniteľnú na trhu práce regiónu možno označiť dlhodobo evidovaných (uchádzačov o zamestnanie) UoZ s nízkym stupňom vzdelania, pričom v rámci tejto skupiny sú zvlášť ohrozené ženy so základným resp. neukončeným základným vzdelaním.

1.5.4. Dĺžka evidencie

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Dve najväčšie skupiny tvorili nezamestnaní s dĺžkou evidencie do 9 mesiacov a v skupine nad 48 mesiacov. Negatívom je zvyšovanie počtu obyvateľov práve dlhodobo nezamestnaných nad 24 mesiacov, ktorí strácajú pracovné návyky. Nezamestnaní do 3 mesiacov tvorili na celkovom počte 24 % a neamestnaní do 6 mesiacov 23 %.

Štruktúra nezamestnaných v okrese Bratislava 5 v roku 2016 (dĺžka evidencie)

Zdroj: ÚPSVaR, 2016

1.5.5. Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) ako orgán špecializovanej štátnej správy, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov vykonáva politiku zamestnanosti. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôsobovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce. Mestská časť spolupracuje pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (AFTP). Mestská časť spolupracuje s UPSVR Bratislava.

1.5.6. Aktivačná činnosť

Mestská časť v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev. Nasledujúca tabuľka prezentuje počty aktivačných pracovníkov v okrese k decembru roka.

Aktivačné príspevky												
o. Bratislava 5	A1a	A1b	A1c	A2a	A2b	A2c1	A2c2	A2c3	A3a	A3b	A4	
2012	0	0	0	5	0	1	0	0	6	1	0	
2013	0	0	0	4	0	1	2	0	12	2	0	
2014	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2015	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	
2016	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

Zdroj: ÚPSVaR, 2015

A1a – pre občana, ktorý je zamestnaný a zvyšuje si kvalifikáciu formou štúdia popri zamestnaní (§12 ods.3 písm.a)

A1b - AP pre občana, ktorý je zamestnaný a zúčastňuje sa na rekvalifikácii (§12 ods.3 písm.b)

A1c - AP pre občana, ktorý je zamestnaný a zúčastňuje sa MOS alebo dobrovoľných prác (§12 ods.3 písm.c)

A2a - AP pre občana, ktorý je v evidencii UoZ a zvyšuje si kvalifikáciu formou štúdia popri zam (§12 ods.4 písm.a)

A2b - AP pre občana, ktorý je v evid. o uchádzačov o zamestnanie a zúčastňuje sa na rekvalifik. (§12 ods.4 písm.b)

A2c - AP pre občana, ktorý je v evidencii o uchádzačov o zamestnanie a zúčastňuje sa na MOS (§12 ods.4 písm.c)

A3a - AP pre občana, ktorý bol dlhodobo nezamestnaný a zamestnal sa (§12 ods.9)

A3b - AP pre občana, ktorý bol dlhodobo nezamestnaný a začal vykonávať SZČ (§12 ods.10)

A4 - AP pre občana v HN, ak študuje na str. alebo vysokej škole a vypláca sa mu rodičovský príspevok (§12 ods.5)

1.6. Sociálna charakteristika obyvateľstva

1.6.1. ŤZP občania

Za občana s ťažkým zdravotným postihnutím sa považuje občan, ktorého miera funkčnej poruchy je najmenej 50% (§ 2 ods. 3 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP), pričom funkčná porucha je nedostatok telesných schopností, zmyslových schopností alebo duševných schopností fyzickej osoby, ktorý z hľadiska predpokladaného vývoja zdravotného postihnutia bude trvať dlhšie ako 12 mesiacov. Na hodnotenie miery zdravia a stanovenie percenta miery funkčnej poruchy skúmame jednotlivé telesné, zmyslové a psychické funkcie a ich poruchy. Na rozdiel od zákona o sociálnom poistení, kde sa stanovuje percentuálny pokles schopnosti pracovať u občana v dôsledku dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, v zmysle tohto zákona sa určuje porucha funkčnosti organizmu v dôsledku fyzického, psychického alebo zmyslového ochorenia. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu ochranných príspevkov (ZP a iných) od roku 2012 ku koncu roka.

Ochranné príspevky

o. Bratislava 5	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O6a	O6b	O6c	O7	OD1	OT
2012	107	18	1	0	0	74	0	0	0	10	0	0
2013	84	19	0	0	0	0	28	0	0	8	0	0
2014	45	21	0	0	0	0	16	0	2	6	0	1
2015	29	21	0	0	0	0	17	0	1	5	1	0
2016	30	23	0	0	2	0	10	0	1	5	0	0

Zdroj: ÚPSVaR, 2015

O1 - ochranný príspevok pre fyz. osobu, ktorá dosiahla vek potrebný na nárok na starobný dôchodok (§7 písm. a)

O2 - ochranný príspevok pre fyz. osobu, ktorá je invalidná z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % (§7 písm. b)

O3 - ochranný príspevok pre fyz. osobu, ktorá je osamelým občanom, ktorý sa osobne, celodenne a riadne stará o dieťa do 31 týždňov veku dieťaťa (§7 písm. d)

O4 - ochranný príspevok pre fyz. osobu, ktorá sa osobne, každodenne a riadne stará o dieťa s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanú na opatrovanie (§7 písm. e)

O5 - ochranný príspevok pre fyz. osobu, ktorá sa osobne, každodenne a riadne stará o občana s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanú na opatrovanie (§7 písm. ..

O6,O6a,O6b,O6c - ochranný príspevok pre fyz. osobu, ktorá má nepriaznivý zdravotný stav, za ktorý sa na účely tohto zákona považuje choroba, úraz alebo ....

O7 - ochranný príspevok pre fyz. osobu, ktorá sa zúčastňuje na resocializačných programoch v resocializačnom stredisku pobytovou formou, v rámci ktorých si ...

OD1 - Ochranný príspevok pre rodičov dieťaťa do 1 roku veku (§11 ods.2 písm.c2)

OT - Ochranný príspevok pre tehotnú ženu (§11 ods.2 písm.c1)

Občan so zdravotným postihnutím je občan uznaný za invalidného občana podľa § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nad 40%). Posudzovanie miery invalidity určuje sociálna poisťovňa na základe nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Nie je totožné s určením ťažkého zdravotného postihnutia, o ktorom rozhoduje úrad práce sociálnych vecí a rodiny.

Úloha Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny

V tejto súvislosti sa posudzujú občania na účely: peňažných príspevkov na kompenzáciu, preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a parkovacieho preukazu. Posudková činnosť zahŕňa lekársku posudkovú činnosť a sociálnu posudkovú činnosť (http://www.upsvar.sk/socialne-veci-a-rodina/tazko-zdravotne-postihnuty/posudkova-cinnost/oblasti-posudkovej-cinnosti.html?page_id=1216, 10.1.2012).

1.6.2. Opatrovani

Opatrovani sú občania odkázaní na opatrovateľskú službu. Opatrovateľská služba je určená občanom, ktorí sú podľa posudku príslušného orgánu odkázaní na pomoc druhej osoby pri zabezpečení životných úkonov, ak týmto občanom nemôže pomoc zabezpečiť rodina. Mestská časť Bratislava - Rusovce poskytuje občanom opatrovateľskú službu podľa zákona NR SR č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov, opatrovateľskú službu občanom mestskej časti. Je to terénna forma sociálnej služby v prirodzenom domácom prostredí občana, ktorý je odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby. Opatrovateľská služba sa poskytuje občanovi s trvalým pobytom v Rusovciach, v jeho domácnosti.

Sociálna služba sa poskytuje formou úkonov, ktoré opatrovateľky vykonávajú v domácnosti občana. Sú to úkony ako napr.

- sebaobslužné úkony – bežné úkony osobnej hygieny, kúpeľ,
- starostlivosť o domácnosť – nákup, jednoduché úkony spojené so starostlivosťou o domácnosť,
- príprava jedla, donáška obeda do domu,
- bežné upratovanie v domácnosti,
- starostlivosť o bielizeň,
- donáška uhlia, dreva,
- sprievod na lekárske vyšetrenie, vybavenie úradných záležitostí,
- dohľad.

Prijímateľ sociálnej služby (občan) platí úhradu za poskytnutú sociálnu službu podľa príjmu a majetku. Výška úhrady za opatrovateľskú službu, poskytnutú občanovi v jednotlivých mesiacoch sa počíta na základe skutočne poskytnutých úkonov.

Súčasťou opatrovateľskej služby nie je zdravotnícka starostlivosť v zmysle z. č. 355 / 2007 Z. z. Zákon o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení č. 140/2008 Z. z., 461/2008 Z. z., 540/2008 Z. z., 170/2009 Z. z., 67/2010 Z. z., 131/2010 Z. z., 132/2010 Z. z., 136/2010 Z. z., 172/2011 Z. z., 470/2011 Z. z., 306/2012 Z. z., 74/2013 Z. z., 153/2013 Z. z., 204/2014 Z. z.). Zdravotnícke úkony môžu poskytovať len štátne a neštátne zdravotnícke zariadenia.

Ďalšiu kategóriu občanov, ktorí sú opatrovaní, sú na opatrovanie odkázaní a fyzické osoby, ktoré ich opatrujú poberajú peňažný príspevok na opatrovanie z ÚPSVR. Opatrovateľskú službu poskytuje mestská časť v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a peňažný príspevok na opatrovanie je poskytovaný štátom, prostredníctvom úradov práce, sociálnych vecí a rodiny v zmysle zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP. Taktiež opatrovaní sú aj občania, ktorým sa poskytuje pobytová sociálna služba, ide o stavy, kedy rodinný príslušník nedokáže z hľadiska náročnosti úkonov zabezpečiť pomoc osobe, ktorá je na pomoc iného odkázaná.

1.6.3. Osoby vyžadujúce azylové ubytovanie

V súčasnosti mestská časť nemá azylové ubytovanie. Osoby vyžadujúce azylové ubytovanie predstavujú špecifickú skupinu, ktorá je postihnutá rôznymi životnými situáciami v súvislosti s trestnou činnosťou, domácim násilím, alkoholizmom, prípadne drogovou závislosťou. Týka sa teda prepustencov z výkonu trestu, ľudí bez domova, osoby závislé na drogách a alkohole, týrané osoby, osamelí rodičia s deťmi bez prístrešia, atď..

V mestskej časti môžu vyžadovať azylové ubytovanie hlavne osoby, ktoré sú vystavené domácejmu násiliu v súvislosti s alkoholizmom, prípadne drogovou závislosťou.

1.6.4. Poberatelia dávok v hmotnej núdzi (DHN)

Hmotná núdza je stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a občan a fyzické osoby, ktoré sa s ním spoločne posudzujú, si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu poberateľov dávok v okrese Bratislava 5 (k decembru roka).

Počet poberateľov vybraných sociálnych dávok podľa regiónov						
o. Bratislava 5	PHN a PkD	PHN - UoZ	PnD	RP	PPnaK	PPnaO
2012	765	319	13 225	3 155	1 316	376
2013	707	373	13 067	3 366	1 373	361
2014	457	199	13 065	3 464	1 380	365
2015	338	148	13 131	3 578	1 340	358
2016	226	88	13 299	3 504	1 359	345

Zdroj: ÚPSVaR, 2015

PHN a PkD - pomoc v hmotnej núdzi a príspevky k dávke

PHN - UoZ - pomoc v hrotnej núdzi - dávka a príspevky pre uchádzačov o zamestnanie
 PPnaK - peňažné príspevky na kompenzáciu pre ťažko zdravotne postihnutých občanov
 PnD - prídavok na dieťa
 RP - rodičovský príspevok
 PPnaO - peňažné príspevky na opatrovanie

Celková výška vyplatených dávok je prezentovaná v nasledujúcej tabuľke.

Čerpanie FP v eurách						
o. Bratislava 5	PHN a PkD	PHN - UoZ	PnD	RP	PPnaK	PPnaO
2012	60 346	26 755	423 053	616 487	187 791	52 170
2013	55 386	31 171	432 548	673 989	208 213	49 637
2014	36 576	17 134	443 916	706 135	235 379	48 169
2015	29368	13442	450730	729007	217030	47226
2016	18864	7388	462099	713188	243247	45414

Zdroj: ÚPSVaR, 2015

PHN a PkD - pomoc v hmotnej núdzi a príspevky k dávke
 PHN - UoZ - pomoc v hrotnej núdzi - dávka a príspevky pre uchádzačov o zamestnanie
 PPnaK - peňažné príspevky na kompenzáciu pre ťažko zdravotne postihnutých občanov
 PnD - prídavok na dieťa
 RP - rodičovský príspevok
 PPnaO - peňažné príspevky na opatrovanie

Posledná tabuľka prezentuje vývoj vyplatených ochranných príspevkov v okrese. Ich vývoj je rovnomerný s klesajúcim trendom u všetkých skupín ochranných príspevkov.

Ostatné príspevky a dávky								
o. Bratislava 5	Ba, Bb	Ba1,Bb	Ba2,Bb	Ba3,Bb	Bc	T	DRD	DPPD
2012	193	0	0	0	89	6	6	60
2013	21	140	27	0	68	6	4	51
2014	0	118	37	0	0	0	0	41
2015	0	100	29	0	0	0	2	40
2016	69	24	0	0	0	0	10	20
Zdroj: ÚPSVaR, 2015	193	0	0	0	89	6	6	60

ZSn - príspevok na zdravotnú starostlivosť

Ba a Bb - príspevok na bývanie vlastníkov bytu, rod.domu, ktorý uhrádza náklady spojené s bývaním (§ 13 ods.3 písm.a,b)

Ba1,Bb - Občan v hmotnej núdzi je vlastníkom bytu, alebo vlastníkom rodinného domu.

Ba2,Bb - Občan v hmotnej núdzi je nájomcom bytu, alebo nájomcom rodinného domu, alebo nájomcom obytnej miestnosti v zariadení určenom na trvalé bývanie.

Ba3,Bb - Občan v hmotnej núdzi má doživotné právo užívania.

Bc - príspevok na bývanie pre poberateľa dôchodkovej dávky, ktorý dovŕšil 62 rokov veku (§ 13 ods.7)

DRD - dávka rodičom dieťaťa do 1 roku veku (§ 10 ods.5)

T - dávka tehotnej žene (§ 10 ods.3)

DPPD - dávka pre dieťa plniace si povinnú školskú dochádzku (§ 10, ods.9)

V mestskej časti Bratislava - Rusovce významná skupina poberateľov dávok v hmotnej núdzi spadá do sociálne ohrozenej skupiny. V dôsledku slabých pracovných návykov si táto skupina vyžaduje osobitný prístup založený na väčšom motivovaní.

1.6.5. Prídavky na dieťa – osobitný príjemca

Mestská časť Bratislava - Rusovce je osobitným príjemcom rodinných prídavkov na deti, ktoré zanedbávajú povinnú školskú dochádzku v zmysle § 12, ods.2 zákona č. 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších zmien a doplnkov. Na základe zoznamu poberateľov prídavku na dieťa Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) zasiela mestu mesačne zoznam poberateľov prídavku na dieťa, ktorým deti zanedbávajú povinnú školskú dochádzku a mestská časť vypláca prídavky na jedno dieťa v sume 23,52 € mesačne (od 1.januára 2014). Mestská časť Bratislava - Rusovce zriadila osobitný účet prídavkov na deti v

banke, kde úrad zasiela prídavky na deti. Mestská časť Bratislava - Rusovce pravidelne mesačne zasiela úradu správu o spôsobe použitia prídavkov. Zákon č. 600/2003 Z. z. prídavku na dieťa a príspevku k prídavku na dieťa v § 18 ods. 1, ustanovuje, aby v prípade, ak rodič dieťaťa, resp. osoba, ktorej je dieťa zverené do náhradnej rodinnej starostlivosti nevyužíva prídavok na dieťa a príspevok k prídavku na dieťa na výchovu a výživu dieťaťa, okresný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny zastavil výplatu a poukazoval tieto dávky ďalšej oprávnenej osobe alebo mestskej časti. Zákonom č. 658/2002 Z. z. sa doplnil dôvod na zastavenie výplaty prídavku na dieťa oprávnenej osobe aj v prípade, ak dieťa zanedbáva plnenie povinnej školskej dochádzky (prípadne naplní ďalšie dôvody v zmysle zákona) a presunula sa účinnosť tohto paragrafu už od 1. januára 2003. Neprítomnosť žiaka v škole ospravedľňuje jeho zákonný zástupca, ale najviac 5 dní po sebe nasledujúcich dní. Ak neprítomnosť žiaka v škole trvá viac ako 5 dní po sebe nasledujúcich dní, vyžaduje si vždy lekárske potvrdenie o chorobe žiaka alebo iný úradný doklad potvrdzujúci odôvodnenosť žiakovej neprítomnosti. Pod zanedbávaním povinnej školskej dochádzky na účely zastavenia prídavku na dieťa rodičovi sa rozumie stav, keď dieťa má neospravedlivenú neúčasť na vyučovaní v kalendárnom mesiaci viac ako 15 vyučovacích hodín. Škola oznámi zanedbávanie povinnej školskej dochádzky dieťaťa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny – Bratislava 5. Toto oznámenie škola zašle do troch pracovných dní po skončení kalendárneho mesiaca. Kópiu tohto oznámenia zašle škola aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR), odboru sociálnych vecí podľa miesta trvalého pobytu rodiča. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) vydá rozhodnutie o zastavení.

1.7. Analýza verejných sociálnych služieb

1.7.1. Sociálne služby

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je mesto, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov - v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z., 345/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 40/2017 Z. z., 331/2017 Z. z., 331/2017 Z. z., 351/2017 Z. z.) vymedzuje paletu poskytovaných sociálnych služieb obyvateľom mestskej časti Bratislava - Rusovce.

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je m.č., fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálne služby v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 o sociálnych službách z. z. v znení neskorších predpisov. Sociálna starostlivosť je občanom poskytovaná poskytovaním rôznych sociálnych dávok, ktoré vypláca ÚPSVaR v Bratislave, opatrovateľskú službu občanom na to odkázaným zabezpečuje zo zákona m.č..

V m.č. Bratislava-Rusovce nie sú vybudované ústavné zariadenia sociálnej starostlivosti. S vybudovaním ústavného zariadenia sociálnej starostlivosti pre starých občanov – domova dôchodcov alebo iných zariadení sociálnej starostlivosti sa v m.č. Bratislava-Rusovce zatiaľ neuvažuje. V prípade potreby výstavby takéhoto zariadenia v m.č. doporučuje jeho umiestnenie v rámci navrhovaných obytných území - formou charitného domova dôchodcov alebo súkromného penziónu pre dôchodcov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje kapacitu a dostupnosť sociálnych služieb v okrese Bratislava 5.

Sociálne zariadenia podľa typ ukazovateľa, rok a územie											
Okres Bratislava 5	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet zariadení	11	11	13	13	14	13	18	13	17	19	19
Počet miest k 31.12 spolu	601	618	666	673	709	666	773	711	751	790	857
P.m. v. DD	84	84	79	0	0	0	0	0	0	0	0
P.m. v penziónoch	225	221	221	0	0	0	0	0	0	0	0
P.m. v DSS pre postih dosp.	85	95	61	37	77	60	91	75	94	92	136

P.m. v DSS pre postih deti	14	13	12	13	13	10	11	9	6	6	6
P.m. v det. domovoch	89	89	96	90	89	89	94	99	99	99	123
P.m. v zariad. pre seniorov	0	0	0	298	298	293	295	323	323	363	363

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Občianske združenie "Imobility"

Občianske združenie "Imobility" je dobrovoľnou spoločenskou organizáciou, ktorá vo svojej činnosti naplňuje princípy humanity, slobody a demokracie. O.Z. Imobility pomáha občanom s postihnutým pohybovým ústrojenstvom. Imobility sa podieľa na vypracovaní realizácie bezbariérového životného prostredia. Imobility sa zúčastňuje na celospoločenských akciách zameraných na odstránenie negatívnych dôsledkov života imobilných občanov. Prostredníctvom kvalifikovaných odborníkov rieši bezbariérovú dostupnosť pre imobilných občanov vo verejných priestranstvách. Zabezpečuje využitie voľného času pre imobilných občanov. Zabezpečuje poradenskú pomoc pri zadovážení kompenzačných pomôcok (20.10.2015, <http://portal.rusovce.info/imobility>). Zariadenie podporovaného bývania - Kresťanskej ligy pre pomoc mentálne postihnutým na Slovensku Zariadenie podporovaného bývania poskytuje sociálnu službu fyzickej osobe od 16. roku veku do dovŕšenia dôchodkového veku, ak je táto fyzická osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, a na dohľad, pod ktorým je schopná viesť samostatný život. V zariadení podporovaného bývania sa poskytuje: dohľad, ubytovanie, sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, utvárajú sa podmienky na prípravu stravy, vykonáva sa sociálna rehabilitácia. Dohľad na účely poskytovania sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania spočíva v usmerňovaní a monitorovaní obyvateľov pri zabezpečovaní seba obslužných úkonov, úkonov starostlivosti o svoju domácnosť v rámci zariadenia a základných sociálnych aktivít podľa prílohy č. 4 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. Rozsah dohľadu je určený v hodinách. Ubytovanie sa obyvateľom poskytuje v samostatne stojacom rodinnom dome vo vilovej zástavbe v Mestskej časti Bratislava – Rusovce. Rodinný dom je jednopodlažný, v prípade potreby má aj debarierizovaný vstup. Ubytovanie je zabezpečené v jednoposteľových izbách, kompletne vybavených nábytkom a príslušenstvom. Každá izba má televízny prijímač, napojený na satelit káblovej televízie. Obyvatelia podľa svojich individuálnych potrieb môžu využívať aj iné médiá (DVD prehrávač, video prehrávač, rádio, počítač). K spoločným priestorom prináležia dve sociálne zariadenia a dve moderné kúpeľne so sprchovacím kútom a vaňou. Obyvatelia majú k dispozícii dve automatické práčky a miestnosť na úpravu odevov (žehliareň so žehličkou a žehliacou doskou a šijacím strojom). Vykurovanie a teplá voda je zabezpečená vlastnou plynovou kotolňou. Výška mesačnej úhrady za poskytovanú sociálnu službu je uvedená v aktuálnom Cenníku úhrad za poskytovanie pobytovnej celoročnej sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania od 1. 1. 2014, ktorý je zverejnený na našej internetovej stránke. V zariadení podporovaného bývania je v súčasnosti 7 obyvateľov s rôznym stupňom mentálneho postihnutia, a druhým až šiestym stupňom odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, z toho je 5 žien a 2 muži. Najstaršia obyvateľka má 58 rokov, najmladšia má 36 rokov. Dohľad a pomoc pri odkázanosti na inú fyzickú osobu zabezpečujú dvaja vysokoškolsky vzdelaní sociálni terapeuti. Všetci obyvateľi (s výnimkou jednej obyvateľky, ktorá si túto službu nepriala) majú osobného asistenta podľa vlastného výberu. V rámci sociálneho poradenstva sú obyvateľom, ich rodinným príslušníkom i záujemcom o sociálnu službu poskytované informácie na úrovni základného sociálneho poradenstva. Ide o poskytnutie základných informácií o možnostiach riešenia problému a podľa potreby aj odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci. Pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov sa vykonáva so súhlasom obyvateľa a je zameraná najmä na poradenstvo pri vybavovaní úradných záležitostí, pomoc pri vybavovaní osobných dokladov, pri spisovaní a podávaní písomných podaní, vypisovaní tlačív, pri písomnej komunikácii v úradnom styku a vybavovaní iných vecí v záujme obyvateľa. Podmienky na prípravu stravy majú obyvateľia zabezpečené v kuchyni, ktorá je súčasťou rodinného domu. Je kompletne vybavená všetkým potrebným kuchynským náradím, elektrickými spotrebičmi – mikrovlnnou rúrou, elektrickým sporákom s rúrou, 2 chladničkami, umývačkou riadu, rýchlo varnou kanvicou, kompletným kuchynským servisom, jedálenským stolom a stoličkami, komorou na úschovu potravín s dvoma mrazničkami. Stravu si obyvateľia nakupujú a pripravujú samostatne alebo pod dohľadom sociálneho terapeuta. Obеды majú obyvateľia zabezpečené denne vrátane sobôt, nedeľ a sviatkov v blízkom reštauračnom zariadení, s možnosťou výberu z troch druhov jedál v cene 3,00 Eur. Sociálna rehabilitácia je v zmysle zákona o sociálnych službách zameraná na podporu samostatnosti, nezávislosti, sebestačnosti rozvojom a nácvikom zručností alebo aktivizovaním schopností a posilňovaním návykov pri samoobsluhu, pri úkonoch starostlivosti o domácnosť a pri základných sociálnych aktivitách s maximálnym využitím prirodzených zdrojov v rodine a komunite. Každý obyvateľ má vypracovaný individuálny plán na aktívnu spoluprácu s poskytovateľom služby, ktorý vychádza z jeho individuálnych potrieb. Administratívno-prevádzkovú agendu zabezpečuje 1 zamestnanec v rozsahu 0,5 pracovného úväzku. Do 31.12.2013 pracovali 6 obyvateľia podporovaného bývania v chránenej dielni Kresťanskej ligy pre pomoc mentálne postihnutým na Slovensku. Po znížení príspevku ÚPSVaR Bratislava od 1.7.2013 na polovicu nebolo možné naďalej udržať optimálnu prevádzku chránenej dielne bez finančných strát, preto jej zriaďovateľ – občianske združenie požiadalo o zrušenie postavenia chránenej dielne k 1.1.2014. Od tohto termínu na realizáciu záujmových a kreatívnych činností je obyvateľom zariadenia podporovaného bývania k dispozícii rehabilitačno-terapeutická dielňa (20.10.2015, <http://www.krestanskaliga.sk/socialne-sluzby.html>).

Občianske združenie Kukulienka

Organizuje akcie pre rodiny: Víťanie jarného slniečka, Oslava dňa matiek, Oslava dňa detí, Spoločné výlety do prírody, Svätováňska stanovačka, Šarkaniáda, Lampiónový sprievod a Fašiangový sprievod. Prevádzkuje materské centrum pre rodičov a najmenejšie deti. Snaží sa o zriadenie centra voľného času, záujmové krúžky pre deti a dospelých (20.10.2015, http://kukulienka.rusovce.info/?page_id=4).

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej

krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobu udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovaní podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitnom pláne a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v mestskej časti (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytnúť mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálnou technickou vybavenosťou, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
60-64	229	234	239	244	250	255	260	265	270	276	281
65-69	140	144	147	151	155	158	162	165	169	173	176

70-74	122	126	130	135	139	144	148	152	157	161	165
75-79	88	92	95	99	102	106	110	113	117	120	124
80-84	50	52	54	56	58	60	62	64	66	68	70
85-89	30	32	34	35	37	39	40	42	44	45	47
90-94	9	10	10	11	11	12	13	13	14	14	15
95-99	3	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5
100+	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

1.7.2. Posudková činnosť

Posudková činnosť na účely poskytovania sociálnej služby je lekárska posudková činnosť a sociálna posudková činnosť. Posudkovou činnosťou sa zisťuje odkázanosť fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím) alebo fyzickej osoby s nepriaznivým zdravotným stavom na sociálnu službu v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a na opatrovateľskú službu.

Lekárska posudková činnosť

Lekárska posudková činnosť na účely posúdenia odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby je hodnotenie a posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby a zmien zdravotného stavu fyzickej osoby, ktoré vykonáva lekár na základe zmluvy s obcou alebo vyšším územným celkom (ďalej len „posudzujúci lekár“). Posudzujúci lekár (prípadne zdravotnícky pracovník za zákonom stanovených podmienok) pri vykonávaní lekárskej posudkovej činnosti spolupracuje so sociálnym pracovníkom mestskej časti.

Sociálna posudková činnosť

Sociálna posudková činnosť na účely posúdenia odkázanosti fyzickej osoby na sociálnu službu je posudzovanie individuálnych predpokladov fyzickej osoby, rodinného prostredia fyzickej osoby a prostredia, ktoré ovplyvňuje začlenenie fyzickej osoby do spoločnosti. Výsledkom sociálnej posudkovej činnosti je sociálny posudok, ktorý obsahuje znevýhodnenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo s nepriaznivým zdravotným stavom v oblasti sebaobslužných úkonov, úkonov starostlivosti o svoju domácnosť.

1.7.3. Služby vzdelávania

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na mestskej časti a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území. V m.č. sa nachádza materská škola a základná škola.

Materská škola

Výchovu a vzdelávanie pre najmenšie detí v m.č. zabezpečuje Materská škola Bratislava-Rusovce. Materská škola v Rusovciach, je škola s dlhoročnou tradíciou. Kvalitou výchovno-vzdelávacej práce, ako aj množstvom zaujímavých aktivít sa za roky pôsobenia dostala do povedomia verejnosti v Rusovciach.

Materská škola je umiestnená v účelovej jednoposchodovej budove, s dvorom, s dostatočným množstvom zelene a priestranou trávnatou plochou. Areál dopĺňajú pieskoviská s detskými preliezačkami. Celodennou výchovou a vzdelávaním poskytuje predprimárne vzdelávanie deťom vo veku od 2 do 6 rokov, ako aj deťom s odloženou školskou dochádzkou. V zmysle zákona č. 245/2008 o výchove a vzdelávaní podporuje osobný rozvoj detí v oblasti sociálno-emocionálnej, intelektuálnej, telesnej, morálnej, estetickej, rozvíja schopnosti a zručnosti, utvára predpoklady na ďalšie vzdelávanie. Pripravuje na život v spoločnosti v súlade s individuálnymi a vekovými osobitosťami detí. Ciele materskej školy sú prispôbené požiadavkám a potrebám detí, rodičovskej verejnosti a spoločnosti (20.10.2015, <http://www.bratislava-rusovce.sk/sk/skolstvo/materska-skola/>). Deti sú vychovávané prostredníctvom zdravého životného štýlu k zodpovednejším vzťahom k ochrane zdravia.

MŠ úzko spolupracuje s rodičmi detí. Materská škola je rozdelená do 5 tried v ktorých vyučuje 10 učiteliek. V roku 2016 bolo evidovaných v materskej škole 121 detí.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu detí v materskej škole od roku 2006 do roku 2016.

Materská škola											
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
MŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
MŠ spolu - deti	66	65	80	86	86	89	94	96	119	119	121
MŠ - štátne - triedy	3	3	4	4	4	4	4	4	5	5	5
MŠ - štátne - učelia	6	6	8	8	8	8	8	8	10	10	10

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Na dvore je dostatočné množstvo zelene, primeraná trávnatá plocha, spevnené terasy a chodníky. Areál materskej školy je vybavený hernými prvkami a pieskoviskami. V spolupráci s vedením školy bol exteriér doplnený o nové herné prvky. Na poschodí sú 3 triedy s príslušenstvom, hygienické zariadenia, kabinety, sklad bielizne. Na prízemí je vstupná hala, 2 triedy s príslušenstvom, hygienické zariadenia, kancelária zástupcu riaditeľa, šatňa zamestnancov, výdajňa stravy, jedáleň, kabinety, sklady. Počas školského roka boli zrekonštruované hygienické zariadenia v dvoch triedach, boli inštalované tieniace žalúzie. Súčasťou materiálno-technického vybavenia materskej školy je detská a odborná literatúra, učebné a didaktické pomôcky, telovýchovné náradie a náčinie, hudobné nástroje, didaktická a audiovizuálna technika, informačno-komunikačné technológie (5 interaktívnych tabúl, počítače, tlačiarne, laptopy) hračky, nábytok pre deti (stoly, stoličky a zariadenie triedy, ležadlá), ktorý rešpektuje antropometrické požiadavky. Inventár didaktických pomôcok bol priebežne dopĺňaný o nové druhy na základe ponuky a financií školy. Priebežne bol dopĺňaný aj spotrebný materiál na výtvarné, grafomotorické, pracovné činnosti. Vykurovanie materskej školy zabezpečuje vlastná kotolňa umiestnená priamo v budove MŠ, zásobovanie pitnou vodou je z mestského vodovodu, teplá voda sa zabezpečuje prostredníctvom bojlerov na ohrev teplej vody, ktoré sú umiestnené priamo v budove MŠ. Budova je chránená centrálnym signalizačným zariadením a kamerovým systémom (SVV, 2016/2017, ZŠ s MŠ Rusovce, 2017, s.48-49).

Fyzický počet zamestnancov a plnenie kvalifikačného predpokladu pedagogických zamestnancov materskej školy		
Materská škola	Počet	Počet
Zamestnanci MŠ spolu: 13		
- z toho PZ*	10	- z toho NZ** 3
Z počtu PZ:		Z počtu NZ
- kvalifikovaní	10	- upratovačky
- špeciálny pedagóg		3
- nequalifikovaní		
- dopĺňajú si vzdelanie		
Počet zamestnancov ŠJ		

Zdroj: SVV, 2016/2017, ZŠ s MŠ Rusovce

Projekty, do ktorých sa materská škola zapojila			
Vyzývateľ na predkladanie projektu, resp. projekt MŠ	Názov projektu	Cieľ projektu a cieľová skupina	Termín začatia realizácie a ukončenia realizácie
MŠ	Jesenná slávnosť	Oboznamovať sa so zdravým životným štýlom – zdravé potraviny	október 2016
MŠ	Bezpečne na ceste	Zvýšiť bezpečnosť detí z materských škôl v cestnej premávke, zoznámenie detí so základnými pravidlami pohybu v cestnej premávke, spoločne s poskytnutím prostriedkov zvyšujúcich ich pasívnu bezpečnosť, pripravoval ich na samostatný pohyb v okolí ciest a na cestách samotných, zvyšoval povedomie o možných nebezpečných situáciách, do ktorých sa môžu takmer každý deň deti dostať a poskytuje rady, ako im predchádzať	celoročne
OLO s. r. o.	Olimpiáda	Výchova k ekologickému čítaniu a mysleniu, separovaniu odpadu	celoročne
SFZ	Dajme spolu gól	Osvojenie si základných pohybových návykov	Február – jún 2017

Zdroj: SVV, 2016/2017, ZŠ s MŠ Rusovce

Voľno-časové aktivity materskej školy			
Názov krúžku	Zameranie	Počet detí	Vedenie krúžku
Tanečná rytmika	Získavať hudobno - tanečné zručnosti	16	CVČ
Keramický krúžok	Základy keramiky	23	CVČ
Hravá angličtina	Jazykové kompetencie v AJ	41	Vzdelávacia agentúra Emma
Plavecký výcvik	Základy plávania	22	Šport - komplex Tempo

Kurz korčuľovania	Základy korčuľovania	25	Happy Kids, o.z.
Plavecký výcvik	Základy plávania	26	Happy Kids, o.z.

Zdroj: SVV, 2016/2017, ZŠ s MŠ Rusovce

Spolupráca so školskou jedálňou

Školská jedáleň je dôležitou súčasťou školy, ktorá sa významnou mierou podieľa na zdravom vývoji detí. Aktívne sa spolupodieľa na výchove k zdravému stravovaniu, správnym stravovacím návykom, zdravému životnému štýlu, ktoré vyplývajú nielen zo zamerania našej školy, ale plní aj úlohy vyplývajúce z Národného programu prevencie obezity a propagácie zdravého životného štýlu prostredníctvom zdravého stravovania. Zamestnanci sa zapájali do plnenia aktivít a projektov realizovaných podľa plánu práce školy spojených s prípravou zdravých pokrmov. Spoluprácu so školskou jedálňou hodnotíme ako mimoriadne dobrú (SVV, 2016/2017, ZŠ s MŠ Rusovce, s.51).

Základné školstvo

V MČ Bratislava-Rusovce sa nachádza plnoorganizovaná základná škola, ktorej zriaďovateľom je MČ. ZŠ je spojená s MŠ, tvoria jeden celok s právnou subjektivitou. Materská škola je umiestnená v jednoposchodovej budove. Na dvore je dostatočné množstvo zelene, primeraná trávnatá plocha, spevnené terasy a chodníky. Areál materskej školy sa priebežne dopĺňa o herné prvky, ktoré sú dôležitou súčasťou pri plnení cieľov zo ŠKVP. Areál dopĺňajú pieskoviská s detskými preliezačkami. Na poschodí sú 3 triedy s príslušenstvom, hygienické zariadenia, kabinety, sklad bielizne. Na prízemí je vstupná hala, 2 triedy s príslušenstvom, hygienické zariadenia, kancelária, šatňa zamestnancov, výdajňa stravy, jedáleň, kabinety, sklady. Budova je chránená centrálnym signalizačným zariadením. Súčasťou materiáľno-technického vybavenia materskej školy je detská a odborná literatúra, učebné a didaktické pomôcky, telovýchovné náradie a náčinie, hudobné nástroje, didaktická a audiovizuálna technika, výpočtová technika, hračky, nábytok pre deti (stoly, stoličky a zariadenie triedy, ležadlá), ktorý rešpektuje antropometrické požiadavky. Didaktické pomôcky sú priebežne dopĺňané podľa finančných možností materskej školy. Dôležité je aj dostatočné vybavenie spotrebným materiálom na výtvarné, grafomotorické, pracovné činnosti, ktoré je dobrým východiskom pre kvalitné plnenie školského vzdelávacieho programu, nápomocní v tejto oblasti boli prevažne zákonní zástupcovia detí navštevujúcich materskú školu. Vykurovanie materskej školy zabezpečuje vlastná kotolňa umiestnená priamo v budove MŠ, zásobovanie pitnou vodou je z mestského vodovodu, teplá voda sa zabezpečuje prostredníctvom bojlerov na ohrev teplej vody, ktoré sú umiestnené priamo v budove MŠ (SVVČ, 2014, s.13-14).

V školskom roku 2016 bolo v škole evidovaných 285 žiakov v 14 triedach. V škole pracovalo 23 pedagogických zamestnancov.

Základná škola	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ZŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ZŠ spolu - deti	192	191	199	213	219	237	250	258	269	280	285
ZŠ - štátne - triedy	9	10	12	10	12	12	11	12	13	13	14
ZŠ - štátne - učitelia	16	17	17	15	20	18	19	20	21	20	23

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2017

Stav a úroveň výchovno – vzdelávacieho procesu

Výchova a vzdelávanie sa uskutočňovali podľa ŠtVP a ŠKVP. Prierezové témy boli súčasťou TVVP. Žiaci sú vedení k zdravému rozvoju ich osobnosti, k výchove orientovanej na pozitívne ľudské hodnoty, pozornosť bola zameraná na ľudské práva a práva detí, uskutočňovali sme skúsenostné učenie, ktoré prepája získané vedomosti s praktickým životom. V rámci výchovy k ľudským právam sa venovala pozornosť aktuálnym problémom dnešnej doby, kládol sa dôraz na budovanie dobrého vzťahu učiteľ – žiak. Podporovali sme deti k vyjadrovaniu svojho názoru k problémom, realizovali sme interaktívne vyučenie, na hodinách sme využívali pozitívnu motiváciu, pripravovali sme žiakov na vedomostné olympiády. Vyučujúci žiakom poskytovali všetky potrebné informácie. Pedagógovia využívali nielen klasické hodiny, ale aj moderné formy vyučovania ako projektové vyučovanie, zážitkové vyučovanie, interaktívne vyučovanie /napr. v ZOO/, žiaci sa učili v multimediálnej učebni, na hodinách matematiky, biológie a geografie. Cudzí jazyky sa vyučovali v jazykovom laboratóriu, informatika a informatická výchova v počítačovej učebni. Aktívne boli využívané interaktívne tabule a digitálne učebnice, realizovali sa aktivity vedúce deti ku kritickému mysleniu z projektu Škola, ktorej to myslí. Vo všetkých predmetoch sa potvrdilo, že mnohým žiakom chýba pravidelná domáca príprava na vyučovanie, ak si plnia povinnosti, menšie, čiastkové úlohy im nerobia problém, ale využitie nadobudnutých vedomostí v škole už ťažšie vedia deti prezentovať, uplatňovať, využívať v praktickej činnosti. Problém im robí aj chápanie vecí v súvislostiach, poznatky z jedného predmetu nevedia využiť aj na ostatných predmetoch a to nielen v škole, ale aj v praktickom živote. Preto sa treba v budúcom školskom roku zamerať na využívanie najmä praktických činností, úlohy, aplikačné metódy, učiť deti prezentovať výsledky svojej práce / vyjadrovanie, slovná zásoba, zásady prezentácie, obsah... /. Vyučujúci venovali pozornosť aj tvorbe projektov, tu treba skonštatovať, že deti už vytvorili projekty vedia, ale veľké problémy majú s ich prezentáciou, rozprávaním bez toho, že by čítali súvislý text priamo z projektu. Taktiež treba neustále pracovať na zintenzívnení

spolupráce s rodičmi s cieľom skvalitniť prístup detí k plneniu si povinností a informovať o práci, výsledkoch a aktivitách ich detí v našej škole. Uskutočnili sa spoločné triedne aktivity, kde žiaci prezentovali rodičom výsledky práce v škole. Vyučujúci skonštatovali, že vyučovanie hry na zobcovú flautu je veľkým prínosom pre deti. Kultivuje ich, učí rozumieť hudobnej reči, prezentovať na verejnosti a rôznych školských vystúpeniach. Žiakovi pri ich práci klasifikujeme, slovné hodnotíme aj testujeme. Využívame nielen školské testy, ale aj certifikované Testovanie – 9 (povinné).

Prierezové témy

Súčasťou vyučovacieho procesu ako i TVVP sú prierezové témy. V rámci vyučovacieho procesu našich predmetov, ale aj mimo vyučovacích hodín pracovali krúžky, súťaže, rôzne aktivity napĺňame ciele regionálnej výchovy, multikultúrnej výchovy, ale aj mediálnej výchovy ako i ďalších prierezových tém. ŠKVP – v rámci Školského vzdelávacieho programu sa vyučoval predmet Technika v V.-VIII. ročníku, kde žiaci získavali nové poznatky o prírode, rastlinách, alternatívnych možnostiach pestovania ovocia a zeleniny, zdravej výžive, získavali praktické zručnosti v šk. areáli a šk. záhrade, ekologických problémoch. Predmet vzhľadom na technizáciu života a možnosti pekného šk. areálu a šk. záhrady splnil svoj cieľ. Ostatné predmety boli /nižšie uvedené/ posilnené v uvedenom rozsahu. Na základe poznatkov a skúseností bolo overené, že rozhodnutie bolo správne a aj pre budúci školský rok sa navrhlo ponechať rozdelenie hodín tak ako doteraz, aj keď 1 vyuč. hod. na prírodovedné predmety sa javí ako nedostatočná. Celkovo možno konštatovať, že úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu v predmetoch je dobrá, ale nie uspokojivá. Využívanie foriem a metód práce zodpovedajú modernej škole. Pritom nezabúdame na možnosti zlepšovania našej práce, najmä dôsledného plnenia si svojich pracovných povinností.

Údaje o počte zamestnancov a plnení kvalifikačného predpokladu pedagogických zamestnancov školy a odborných zamestnancov školy ku dňu koncoročnej kvalifikácie

Základná škola	Prepočítaný počet	Školský klub detí	Prepočítaný počet
Zamestnanci ZŠ – spolu:	27,39	Zamestnanci ŠKD:	5,5
z toho PZ* 21,19	> z toho PZ		5
kvalifikovaní	20,83	kvalifikovaní	5
nekvalifikovaní	0,36	nekvalifikovaní	0
z toho OZ** 1,5	> z toho NZ		0,5
školský psychológ****	upratovačky		0,5
školský špeciálny pedagóg	1,5	ekonóm	0
z toho NZ***	4,7	personalista	0
školník			1
upratovačky			2
ekonóm,	0	ŠJ a K spolu:	6
Technicko - hospodárky zam.	1	vedúci ŠJ	1
personalista	0,5	kuchár	2
mzdár			0
BOZP technik	0,2	prevádzkový zamestnanec	3
upratovačka			0
ekonóm, účtovník			0

Zdroj: SVV, 2016/2017, ZŠ s MŠ Rusovce

Údaje o kontinuálnom vzdelávaní PZ a OZ v zmysle zákona 317/2009 Z. z.

Druh kontinuálneho vzdelávania	Počet zaradených PZ podľa plánu kontinuálneho vzdelávania	Priebeh vzdelávania v školskom roku 2016/2017 podľa plánu kontinuálneho vzdelávania/počet			
		Prihlásených – počet PZ	Začali vzdel. – počet PZ	Ukončili – počet PZ	Získali kredity – počet PZ
Adaptačné	1	1	1	1	0
Aktualizačné					
1. Prípravné atestačné vzdelávanie pred I. atestáciou	5	4	0	0	0
2. Digitalizácia učebných materiálov	16	16	16	16	16
Inovačné					
1. Využitie ineraktívnych technológií vo vyučovacom procese	2	1	1	1	0
2. Myšlienkové mapy vo vyučovacom procese	6	6	6	6	6
Špecializačné					

Zdroj: SVV, 2016/2017, ZŠ s MŠ Rusovce

Aktivity a podujatia školy, organizované výlučne školou	Počet účastníkov	Cieľ aktivity
Zdravie v školách - Deň jablka	256	Uvedomovať si zvýšenú spotrebu ovocia pre zdravie.
Vianočné tvorivé dielne	564	Zvyšovať úctu k starším, príbuzným, známym, udržiavať tradície.
Projektové vyučovanie – Deň Zeme	256	Zážitkové vyučovanie zamerané na ekologické problémy, prezentácie projektov žiakmi, zlepšenie prezentačných schopností žiakov.
Projektové vyučovanie – Deň Vody	392	Sledovať a riešiť problém pitnej vody v blízkom okolí. Chrániť zdroje vody. Šetriť vodou.
Dary a plody jesene	368	Naučiť spracovávať a využívať plody úžitkových rastlín.
Čistenie parku v Rusovciach	232	Pestovať vzťah k práci, chrániť životné prostredie.
Lyžiarsky výcvikový kurz	43	Zvyšovať športové zručnosti, upozorňovať na nezdoravé sebavedomie, sebaopiekanie.

Škola v prírode I. stupeň	45	Spoznávať krásy vlasti, budovať vzťahy v kolektívoch, prekonávať záťaž – prekážky života.
Gerulata - cup	68	Integrovať hendikepovaných, zlepšovať vzťahy v miestnej komunite.
Mikulášske derby	204	Podporovať aktívny pohyb, nadväzovať nové kamarátstva.
Imatrikulácia prvákov	180	Zdôrazňovať význam vzdelávania a spolupráce pri výchove.
Olympiáda v ŠKD	115	Zlepšovať športové a kamarátske vzťahy.
Šarkaniáda	78	Pochopiť zákony prírody, využiť sily prírody.
Dopravné ihrisko	52	Zvyšovať bezpečnosť správania sa na cestách.
PEXESIÁDA	38	Posilňovať tvorivé myslenie.
Fašiangový sprievod	269	Podporovať tradície v mestskej časti.
Mesiac lesov	122	Poznávať a chrániť lesy.
Beseda s príslušníkom policajného zboru	126	Preventívne pôsobiť v oblasti kriminality a naučiť sa bezpečne správať.
Vychádzka do lužných lesov	65	Poznať chránené oblasti v okolí.
Zber druhotných surovín	265	Naučiť sa separovať druhotné suroviny, chrániť životné prostredie.
Zber monočlánkov	256	Naučiť sa separovať druhotné suroviny, chrániť životné prostredie
Kyberšikana preventívny program	39	Upozorňovať na nebezpečenstvo a zneužívania sociálnych sietí.
Primárna prevencia konzumácie alkoholu	26	Budovať zdravý životný štýl, primárna prevencia – boj proti alkoholizmu
Petržalka v pohybe	36	Podporovať zdravú súťaživosť.
Otváranie vianočných trhov v Rusovciach	318	Prezentovať hudobné a iné zručnosti žiakov.
Návšteva Prírodovedného múzea	48	Spoznávať vývoj na Zemi, pochopiť zákonitosti prírody.
Týždeň hlasného čítania	261	Rozvíjať čitateľskú gramotnosť.
Trestno - právna zodpovednosť, patologické javy, šikana 5. – 9. ročník	126	Zvyšovať zodpovednosť za vlastné správanie

Zdroj: SVV, 2016/2017, ZŠ s MŠ Rusovce

Projekty, ktoré škola realizovala v školskom roku 2016/2017			
Názov projektu	Vyhlasovateľ	Cieľ projektu	Význam - vyhodnotenie
Škola podporujúca zdravie	MŠVV a Š SR	Propagácia zdravého životného štýlu	Vysoká dôležitosť – plní sa priebežne
Projekt „Historia magistra vítae	Okres Bratislava V a MPC MB	Poznať históriu, kultúrne dedičstvo, historické pamiatky a artefakty	Vysoká dôležitosť – splnené
Projekt Občan	Združenie Orava pre výchovu k demokracii a MŠ SR	Výchova žiakov k demokracii, občianskej uvedomelosti, vedieť získať a využiť informácie a riešiť problémy	Vysoká dôležitosť – splnené
Projekt Správaj sa normálne	MŠV a Š SR	Bezpečnosť žiakov, bezpečné správanie sa v priestore, v ktorom sa pohybujú	Vysoká dôležitosť - plní sa
Projekt Hravo – či zdravo	Potravinárska komora SR	Aktivity zamerané na propagáciu zdravého životného štýlu	Vysoká dôležitosť – splnené
Jablko - citrón	Poist'ovňa Generali a Policajný zbor SR	Dopravná výchova a riešenie dopravných situácií	Vysoká dôležitosť- splnené
Národný program prevencie obezity Kardiovaskulárne zdravie v prostredí základných škôl mestských častí Bratislava	MŠV a Š SR Ministerstvo zdravotníctva SR	Propagácia zdravého životného štýlu, predchádzanie kardiovaskulárnym ochoreniam	Vysoká dôležitosť – plní sa priebežne
Petržalka v pohybe	Okres Bratislava V	Vedenie žiakov ku každodennému pohybu. Propagácia zdravého životného štýlu	Vysoká dôležitosť – splnené
Medzinárodný deň školských knižníc	Pedagogická knižnica v Bratislave MŠVV a Š SR	Rozvoj čitateľskej gramotnosti, čítania s porozumením,	Vysoká dôležitosť – splnené
Záložka do knihy spája školy	Slovenská pedagogická knižnica	Rozvoj čitateľskej gramotnosti, získavanie nových priateľstiev	Vysoká dôležitosť – splnené
Dnes mám rande so svojim mestom	PONTIS	Zlepšiť životné prostredie, solidarita medzi deťmi a dospelými.	Vysoká dôležitosť – splnené
Modrá škola	Bratislavská vodárenská spoločnosť MŠVV a Š SR	Poznať význam vody, jej dôležitosť pre život, ochrana vodných zdrojov.	Vysoká dôležitosť – splnené
Olmpiáda	OLO, a. s. MŠVV a Š SR	Ochrana životného prostredia, separovanie odpadu	Vysoká dôležitosť – splnené
Zbieram baterky, žiarivky a žiarovky	OLO, a. s. MŠVV a Š SR	Ochrana životného prostredia, separovanie odpadu	Vysoká dôležitosť – splnené

Projekt – Petržalská Super škola	SAV MČ BA - Petržalka	Získať informácie od odborníkov z rôznych vedných odborov	Vysoká dôležitosť – splnené
Projekt – Škola priateľská k deťom	UNICEF	Rôznymi aktivitami naučiť žiakov solidarite medzi ľuďmi.	Vysoká dôležitosť – splnené

Zdroj: SVV, 2016/2017, ZŠ s MŠ Rusovce

Záujmová činnosť organizovaná školou v školskom roku 2016/2017

Činnosť krúžkov sa realizovala v popoludňajších hodinách. Krúžky navštevovali žiaci primárneho aj sekundárneho vzdelávania.

Krúžková činnosť v roku 2016/2017			
P. č.	Záujmový útvar / krúžok	Vedúci krúžku	Počet žiakov
1.	Atletický krúžok	Mgr. Tomáš Kecskés	22
2.	Žiacky parlament	Mgr. Silvia Bartošová	18
3.	Šikovné ruky	Mgr. Božena Jurisová, Mgr. Renáta Langová	24
4.	Robotika	Mgr. Martin Hlubocký	12
5.	Stolný tenis	Mgr. Tomáš Kecskés	17
6.	Matematický krúžok	Mgr. Renáta Langová	12
7.	Pohybová príprava	Mgr. Alžbeta Gručová	18
8.	Šachový krúžok	Mgr. Božena Jurisová	16
9.	Hokejbal (2 skupiny)	Mgr. Tomáš Kecskés	52
10.	Tanečný krúžok	Mgr. Božena Jurisová	12
11.	Angličtina hrou – práca s hlinou	Rick	12

Zdroj: SVV, 2016/2017, ZŠ s MŠ Rusovce

Údaje o priestorových a materiálnych podmienkach školy

ZŠ s MŠ Vývojová 228 Bratislava – Rusovce je plnoorganizovaná základná škola s 14 kmeňovými triedami a 4 odbornými učebňami, v školskom roku 2016/2017 ju navštevovalo 289 žiakov. Počtom tried a žiakov je štandardnou školou. Všetky priestory školy sú maximálne využité počas celého dňa. Súčasťou školy je telocvičňa, dielňa, ktorá potrebuje dokončiť začatú rekonštrukciu a športový areál. Súčasťou školy je materská škola, ktorú navštevovalo 121 detí. ZŠ s MŠ je situovaná v mestskej časti Bratislava – Rusovce, v centre. Poloha školy je výhodná pre deti z Rusoviec, Čunova - obce patriacej do spoločného školského obvodu, ale aj iných mestských častí spojených školským autobusom a MHD. Vo všetkých kmeňových učebniach sú nainštalované interaktívne tabule, ktoré sú využívané vo vyučovacom procese, ŠKD a v záujmovej činnosti. Cudzie jazyky sa vyučovali v jazykovej učebni vybavenej počítačom s príslušenstvom, edukačnými programami, multifunkčným zariadením, interaktívnou tabuľou a knižným fondom pre cudzie jazyky. V odborných učebniach INF boli využívané počítače s príslušenstvom, dataprojektor, tlačiareň a pri vyučovaní sa využívali edukačné programy. Tieto priestory využívajú aj pedagogickí zamestnanci na rôzne druhy vzdelávania. Technické práce sa vyučovali cvičnej kuchynke a školskej záhrade. Laboratórne práce z chémie a prírodopisu boli realizované podľa pokynov v POP. Školská knižnica pre žiakov a učiteľov je situovaná vo vestibule školy, je relatívne dobre vybavená knižničným fondom. Škola má zabezpečený bezbariérový prístup do budovy. Vybavenie kabinetov je čiastočne postačujúce a priebežne podľa finančných možností sú dopĺňané modernými vyučovacími pomôckami, čo umožňuje tvorivejšie a efektívnejšie vyučovanie. Pri obstarávaní nových učebných pomôcok bolo nápomocné občianske združenie pri ZŠ s MŠ. Samostatný kabinet má zriadený výchovný poradca, využíva sa na individuálne riešenie výchovno-vzdelávacích problémov. Školská špeciálna pedagogička pracovala so žiakmi so špeciálnopedagogickými potrebami v edukačnom priestore zariadenom na individuálne vzdelávanie. Ďalšie priestory školy boli využívané na mimoškolskú činnosť a na nástenkách boli inštalované žiacke práce, projekty alebo výstavy. Vo vestibule školy sa konajú kultúrne podujatia, realizujú sa tu projekty, celoškolské akcie kultúrneho alebo spoločenského zamerania. Veľké prestávky žiaci trávili na školskom dvore. Školská jedáleň zabezpečovala obedy, doplnkové stravovanie a mliečny program (SVV, 2016/2017, ZŠ s MŠ Rusovce, 2017, s.33-35).

Školská jedáleň

V školskom roku 2016/2017 poskytovala školská jedáleň hlavné jedlo pre žiakov a zamestnancov a pre materskú školu desiatu aj olovrant. Priemerne sa v školskej jedálni denne stravovalo 349 detí a 29 zamestnancov školy. Základná škola prispievala na stravovanie zamestnancom zo sociálneho fondu 0,20 €/hlavné jedlo. Školská jedáleň zabezpečovala Školský mliečny program podávaním jogurtov k obedom a v materskej škole k olovrantu. Realizoval sa program Ovocie a zelenina do škôl, kde stravníci dostávajú ovocie jedenkrát do týždňa alebo jablkovú šťavu jedenkrát do týždňa. Pitný režim bol zabezpečený každý deň pre všetkých (pitná voda). V školskom roku 2016/2017 Školská kuchyňa

vydala celkovo 57 297 hlavných jedál pre všetkých stravníkov a k tomu bolo vydaných 32 567 kusov doplnkovej stravy (desiata, olovrant pre MŠ) (SVV, 2016/2017, ZŠ s MŠ Rusovce, 2017, s.32).

Trendy

Transformácia základného školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zamerať na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zamerať sa na to, čo je pre žiaka dôležité, netvať na encyklopedických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť sa na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internete, alebo v knižnici. Diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Je nevyhnutná diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Rodičia musia mať možnosť vybrať si školu, ktorá vyhovuje ich deťom či už je to škola štátna, súkromná, alebo alternatívna, to znamená, že tu musí existovať prostredie slobodnej voľby a právo na výber vzdelávacej cesty, musí existovať konkurenčné prostredie, ktoré bude hnacou silou pokroku.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
0	42	44	45	47	48	50	51	53	54	56	57
1-4	195	201	206	210	215	220	225	229	234	239	244
5-9	226	238	244	252	261	269	277	286	294	302	311
10-14	182	188	193	198	203	208	213	218	223	228	233

1.7.4. Zdravotnícke služby

Zdravotné stredisko sa nachádza v blízkom susedstve rusovského kaštieľa. V roku 1999 prešlo delimitáciou z petržalskej polikliniky do vlastníctva obce. Momentálne sú tu v prevádzke ambulancie praktického lekára pre dospelých, detský lekár, zubný lekár, gynekologická ambulancia, chirurgická ambulancia a lekáreň. Ambulancia praktického lekára pre dospelých zabezpečuje liečebno-preventívnu starostlivosť, návštevnu službu, odosielanie na odborné vyšetrenia a konzultačnú činnosť. Ambulancia detského lekára zabezpečuje liečebno-preventívnu starostlivosť pre novorodencov, deti a dorast, poradenstvo a návštevnu službu. Stomatologická ambulancia zabezpečuje liečebno-preventívnu starostlivosť pre deti i dospelých, odborné poradenstvo. Uvažuje sa o zriadení rehabilitačného centra.

Samostatné ambulancie praktického lekára a lekáreň v m.č. Bratislava-Rusovce											
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Lekárne a výdajne liekov	0	0	0	0	0	0	1	2	1	1	2
SAPL pre dospelých	2	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1
SAPL pre deti	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
SAPL stomatóloga	2	1	1	1	2	4	3	2	2	2	2
SAPL gynekológa	0	1	0	0	2	0	1	0	0	0	0
SAPL špecialistu	1	0	1	2	3	0	1	2	1	1	0
RZP	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Prognóza cieľovej skupiny

Predpokladá sa vyšší dopyt po zdravotníckych službách, nakoľko spotrebiteľmi zdravotníckych služieb sú hlavne deti nižších vekových skupín a prestárlí obyvatelia.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
0	42	44	45	47	48	50	51	53	54	56	57
1-4	195	201	206	210	215	220	225	229	234	239	244
60-64	229	234	239	244	250	255	260	265	270	276	281
65-69	140	144	147	151	155	158	162	165	169	173	176
70-74	122	126	130	135	139	144	148	152	157	161	165
75-79	88	92	95	99	102	106	110	113	117	120	124
80-84	50	52	54	56	58	60	62	64	66	68	70
85-89	30	32	34	35	37	39	40	42	44	45	47

90-94	9	10	10	11	11	12	13	13	14	14	15
95-99	3	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5
100+	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

1.7.5. Voľno - časové aktivity

Šport

M.č. a jej okolie poskytuje široké možnosti športového, rekreačného a kultúrneho využívania nielen pre vlastných obyvateľov. Priamo v m.č. je pomerne dostatočne vybudovaná športová infraštruktúra. Pre neorganizovanú telesnú výchovu obyvateľstvu m.č. slúži športový areál, kde sa nachádza futbalový štadión. V mestskej časti sú činné športové kluby: Miestny futbalový klub - MFK Rusovce a Dobrovoľný hasičský zbor.

V decembri 2008 bol v tesnej blízkosti novovybudovanej obytnej zóny v Rusovciach otvorený multifunkčný rekreačný komplex Ponteó – Activity Park Rusovce, ponúkajúci širokú škálu možností trávenia voľného času pre obyvateľov Rusoviec a návštevníkov. Ponteó je moderné komplexné rekreačné zariadenie ojedinelé z pohľadu hlavného mesta i na Slovensku. Objekt poskytuje priestory pre športové aktivity ako bowling, squash, pilates, spinning, multifunkčné ihriská na volejbal, futbal, tenis a basketbal, ihrisko na plážový volejbal a detské ihrisko. Súčasťou komplexu je reštaurácia, štvorhviezdičkový hotel s dvadsiatimi izbami a troma apartmánmi, kongresová sála pre sto ľudí, tri salóniky, wellness so saunami a s vírivkou (PHSR, 2009, s.40).

Futbalové ihrisko v MČ je v správe Miestneho futbalového klubu, ktorý vznikol v roku 1995 ako občianske združenie. V MFK Rusovce fungujú dve futbalové družstvá – seniorov a mladších žiakov. Štadión futbalového ihriska má kapacitu 968 miest na státie a 32 miest na sedenie (PHSR, 2009, s.42).

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyš a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovensko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov detí najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávajú voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hrami, ako je naháňka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich				
	ženy	muži	priemer	
15-24		52	45	49
25-39		36	43	40
40-54		39	39	39
55-69		38	36	37
70+		18	48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilnejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

Prognóza cieľovej skupiny

V budúcnosti je potrebné sa zamerať hlavne na potreby vekovej skupiny 30 – 40 rokov, ktorá tvorí pomerne početnú skupinu obyvateľov s dobrou prognózou.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
15-19	164	166	168	171	173	175	178	180	182	185	187
20-24	187	189	190	192	194	196	198	200	202	203	205
25-29	224	227	229	231	233	235	238	240	242	244	247

30-34	330	336	342	348	354	359	365	371	377	383	388
35-39	367	376	380	386	392	397	403	409	415	421	426
40-44	340	347	355	362	370	377	384	392	399	407	414

Kultúra

V m.č. je dostatočne budovaná kultúrna infraštruktúra. V m.č. sa nachádza viacúčelová sála. Spoločenský a kultúrny život v m.č. zabezpečuje miestny úrad v spolupráci s miestnym zastupiteľstvom Bratislava-Rusovce, Materskou a Základnou školou Bratislava-Rusovce a inými kultúrnymi spolkami. M.č. každoročne organizuje veľký počet menších, prípadne väčších kultúrnych podujatí.

Kultúrnu infraštruktúru MČ tvoria 2 sály, v budove miestneho úradu a v objekte dobrovoľného požiarneho zboru. MČ ponúka svojim obyvateľom a návštevníkom pravidelné a nepravidelné kultúrne podujatia. Každoročne sa organizuje Rusovský ples, Zadunajský majáles, Dni Rusoviec, Mikuláš pre rusovské deti a Medzinárodný deň dedí (MDD). Medzi nepravidelné akcie patrí účasť MČ na rôznych kultúrnych a spoločenských akciách, organizovaných inými MČ, spolupráca s magistrátom s múzeom, spolupráca s OZ v mestskej časti a poskytovanie pomoci pri organizovaní ich akcií (PHSR, 2009, s.45).

Kultúrne pamiatky

Na katastrálnom území Rusoviec nachádzame viacero zaujímavých historických pamätihodností, z ktorých päť najvýznamnejších je zapísaných v zozname národných kultúrnych pamiatok. Ide o pozostatky rímskeho kastela Gerulata, neogotický kaštieľ s areálom, barokový rímsko-katolícky farský kostol sv. Márie Magdalény, Dom s hypocaustom (rímsky civilný dom s podlahovým vykurovaním) a kostol sv. Víta (postavený na románskych základoch, v súčasnosti už odsvätený). V roku 1990 boli Rusovce vyhlásené za pamiatkovú zónu (20.10.2015, <https://sk.wikipedia.org/wiki/>). Rusovce - Mestská časť Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy, bola na návrh Mestskej správy pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody v Bratislave k 1.10.1990 vyhlásená za pamiatkovú zónu. Územie ohraničené Balkánskou ulicou zo severu a západu, Maďarskou z juhu a z východnej strany Rusovským kanálom je významnou archeologickou lokalitou dokumentujúcou osídlenie od praveku po súčasnosť. Pozostatky kastela z doby rímskej, ktorý je jediný svojho druhu na území Slovenska, sú prevrstvené zástavbou ľudovej architektúry, ktorú dopĺňa rozsiahly historický park pri kaštieli voľne prechádzajúci do lužných lesov pri Dunaji (20.10.2015, <http://www.bratislava-rusovce.sk>). K ďalším pamätihodnostiam možno zaradiť evanjelický kostol z prvej tretiny 19. storočia, barokový stĺp Najsvätejšej Trojice z roku 1748, neogotické mauzóleum Laury Henckelovej von Donnersmarck (pôvodne stálo oproti Kostolu sv. Víta, od roku 1908 tvorí dominantu miestneho cintorína a slúži ako dom smútku). Na území obce Rusovce sa nachádza veľké množstvo drobnej architektúry (pomníky, Trojičný stĺp, prístenné kríže). Na nami pamiatkovom území sa nachádza stĺp s plastikou sv. Antona Paduánskeho z roku 1719 umiestnený pred kostolom sv. Márie Magdalény. Pred budovou Miestneho úradu je umiestnená kópia rímskej stély a pamätník k medzinárodnému sochárskemu sympóziu z roku 1991. Plastika Najsvätejšej Trojice je situovaná v páse zelene na Balkánskej ulici. Konkávno-konvexný podstavec niesol pôvodne štyri plastiky, dnes sa zachovala len jedna, plastika Márie Magdalény. Vrchol stĺpa tvorí súsošie Najsvätejšej Trojice (Boha Otca, Ukrižovaného a holubice - symbol Ducha svätého). Je datovaná rokom 1748. Plastika Ukrižovaného - situovaná na rohu Balkánskej a Lesníckej ulice, postavená v roku 1745, opravovaná v roku 1880. Na kruhovom kamennom stĺpe na hranolovom podstavci je umiestnený kamenný kríž s plastikou Ukrižovaného. Mariánsky stĺp - datovaný do roku 1747, bol pôvodne situovaný oproti hlavnej bráne do hospodárskeho dvora JRD Dunaj. Plastika Panny Márie sa nezachovala. Kríž s plastikou Panny Márie - situovaný na konci Balkánskej ulice v smere na Čunovo, datovaný 1756. Na hranolovom podstavci ukončenom kamenným krížom je v nike plastika Panny Márie (20.10.2015, <http://www.bratislava-rusovce.sk>).

Gerulata - UNESCO

Rímsky vojenský tábor Gerulata prekvital v 1. až 4. st. n.l. Bol súčasťou obranného systému Rímskej ríše, jedným z najpozoruhodnejších štátnych útvarov v histórii. Hranice Rímskej ríše, ktoré majú názov Limes Romanus, mali dĺžku cca 5 000 km. Tiahli sa územím Európy, Ázie a Afriky. Obranný systém tvorili predovšetkým legionárske tábory, pomocné (auxiliárne) tábory a strážne veže. Rimania využívali na stráženie hraníc (resp. vôbec na ich určenie) predovšetkým prírodné pomery (napr. horstvá a rieky) a tam, kde to nebolo možné, budovali umelé obranné prvky (valy). V Gerulate bola hranicou rieka

Dunaj; stál v nej pomocný tábor. Spočiatku bol drevozemný, neskôr kamenný. Je to jediná známa integrálna súčasť Rímskej ríše – v tom čase ležala na území provincie Panónia. (Rímsky vojenský tábor v Iži pri Komárne bol vysunutý za hranicu, ktorú tvoril stred rieky Dunaj.) V bezprostrednej blízkosti vojenského kastela sa nachádzala civilná osada, tzv. vicus a vo vzdialenejších polohách jednoduchšie poľnohospodárske usadlosti, ako aj poľnohospodárske usadlosti typu villa rustica (bohatšie a rozľahlejšie) a pohrebiská. Pravdepodobne sa tu nachádzal aj prístav, avšak nie je zatiaľ archeologicky doložený. Rozvíjali sa tu remeslá i obchod a v časoch najväčšieho rozmachu žilo v Gerulate okolo 3000 obyvateľov. V Gerulate bola stacionovaná vojenská jednotka Kananefatov (s 500 jazdcami) a podľa nápisov, obsahujúceho toto pomenovanie, sa podarilo definitívne určiť aj polohu kastela. Systematický výskum lokality sa začal v druhej pol. 20. stor., ale prví anglickí bádatelia navštívili archeologickú lokalitu (vtedy ešte netušili, že ide skutočne o antickú Gerulatu) už v roku 1737. Rímska ríša bola nábožensky pomerne tolerantná a aj samotná Gerulata ponúka dôkazy o existencii viacerých náboženstiev, ku ktorým patrili aj raní kresťania. Je možné a pravdepodobné, že ide o vôbec najstaršie doklady kresťanského náboženstva na území Slovenska. V súčasnosti je sprístupnená a odkrytá iba malá časť kastela (expozícia Múzea mesta Bratislava). Väčšia časť tábora je skrytá pod zemou a geofyzikálne výskumy s istotou dokazujú výskyt archeologických murív v okolí. Do Zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO by sa mala zapísať časť Gerulaty, ktorá je v súčasnosti sprístupnená v rámci expozície Múzea mesta Bratislava (20.10.2015, <http://www.bratislava-rusovce.sk/sk/gerulata---unesco/>).

Kultúrne podujatia

Na území MČ sa organizuje každoročne väčšie množstvo kultúrnych podujatí: Rusovský ples, ples športovcov, fašiangový sprievod + zabíjačka, jarné brigády, stávanie mája, Majáles, oslava Dňa matiek, Noc kostolov, MDD, Pohár starostu, tradičný turnaj starých pánov, Zadunajský seniorsí/stretnutie seniorov Petržalky, Rusoviec, Jaroviec, hody/futbalový zápas: horný koniec proti dolnému koncu, petangový turnaj SNP, Deň Rusoviec a vatra, Rímske hry, medzinárodná súťaž s historickou hasičskou technikou v parku, Medzinárodná súťaž hasičov, jesenná brigáda, Šarkaniáda, lampiónový sprievod, Gerulata cup, Katarínka zábava, Mikuláš pre rusovské deti, vianočné trhy, živý Betlehem (20.10.2015, <http://www.bratislava-rusovce.sk>).

Umelecké súbory

O zachovanie nehmotného kultúrneho dedičstva (folklóru a tradícií) sa v MČ usiluje niekoľko združení a umeleckých telies: Slovenský ľudový umelecký kolektív (SĽUK) je profesionálne umelecké teleso, pôsobiace v oblasti umeleckého spracovania a interpretácie folklóru na Slovensku. Jeho zriaďovateľom je Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky. V roku 2009 oslávil SĽUK 60. výročie od svojho založenia. Za tento čas má súbor na svojom konte viac ako 10-tisíc predstavení a 30 miliónov divákov zo 60 krajín sveta. Programy SĽUKu vychádzajú z autentických podôb slovenského ľudového umenia. Jeho pôvodná tvorba sa počas desiatok umeleckých sezón natrvalo zaradila nielen do slovenského, ale aj do európskeho kultúrneho dedičstva. Hudobný a tanečný prejav tohto telesa nesporne patrí medzi najbohatšie a najrozmanitejšie vo svete. SĽUK predstavuje národné umenie v pôvodnej, ale aj súčasnej modernej scénickej podobe. Má tanečný súbor, malý ľudový orchester a pravidelne spolupracuje s poprednými osobnosťami tanečného, hudobného a výtvarného umenia. SĽUK vznikol v roku 1949. Na tvorbe jeho programu sa od začiatku podieľali významní slovenskí umelci. Od roku 1950 vo vlastných priestoroch v Bratislave – Rusovciach. Do roku 2000 mal tanečný súbor, spevácky zbor a orchester. Od tohto obdobia tvoria SĽUK tanečný súbor a malý ľudový orchester. Najmä v prvých rokoch vyhľadával interpretáčne talenty z vidieckeho i mestského prostredia. Programy SĽUKu sa zameriavajú na cieľové skupiny od priaznivcov autentického folklóru až po generácie vyznávačov scénických šou programov, vychádzajúcich z folklórneho zázemia. V MČ tiež pôsobí detský folklórny súbor Gerulata, ktorý vedie jedna z bývalých sólistiek SĽUK-u. K ďalším organizáciám podieľajúcim sa na spoločenskom a kultúrnom živote v MČ patria: Kresťanská liga na pomoc mentálne postihnutým na Slovensku, Materské centrum Kukulienka, Dobrovoľný hasičský zbor, Trojhrianičný Veteran Car Club a ďalšie (PHSR, 2009, s.46).

Verejná knižnica

Miestna knižnica je verejná knižnica, ktorá poskytuje služby širokej verejnosti. Jej hlavnou úlohou je: utvárať a sprístupňovať univerzálny knižničný fond, poskytovať základné knižnično-informačné služby. Knižný fond tvorí viac ako 9547 knižných jednotiek, ktoré sú rozdelené na: odbornú literatúru pre dospelých, krásnu literatúru pre dospelých, odbornú literatúru pre deti, krásnu literatúru pre deti.

V roku 2014 sa knižnica presťahovala do nových priestorov v budove zdravotného strediska, jej opätovné otvorenie sa predpokladá v roku 2018.

Verejná knižnica											
m.č. Bratislava-Rusovce	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet zariadení	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Počet knižných jednotiek	9 103	9 141	9 171	9 269	9 291	9 337	9 366	9 392	9 539	9 547	9 575
Počet užívateľov	130	144	106	84	56	69	59	27	29	27	26

Zdroj: ŠÚ SR, 2015

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobo vyrovnaný záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobo stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobo zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“
- zefektívniť systém dlhodobiejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
  - rozšíriť systém permanentiek
  - rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)
  - uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
  - last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
  - zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre dôchodcov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpocítateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)
- významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Prognóza cieľovej skupiny

V budúcnosti je potrebné smerovať ponuku kultúrnych statkov na interných ako aj na externých užívateľov. Predpokladá sa nárast v oboch skupinách najväčších užívateľov.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
20-24	187	189	190	192	194	196	198	200	202	203	205
25-29	224	227	229	231	233	235	238	240	242	244	247
45-49	252	258	265	271	277	283	289	296	302	308	314
50-54	268	275	282	289	296	303	310	317	324	331	338

1.7.6. Bezpečnosť a aktivity prevencie

Kriminalita v mestskej časti je primárne podmienená zlou ekonomickou a sociálnou situáciou niektorých vybraných skupín obyvateľstva. Práve z uvedeného dôvodu najvyššie % trestnej činnosti pripadá na všeobecné trestné činy. Drobné trestné činy (presahujúce hranicu minimálnej mzdy) sú spojené hlavne s vlámaniami do obydlií, poškodzovanie cudzej veci a inými aktivitami.

Štruktúra trestných činov v Bratislavskom kraji

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
všeobecné	79,4	80,6	82,1	79,2	77,4	76,2	70,5	67,2	69,8	67,4	69,2
ekonomické	14,6	13,5	11,9	14,7	15,0	15,7	17,1	20,0	17,4	18,6	17,5
zostávajúce	6,0	5,8	6,0	6,1	7,6	8,2	12,4	12,8	12,8	14,0	13,3

Zdroj: ŠÚ SR, 2017

Medzi všeobecné trestné činy patrí majetková, násilná, mravnostná a tzv. ostatná kriminalita, ktorú reprezentujú trestné činy ako výtržníctvo, ale aj marenie výkonu úradného rozhodnutia.

Násilné a majetkové trestné činy v Bratislavskom kraji

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Násilné tr. činy spolu	1 427	1 191	1 202	1 146	944	967	977	846	819	706	801
(z toho:) vraždy	18	22	13	14	13	17	16	12	17	15	9
Lúpeže	346	306	317	326	260	201	241	204	129	86	88
Úmys. ubl. na zdraví	359	308	273	314	243	232	248	210	221	183	173
znásilnenia	25	21	25	18	23	20	13	11	13	6	10
Majetkové tr. činy sp.	15 957	16 855	16 543	15 499	13 217	11 864	10 436	9 030	8 354	7 220	6963
(z toho) kr. vláman.	3 253	3 117	2 993	3 111	2 902	2 592	2 240	1 777	1 717	1 416	1171
krádeže mot. vozidiel	1 942	1 706	1 648	1 487	1 311	1 070	913	867	840	617	575

Zdroj: ŠÚ SR, 2017

Pod pojmom zostávajúce trestné činy rozumieme napríklad zanedbanie povinnej výživy, ublíženie na zdraví z nedbanlivosti, dopravné nehody, týranie zvierat a pod (<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/index.htm>, 20.7.2015).

Mestská polícia

Legislatívne postavenie mestskej polície vychádza zo zákona SNR č. 564/1991 Zb o obecnej polícii v znení neskorších predpisov, ktorý charakterizuje mestskú políciu ako poriadkový útvar pôsobiaci pri zabezpečovaní všeobecných vecí verejného poriadku, ochrany životného prostredia v mestskej časti a plnení úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení mestskej časti, z uznesení miestneho zastupiteľstva a z rozhodnutí starostu mestskej časti. V súčasnosti mestská časť má zriadenú obecnú políciu. Okrskár pôsobiaci v mestskej časti Bratislava-Rusovce je k dispozícii osobne občanom v budove bývalej požiarnej zbrojnice na Gerulatskej ulici č. 2 v podelok v čase od 09.00 hod. do 12.00 hod.

Mestská polícia plní úlohy najmä na úsekoch: ochrany verejného poriadku, zisťovanie protiprávneho konania na území mestskej časti, zabezpečovania bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, odhaľovania a objasňovania priestupkov. Kompetencie mestskej polície - spolupôsobí s príslušnými útvarmi Policajného zboru pri ochrane majetku mestskej časti, majetku občanov, ako aj iného majetku v m.č. pred poškodením, zničením, stratou alebo pred zneužitím a to s využitím kamerového systému mestskej časti; zabezpečuje verejný poriadok v mestskej časti, spolupôsobí pri ochrane jej obyvateľov a iných osôb v mestskej časti pred ohrozením ich života a zdravia; dbá o ochranu životného prostredia v mestskej časti; dbá o dodržiavanie poriadku, čistoty a hygieny v uliciach, iných verejných priestranstvách a verejne prístupných miestach; vykonáva všeobecne záväzné nariadenia mestskej časti, uznesenia miestneho zastupiteľstva a rozhodnutia starostu mestskej časti; ukladá a vyberá v

blokovom konaní pokuty za priestupky ustanovené osobitným predpisom (zákon o priestupkoch) a tiež za priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky spáchané neuposlušnosťou zákazu, ktorý vyplýva z úpravy cestnej premávky vykonanej - dopravnými značkami alebo dopravnými zariadeniami, objasňuje priestupky, ak tak ustanovuje zákon; oznamuje príslušným orgánom porušenie právnych predpisov, ktoré zistí pri plnení svojich úloh a ktorých riešenie nepatrí do pôsobnosti mestskej časti; plní úlohy na úseku prevencie v rozsahu pôsobnosti ustanovenej zákonom o obecnej polícii. Mestská časť môže vymedziť mestskej polícii aj ďalšie úlohy, ak to ustanovujú osobitné zákony. Mestská polícia ukladá a vyberá v blokovom konaní pokuty za priestupky podľa zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Ide najmä o: priestupky proti poriadku v správe, priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, priestupky na úseku cestného hospodárstva, priestupky na úseku podnikania, priestupky na úseku hospodárenia s bytmi a s nebytovými priestormi, priestupky na úseku financií a slovenskej meny, priestupky na úseku ochrany pred alkoholizmom a inými toxikomániami, priestupky na úseku kultúry, priestupky na úseku vodného hospodárstva, priestupky na úseku poľnohospodárstva, poľovníctva a rybárstva, priestupky na úseku ochrany životného prostredia, priestupky proti verejnému poriadku spáchané aj porušením VZN mestskej časti, priestupky proti občianskemu spolunažívaniu, priestupky proti majetku, priestupky podľa osobitných predpisov (napríklad niektoré ustanovenia živnostenského zákona, zákona o prevádzke na pozemných komunikáciách, občianskeho zákonníka atď.).

Štátna polícia

Policajný zbor Slovenskej republiky spolupôsobí pri ochrane základných práv a slobôd, najmä pri ochrane života, zdravia, osobnej slobody, bezpečnosti osôb a pri ochrane majetku, odhaľuje trestné činy a zisťuje ich páchatel'ov, spolupôsobí pri odhaľovaní daňových únikov, nezákonných finančných operácií a legalizácie príjmov z trestnej činnosti, vykonáva vyšetrovanie o trestných činoch a skrátene vyšetrovanie o trestných činoch. Mestská časť Bratislava Rusovce má vlastné obvodné oddelenie: Obvodné oddelenie PZ Rusovce, Vývojová 585, 852 42 Bratislava.

Monitorovacie a kamerové systémy

V mestskej časti v súčasnosti sú inštalované kamerové systémy. Sú nainštalované na problematických miestach a verejných priestranstvách, ktoré sú najviac exponované.

1.8. Bývanie

1.8.1. Bytový fond a jeho štruktúra

M.č. má charakter plošného sídla uličného charakteru, v zásade s pravouhlým systémom ulíc. Priestorové pôsobenie m.č. je kompaktné, organicky zasadené do krajinného prostredia. V roku 2011 bolo v m.č. evidovaných 810 domov.

Obývané byty a domy (2011)

	byty		domy
	spolu	v rodinnom dome	
m.č. Bratislava-Rusovce	977	798	810

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet neobývaných bytov podľa dôvodu neobývanosti. Najviac bytov bolo trvalo neobývaných z iných dôvodov – 73 bytov, z dôvodu zmeny vlastníctva (16 b.j.) a z dôvodu nespôsobilosti na bývanie a to 12 bytov.

Neobývané byty podľa dôvodu neobývanosti (2011)

zmena vlastníctva	rekreácia	nespôsobilé na bývanie	z iných dôvodov	s nezistenou obývanosťou
16	5	12	73	1

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska vlastníctva boli najpočetnejšou skupinou byty v osobnom vlastníctve v rodinných domoch (698). Iná forma vlastníctva bola zastúpená 49 bytmi. V bytovom dome je evidovaných 159 bytov v osobnom vlastníctve.

Byty podľa formy vlastníctva (2011)					
vlastné v obyt. domoch	byty vo vlast. v rodin. domoch	miestne byty	družstevné byty	iné	
159	698	36	1		49

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Veľkostná kategorizácia bytov

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytov podľa podlahovej plochy. Najviac bytov v m.č. Bratislava-Rusovce disponuje plochou od 81 do 122 m². Pomerne početne sú zastúpené aj byty s plochou viac ako 120 m² v počte 355.

Byty podľa celkovej podlahovej plochy						
Byty spolu	- 40 m ²	40 - 80 m ²	81 - 120 m ²	120+ m ²		
RD	3	61	371			354
BD	10	95	42			1

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska počtu obytných miestností sú v m.č. najviac zastúpené byty s 3 a 5+ obytnými miestnosťami. Treťou najväčšou skupinou sú 3 izbové byty. Byty so 3 obytnými miestnosťami sú zastúpené v počte 357.

Byty podľa počtu obytných miestností						
1	2	3	4	5+		
23	71	357	193			311

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Až 703 bytov RD a 143 BD v roku 2011 bolo napojených na spoločný zdroj pitnej vody. Vlastný zdroj pitnej vody malo 18 domácností. Bez vodovodu bol 1 byt.

Byty podľa zásobovania vodou RD					
v byte - spoločný zdroj	v byte - vlastný zdroj	mimo bytu	bez vodovodu		
703	17	2			0

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Byty podľa zásobovania vodou BD					
v byte - spoločný zdroj	v byte - vlastný zdroj	mimo bytu	bez vodovodu		
143	1	0			1

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Ďalšiu vybavenosť bytov/domácností, prezentuje nasledujúca tabuľka. Celkovo bolo v roku 2011 pripojených do siete internet 503 bytov RD a 69 BD, a pevnou linkou disponovalo 456 bytov RD a 71 bytov v BD. Mobilným telefónom bolo vybavených 743 domácností.

Vybavenosť bytov a domácností v m.č. RD						
podľa vybavenosti domácností			podľa pripojenia			
mobilný telefón	PC/notebook	osobné auto	na pevnú tel. linku	na internet		
626	509	517	456			503

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Vybavenosť bytov a domácností v m.č. BD						
podľa vybavenosti domácností			podľa pripojenia			
mobilný telefón	PC/notebook	osobné auto	na pevnú tel. linku	na internet		
117	69	61	71			69

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Najviac bytov v m.č. Bratislava-Rusovce je v súčasnosti vykurovaných prostredníctvom ústredného lokálneho kúrenia (522). Tento typ vykurovania je využívaný pri rodinných domoch. Iný typ vykurovania využíva cca. 253 bytov.

Obývané byty podľa typu kúrenia					
ústredné diaľkové	ústredné lokálne	iný	bez kúrenia		
61	522	253	3		

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

V súvislosti s využívaným zdrojom energie je najväčší počet bytov zastúpených plynom – 780 a pevným palivom – 22 bytov. Elektrickú energiu na vykurovanie využívalo 36 bytov.

Obývané byty podľa zdrojov energie						
plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny	
780	36	0	22	11	6	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Základným zámerom m.č. v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerovaní a zosúladení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 607/2003 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov. Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard.

1.8.2. Sociálny bytový fond a nájomné bývanie

V súčasnosti sa v mestskej časti špeciálny bytový fond pre ohrozené skupiny obyvateľov nenachádza. Nájomný (štandardný) bytový fond mestskej časti pozostáva z 36 mestských bytov. V blízkej budúcnosti plánuje mestská časť ďalšie investičné aktivity, ktoré by mali rozšíriť ponuku nájomných bytov.

1.8.3. Bývanie marginalizovaných skupín

Bývanie marginalizovaného obyvateľstva v mestskej časti Bratislava - Rusovce možno rozdeliť do 3 kategórií. Štandardné bývanie znamená bývanie v bytoch, v murovaných, alebo aj v dobre vybavených drevených domoch. Bývanie nižšieho štandardu znamená bývanie v bytoch alebo domoch, ktoré majú závady ovplyvňujúce celú budovu, alebo jej časť, napr. nedostatok základných služieb ako voda, elektrina, osvetlenie a pod., budova je preplnená. Sem patrí aj bývanie v unimobunkách (v mestskej časti sa toho času nenachádza). Na úrovni chatrče je aj bývanie v nebytových priestoroch ako pivnica, kočíkareň, stan a pod. Pod izolovanou obcou alebo jej časťou rozumieme, keď je toto miesto oddelené od zvyšku mestskej časti umelou alebo prirodzenou bariérou, prípadne je na okraji mestskej časti (napr. samostatná ulica, kde žijú len marginalizovaní obyvatelia) alebo je v koncentrácii (viacero obydľí uprostred majoritnej časti mestskej časti – staré opustené budovy v centre).

Dobré zdravotné podmienky predpokladajú prístup k vodovodu v domácnosti (alebo k vlastnej studni s pitnou vodou), ku kanalizácii/ žumpe, pravidelnému odvozu odpadu, prípadne prítomnosť hygienického centra.

Čo sa však týka samotného bytového fondu obývaného marginalizovanými skupinami (počtu domácností), ten je z väčšej časti tvorený štandardnými bytovými jednotkami. Subštandardné obydľia sú budované v menšej miere. Chatrče sa v mestskej časti nenachádzajú. V mestskej časti Bratislava -

Rusovce sú nevyhovujúce domy zaradené do subštandardných podmienok. Počet Rómov je zanedbateľný. Rómovia žijúci v subštandardných podmienkach žijú zároveň vo vyššej obľožnosti, t. j. v jednej bytovej jednotke žije vyšší počet osôb. Výsledok, že značná časť marg. obyvateľov žije v zlých neštandardných podmienkach potvrdzuje aj údaj o priemernom počte obyvateľov v obydliach s nižším štandardom s priemerom na obydlie 6,13 obyvateľov (Popper, Szeghy, Šarkozy, 2009, s.16-18).

1.9. Definovanie zainteresovaných skupín

1.9.1 Zadávatelia

Zadávatelia sociálnych služieb sú tí, ktorým zákon ukladá zabezpečiť sociálne služby pre obyvateľov mesta, ktoré spravujú. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z.) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z. a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov ukladá obciam a mestám povinnosť vypracovať Komunitný plán sociálnych služieb. Podľa Šiestej časti - Komunitný rozvoj a komunitný plán v oblasti poskytovania sociálnych služieb - § 82 Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia - mestská časť utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Poslanci mestskej časti ako volení reprezentanti občanov majú povinnosť rozhodovať, miestny úrad má vykonať, o čom poslanci rozhodli. Je veľmi dôležité, aby mestská časť uznesením zastupiteľstva deklarovalo svoju vôľu plánovať a rozvíjať sociálne služby. Takéto politické rozhodnutie, prijaté na začiatku celého procesu, potvrdzuje legitimitu komunitného plánovania a je zárukou pre zapojenie ďalších účastníkov.

Mestská časť ako účastník komunitného plánovania

- A) Na základe vlastnej alebo cudzej iniciatívy poslanci rozhodnú:
- o potrebe uskutočniť komunitné plánovanie,
  - o tom, kto ho má zabezpečovať (miestny úrad alebo iná poverená organizácia),
  - o tom, kto bude poslancov v procese komunitného plánovania zastupovať (menovite),
  - o finančnom zabezpečení komunitného plánovania,
  - o termíne, v ktorom má byť komunitný plán predložený zastupiteľstvu na schválenie.
- B) Poverení pracovníci miestneho úradu zabezpečujú:
- pozvanie pre poskytovateľov a prijímateľov služieb, aby sa zapojili do procesu komunitného plánovania,
  - priestory pre rokovanie,
  - potrebné štatistické údaje a analýzy údajov, najmä o obyvateľoch mestskej časti,
  - vykonanie prieskumov a analýz potrieb,
  - spracovanie priebežných správ a záverov,
  - vypracovanie komunitného plánu rozvoja sociálnych služieb.
- C) Od začiatku mestská časť Bratislava - Rusovce zverejňovala zrozumiteľnou a dostupnou formou všetky podstatné informácie o procese a výsledkoch komunitného plánovania.
- D) Priebežne rešpektuje pri svojom rozhodovaní o sociálnych službách ciele a priority stanovené v komunitnom pláne.
- E) Stanovuje jasné pravidlá financovania sociálnych služieb, ktoré zodpovedajú prioritám komunitného plánovania.

Zúčastnené subjekty v rámci mestskej časti:

- starosta a prednosta,
- príslušné komisie miestneho zastupiteľstva,

- miestna rada,
- poslanci miestneho zastupiteľstva

1.9.2. Poskytovatelia ako účastníci komunitného plánovania

Poskytovateľom sociálnych služieb je fyzická osoba, podnikateľský subjekt, súkromná nezisková organizácia, organizácia zriadená obcou, organizácia zriadená samosprávnym krajom, organizácia zriadená štátom. Všetci poskytovatelia majú pri komunitnom plánovaní rovnaké postavenie, ich ciele a zámery majú rovnakú váhu.

Poskytovatelia zapojením sa do komunitného plánovania získali možnosť podieľať sa na utváraní celkového systému sociálnych služieb, príležitosť presadzovať vlastné zámery a ciele, príležitosť na nadviazanie novej spolupráce, na získanie informácie o aktivitách, potrebách a trendoch v oblasti sociálnych služieb.

Zúčastnené subjekty v rámci mestskej časti:

- zariadenia sociálnych služieb,
- vzdelávacie inštitúcie,
- zdravotnícke zariadenia – všeobecné a špecializované ambulancie v mestskej časti Bratislava - Rusovce,
- neziskové organizácie,
- štátna správa,

1.9.3. Užívatelia ako účastníci komunitného plánovania

Užívateľ sociálnych služieb je človek v nepriaznivej sociálnej situácii, pre ktorého sú sociálne služby určené, prípadne špecifické skupiny obyvateľstva so svojimi potrebami. Ciele a zámery užívateľov majú pri komunitnom plánovaní rovnakú váhu ako ciele a zámery zadávateľov a poskytovateľov, ak nechceme rovno povedať, že by mali mať prioritu. Vyhľadávanie, oslovenie a zapájanie užívateľov do práce na komunitnom pláne bola príležitosť ako získať informácie o potrebách jednotlivých sociálnych skupín, o kvalite poskytovaných služieb, ako objaviť existujúce medzery v ich ponuke a ako objaviť nové zdroje na uspokojovanie potrieb.

Užívatelia služieb sa zapojením do komunitného plánovania podieľali na utváraní celkového systému sociálnych služieb.

1.9.4. Verejnosť

Verejnosť bola priebežne zoznamovaná so zámermi, výsledkami a cieľmi komunitného plánu. Verejnosti bol predložený k dispozícii dotazník, v ktorom mali možnosť obyvatelia vyjadriť preferencie v oblasti ďalšieho rozvoja sociálnych služieb. Cieľom vopred pripravenej informačnej stratégie bolo zabezpečiť prístup verejnosti k informáciám. Verejnosť sa od začiatku zúčastňovala procesu komunitného plánovania.

Ďalšie organizácie

Pri príprave komunitného plánu boli oslovené a vyzvané k spolupráci miestne organizácie aj záujmové skupiny, ktorých sa poskytovanie sociálnych služieb dotýka (napr. školy, osobitne špeciálne školy, ...), ale tiež občianske iniciatívy (kultúrne združenia, vzdelávacie spolky...), etnické skupiny, vrátane skupín, s ktorými je obtiažna komunikácia – rómska komunita.

Zúčastnené subjekty v rámci mestskej časti:

- neziskové organizácie,

1.10. Definovanie cieľových skupín

Základnými cieľovými sociálnymi skupinami, pre ktoré by sme mali sociálne služby plánovať, sú:

- deti a mládež,
- ženy na materskej dovolenke,
- dlhodobo nezamestnaní obyvatelia,
- sociálne odkázaní obyvatelia,
- seniory, čiže obyvatelia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov),
- občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú,
- týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nevládajú starostlivosť a výchovu svojich detí,
- neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nevládajúci svoj život.

Do procesu komunitného plánovania by mali byť zapojení predstavitelia všetkých vyššie uvedených skupín, pričom treba dbať aj na bohatú vnútornú štruktúru každej z nich. Napr. u obyvateľov so zdravotným postihnutím pôjde určite o rozdielne potreby podľa druhu a miery postihnutia, ale aj podľa veku. Je potrebné zvážiť, či a ako podrobne je potrebné ďalej štruktúrovať základné sociálne skupiny a či bude efektívnejšie špecializovať alebo vhodne kombinovať potrebné služby.

1.10.1. Obyvatelia v dôchodkovom veku

Celosvetovo sa zaznamenáva starnutie populácie, a to nielen vo vyspelých krajinách. Socio-ekonomické štúdie o jeho dopadoch v jednotlivých krajinách po mohli odhaliť a pomenovať negatívne javy sprevádzajúce starobu, ako je feminizácia, oslabenie rodinných vzťahov, zhoršenie ekonomickej situácie, ale hlavne pre budili záujem o riešenie zanedbávania, zneužívania a týrania seniorov. Zdravotná a sociálna závažnosť danej problematiky je vysoká, informovanosť o jej výskyte, konkrétnych prejavoch a typoch je veľmi nízka. Nárast počtu starých ľudí v mestskej časti nesie so sebou množstvo ekonomických, sociálnych, psychologických a zdravotníckych problémov, ktoré významne ovplyvňujú nielen život jednotlivcov, ale i celej komunity. Jedným z problémov súčasnosti je neschopnosť zabezpečiť si základné životné potreby, zanedbávanie, zneužívanie a týranie seniorov, znižovanie ich sociálneho statusu, sociálna izolovanosť, ekonomická poddimenzovanosť a ďalšie problémy s tým súvisiace.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
60-64	109	115	115	130	140	170	176	198	221	251	264
65-69	96	99	104	112	110	106	122	118	132	148	176
70-74	72	71	69	77	81	95	99	108	101	98	91
75-79	42	49	52	53	59	70	71	64	72	70	80
80-84	30	28	29	31	26	29	37	47	47	55	59
85-89	8	11	12	14	17	24	24	22	20	20	17
90-94	3	3	1	2	3	4	7	8	9	7	10
95-99	1	2	1	1	1	1	1	1	1	3	4
100+	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1	1

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015

Podiel obyvateľov v dôchodkovom veku v mestskej časti narastá. Mestská časť svoje aktivity zameria hlavne na zabezpečenie sociálnej integrácie prestárlych občanov formou organizovania pravidelných akcií, vytváraním priestorov pre stretávanie seniorov, prípadne zriadením zariadení s ambulatnou, prípadne celodennou starostlivosťou.

Veková skupina 60 –

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 60 +											
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
60-64	229	234	239	244	250	255	260	265	270	276	281
65-69	140	144	147	151	155	158	162	165	169	173	176
70-74	122	126	130	135	139	144	148	152	157	161	165
75-79	88	92	95	99	102	106	110	113	117	120	124

80-84	50	52	54	56	58	60	62	64	66	68	70
85-89	30	32	34	35	37	39	40	42	44	45	47
90-94	9	10	10	11	11	12	13	13	14	14	15
95-99	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5	5
100+	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

1.10.2. Deti a mládež

Cieľovú skupinu obyvateľov možno rozdeliť do dvoch skupín. Ide o skupinu detí a mládeže, ktoré sa zúčastňujú povinnej školskej dochádzky. V záujme predchádzania páchania drobnej trestnej činnosti, podpory zdravého životného štýlu a zmysluplného trávenia voľného času, mestská časť zameriava svoje aktivity na výstavbu športovej a záujmovej infraštruktúry, ako aj organizovanie školskej a mimoškolskej záujmovej činnosti.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
0	22	16	27	34	24	33	26	38	41	45	59
1-4	87	106	115	107	120	105	135	169	200	208	210
5-9	111	114	118	127	138	164	174	193	213	227	254
10-14	121	125	136	148	146	141	143	151	170	195	209
15-19	138	142	138	146	142	151	149	151	155	157	167

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2015

Zlepšenie pozície mladých ľudí sa sleduje hlavne predchádzaním predčasného ukončenia vzdelávania, budovaním systému odborného školstva a jeho prepojením s praxou v podnikoch, podporou uznávania neformálneho vzdelávania a prispôbovaním vzdelávacieho systému požiadavkám trhu práce (Vagač, 2011, s.4).

Deti predškolského veku

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 0-4											
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
0	42	44	45	47	48	50	51	53	54	56	57
1-4	195	201	206	210	215	220	225	229	234	239	244
5-9	226	238	244	252	261	269	277	286	294	302	311
10-14	182	188	193	198	203	208	213	218	223	228	233
15-19	164	166	168	171	173	175	178	180	182	185	187

1.10.3. Ženy na materskej dovolenke

Ženy sa stávajú rizikovou skupinou najmä v období tehotenstva a starostlivosti o deti. V severských krajinách sa už dlhšie prejavujú snahy motivovať rodičov k rovnomernejšiemu rozdeleniu starostlivosti o deti a povzbudiť tak matky k návratu do zamestnania (napr. daňový bonus za rodovú rovnosť vo Švédsku). V Slovinsku pomáha matkám k rýchlejšiemu návratu do práce dobre organizovaná sieť verejných predškolských zariadení (Vagač, 2011, s.4). Mestská časť do budúcnosti plánuje uskutočniť investičné akcie na zvýšenie kapacity predškolských zariadení v záujme uľahčenia ženám na materskej dovolenke skorší návrat na trh práce. Riešením môže byť aj zriadenie Materského centra.

1.10.4. Sociálne odkázaní obyvatelia

Predstavujú rizikovú skupinu obyvateľov, ktorí si z objektívnych príčin nemôžu v mestskej časti Bratislava - Rusovce, prípadne Bratislavskom regióne z objektívnych, prípadne subjektívnych dôvodov nájsť prácu a sú odkázaní na dávky v hmotnej núdzi.

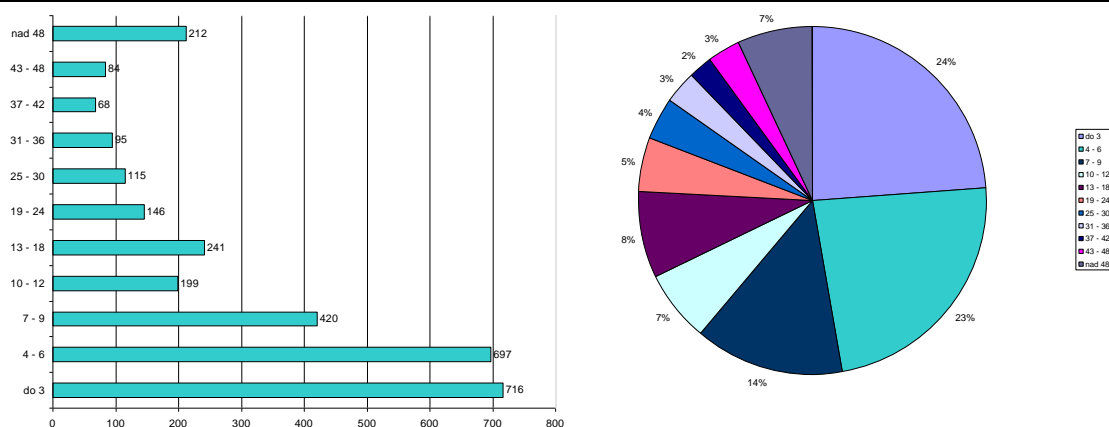
Patria sem hlavne ľudia s nízkym vzdelaním. Ide o najťažšie umiestniteľné skupiny na nepodporovanom pracovnom trhu, lebo dopyt po nekvalifikovanej pracovnej sile je nízky a neustále klesá. Viaceré krajiny orientujú aktívne opatrenia skôr na dlhodobo nezamestnaných ako na nízkokvalifikovaných, aj keď sa tieto kategórie značne prekrývajú. K úspešnejším prístupom patria tie, ktoré integrujú viaceré opatrenia (s dôrazom na vzdelávanie), individuálny prístup a poskytujú uchádzačovi dočasnú podporu aj po vstupe do zamestnania. Typickými príkladmi fungujúcich opatrení je prechodný trh (medzitrh) práce a školy druhej šance. Do tejto skupiny spadá pomerne veľká časť tunajších rómov. Zlepšenie postavenia Rómov na trhu práce môžu priniesť najmä štrukturálne reformy ako podpora malého podnikania, zníženie daňovo-odvodového zaťaženia (na ktoré mestská časť Bratislava - Rusovce nemá dosah) alebo reforma sociálnej pomoci smerom k aktivite a zníženiu závislosti na dávkach. Za kľúčové je považované vzdelávanie Rómov od najnižšieho veku (Vagač, 2011, s.4).

1.10.4. Dlhodobo nezamestnaní obyvatelia

Medzi dlhodobo nezamestnanými sa nachádzajú v mestskej časti Bratislava - Rusovce najmä nízkokvalifikovaní mladí ľudia bez základného alebo len so stredoškolským vzdelaním alebo naopak obyvatelia nad 50 rokov, ktorí stratili prácu a majú problém sa zamestnať. Pre zníženie dlhodobej nezamestnanosti je tak potrebný zvlášť dôraz na tieto dve skupiny obyvateľov. Kým v prípade nízkokvalifikovaných by mohla pomôcť uplatniť sa na trhu práce najmä vyššia podpora **rekvalifikácie, budovania pracovných návykov**, u starších obyvateľov by čiastočné riešenie mal poskytnúť najmä medzitrh práce. Dlhodobo nezamestnaní v problematických regiónoch strácajú motiváciu aktívne vyhľadávať prácu a sú odkázaní na príjem zo sociálneho systému. Mnoho rodín sa tak v mestskej časti ocitá na hranici chudoby (<http://www.etrend.sk>, 11.8.2011).

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Pre mestskú časť Bratislava - Rusovce i okres Bratislava 5 ako celok najpočetnejšiu skupinu tvoria krátkodobo nezamestnaní evidovaní na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. Dve najväčšie skupiny tvorili nezamestnaní s dĺžkou evidencie do 9 mesiacov a v skupine nad 48 mesiacov. Negatívom je zvyšovanie počtu obyvateľov práve dlhodobo nezamestnaných nad 24 mesiacov, ktorí strácajú pracovné návyky. Nezamestnaní do 3 mesiacov tvorili na celkovej počte 24 % a neamestnaní do 6 mesiacov 23 %.

Štruktúra nezamestnaných v okrese Bratislava 5 v roku 2016 (dĺžka evidencie)

Zdroj: ÚPSVaR, 2016

1.10.5. Občania so zdravotným postihnutím

Nárast ľudí na nemocenských a invalidných dávkach a nízka zamestnanosť osôb so zdravotným postihnutím nútia väčšinu krajín OECD prehodnotiť systémy posudzovania zdravotného stavu, lepšie kontrolovať prитоky do dočasnej a dlhodobej práceneschopnosti a zlepšovať služby zamestnanosti pre zdravotne postihnutých. OECD považuje za najlepší spôsob pomoci zdravotne znevýhodneným osobám posilnenie stimulov k práci úpravou systémov daní a dávok (Vagač, 2011, s.4).

1.10.6. Osoby vyžadujúce azylové ubytovanie (bezdomovci, matky s deťmi, po výkone trestu, po závislosti na drogách)

Uvedená cieľová skupina v mestskej časti nie je významne zastúpená. V roku 2017 mestská časť neevidovala v rámci katastrálneho územia obyvateľov bez domova. Skupiny obyvateľov po výkone trestu, prípadne po závislosti na drogách sa vracajú späť k svojim rodinám a teda nevyžadujú intervencie v oblasti bývania. Opatrenia by mali smerovať skôr k preventívnym a vzdelávacím aktivitám zameraným na opätovný návrat do spoločnosti, ako aj zvýšenie šancí uplatnenia sa na trhu práce formou rekvalifikačných kurzov, prípadne kurzov v oblasti drobného podnikania.

2. Strategická časť

2.1. SWOT analýzy a definovanie priorít

Nasledujúca SWOT analýza sa zameriava na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v mestskej časti, ktoré skrýva potenciál územia a ktoré môžu mestskej časti priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. V rámci analýzy SWOT sa mestská časť koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu. Kvadrant 1 pozostáva z príležitosti ponúkajúcej najvyšší úžitok pre mestskú časť, preto by sa mal manažment mestskej časti sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich mestská časť nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

		Matica príležitostí				Matica rizík	
		Pravdepodobnosť úspechu				Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka			vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká	1	2	Vážnosť	vysoká	1	2
	nízka	3	4		nízka	3	4

Riziká z 1. kvadrantu môžu mestskej časti vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventuality alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať.

Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj mestskej časti, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj*, vyznačujúce sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.

- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele mestskej časti, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie mestská časť stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry atď. Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrály faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

		Matica výkonu a dôležitosti	
		Výkon	
Dôležitosť	vysoká	1 Sústrediť snahu	2 Udržať snahu
	nízka	3 Nízka priorita	4 Možné nadmerné investovanie

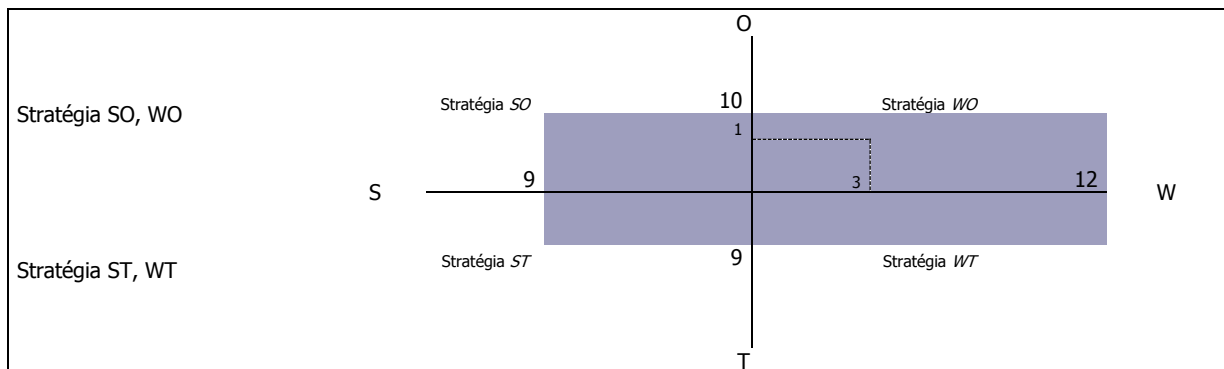
Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých mestská časť momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce mestská časť úspešná, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné.

2.1.1. Sociálne služby

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - zabezpečená opatrovateľská služba, - stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne dobrý a vyhovujúci, - funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, - stretnutia dôchodcov, intenzívna klubová činnosť - uvítanie do života novorodencov m.č., príspevok m.č. - pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia...), - Občianske združenie "Imobility", - zariadenie podporovaného bývania, - Občianske združenie Kukulienka, 	<ul style="list-style-type: none"> - neposkytovaná služba denného stacionára, - neposkytovaná služba monitoringu obyvateľov v dôchodkovom veku a ZP, - nedostatok nájomných bytov pre mladé rodiny s deťmi, - nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného života, - nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity - nedoriešená sociálna sieť, - zastaralosť a opotrebovanosť bytového fondu, - absencia systému podporných poradenských a informačných služieb pre potreby pracovnej mobility (mobilitný servis), - nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia, - negatívny demografický vývoj a zdravotný stav obyvateľstva,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všemestská časť ne prospešné služby, - zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov práce na susediace trhy práce, - odbúrание rodových stereotypov pri voľbe povolania a v prístupe k zamestnaniu, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity, 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnu prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby a iné opatrenia pretrvávajúcim poskytovaním tradičných foriem pomoci a služieb pobytového charakteru a riziko znižovania kvality života občanov finančnou náročnosťou sociálnych služieb pre klienta,

<ul style="list-style-type: none"> - lepšie podmienky na zlad'ovanie prac. a rodinných povinností, - začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovnávanie európskych štandardov, - zvýšenie vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne ľudských zdrojov zodpovedajúcej dopytu na trhu práce a znalostnej ekonomike, - príprava ľudských zdrojov pre potreby globalizovanej ekonomiky a spoločnosti, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - klesanie kvality poskytovaných služieb a vykonávaných opatrení v dôsledku absencie systému prehlbovania kvalifikácie a ich celková nedostupnosť, - nepriaznivý demografický vývoj,
--	---

Schéma SWOT analýzy:

Odporúča sa využiť stratégiu WO - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody. Odporúča sa mestskej časti zabezpečiť nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov (zabezpečujúce nevyhnutné životné podmienky a životné potreby) a ostatné služby ponechať poskytovateľom v meste Bratislava.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja mestskej časti Bratislava - Rusovce v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ zabezpečená opatrovateľská služba,	1,5	- neposkytovaná služba denného stacionára,	1,5
+ stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne dobrý a vyhovujúci,	1	- neposkytovaná služba monitoringu obyvateľov v dôchodkovom veku a ZP,	1,5
+ funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok,	1	- nedostatok nájomných bytov pre mladé rodiny s deťmi,	1
+ stretnutia dôchodcov, intenzívna klubová činnosť	1,5	- nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného života,	1
+ uvítanie do života novorodencov m.č., príspevok m.č.	1,5	- nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity	1
+ pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia...),	1,5	- nedoriešená sociálna sieť,	1
+ Občianske združenie "Imobility",	1,5	- zastaralosť a opotrebovanosť bytového fondu,	1
+ zariadenie podporovaného bývania,	1,5	- absencia systému podporných poradenských a informačných služieb pre potreby pracovnej mobility (mobilitný servis),	1
+ Občianske združenie Kukulienska,	1,5	- nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia,	1
		- negatívny demografický vývoj a zdravotný stav obyvateľstva,	1
spolu	9,5	spolu	13,5
		výsledok	3,0

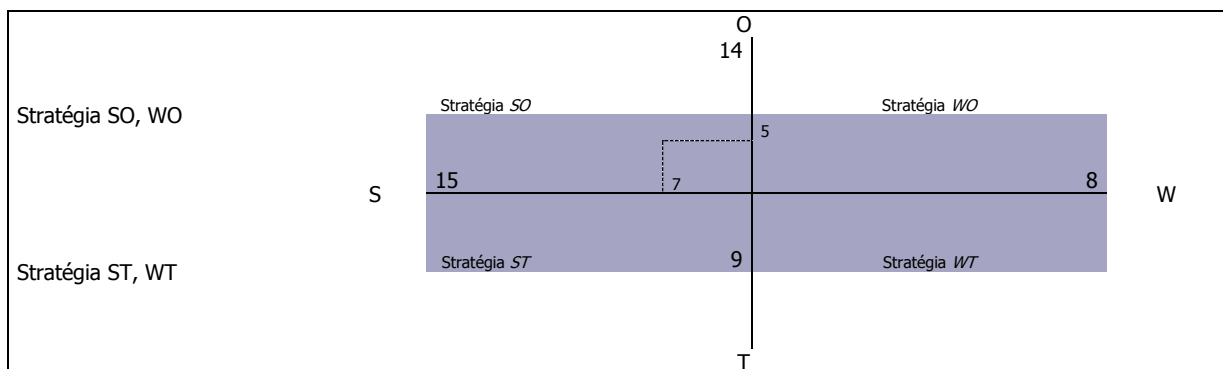
2.1.2. Služby vzdelávania

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - fungujúca základná škola s materskou školou, - narastajúci počet detí v materskej škole, - čiastočne rekonštruovaná budova materskej školy, - existencia plnoorganizovanej základnej školy, - vysoká odbornosť vyučovania, - kvalifikovanosť pedagogických pracovníkov, - postupné využívanie inováčných prvkov do vyučovania, - kvalitná web stránka školy, - veľký výber záujmovej činnosti, - možnosť stravovania žiakov, dospelých aj cudzích strávníkov, 	<ul style="list-style-type: none"> - potrebné dovybavenie materskej školy, - nevyhnutná revitalizácia vonkajších priestorov materskej školy, - nedostatočné priestorové podmienky školy, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu budov školy, - nedostatok učebníc, - úväzky pedagógov a vytváranie pracovno-právnych vzťahov s viacerými zamestnávateľmi a príslušnosť k pedagogickým kolektívom, - otvorenosť škôl pre širšiu verejnosť školy ako vzdelávacieho a kultúrno spoločenského centra v mestskej časti,

<ul style="list-style-type: none"> - areál školy poskytujúci dostatočné športové a oddychové využitie pre žiakov i verejnosť, - účasť a úspešnosť žiakov v súťažiach, - ochota pedagógov i nepedagogických pracovníkov ďalej sa vzdelávať, - orientácia pedagogických a nepedagogických pracovníkov na zlepšovanie pracovného prostredia, - dôraz na rýchly kontakt s rodičmi pri riešení vzdelávacích i výchovných problémov, 	<ul style="list-style-type: none"> - predchádzanie negatívnym javom medzi deťmi a žiakmi práca s deťmi, ktoré neprichádzajú zo štandardného prostredia (nevyhovujúce bývanie, málo podnetné až negatívne prostredie, zlá sociálna situácia), - vysoká prevádzková náročnosť školských jedální, - nedostatok finančných prostriedkov na prevádzkovanie školských zariadení a nákup ďalšieho technického vybavenia, - absencia neformálneho vzdelávacieho zariadenia, - absencia priestorov pre neformálne vzdelávanie, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia objektov škôl a ich dovybavenie, - rozšírenie športových ihrísk, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - vysoký podiel kvalifikovanej pracovnej sily v populácii a rast záujmu podnikateľov o inováciu kvalifikovanosti, - partnerstvá na rozvoj vzdelávania na regionálnej úrovni a možné zlepšenie spolupráce školy a ďalších subjektov v rámci komunity, najmä mládežníckych organizácií, - opatrenia štátu zabezpečujúce rovnosť prístupu k vzdelávaniu, integráciu a reintegráciu, - tendencia využívať moderné formy vzdelávania a diverzifikovať príležitosti na celoživotné vzdelávanie, - záujem škôl, vzdelávacích inštitúcií a tretieho sektora o zapojenie do medzinárodnej spolupráce a do výchovno-vzdelávacích programov a projektov, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovujúca štruktúra kvalifikácie pracovnej sily, - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania, - pretrvávajúca rigidita a narastanie izolovanosti systému vzdelávania od potrieb ekonomiky, - deformovaný trh práce, ktorý bude vyžadovať len určitý typ kvalifikácie, - nerealizovanie stratégií, koncepcií a rozvojových impulzov v oblasti formálneho a neformálneho vzdelávania, - úzky vzťah medzi sociálno-ekonomickou situáciou rodiny a dosiahnutou úrovňou vzdelania detí, - skeptické vnímanie hodnoty štúdia obyvateľstvom, - nízky podiel HDP vynakladaný na vzdelávanie, - slabá reflexia príčin znižovania kvality vzdelávania v pripravovaných zámeroch reforiem,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využiť stratégiu SO - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja mestskej časti Bratislava - Rusovce v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

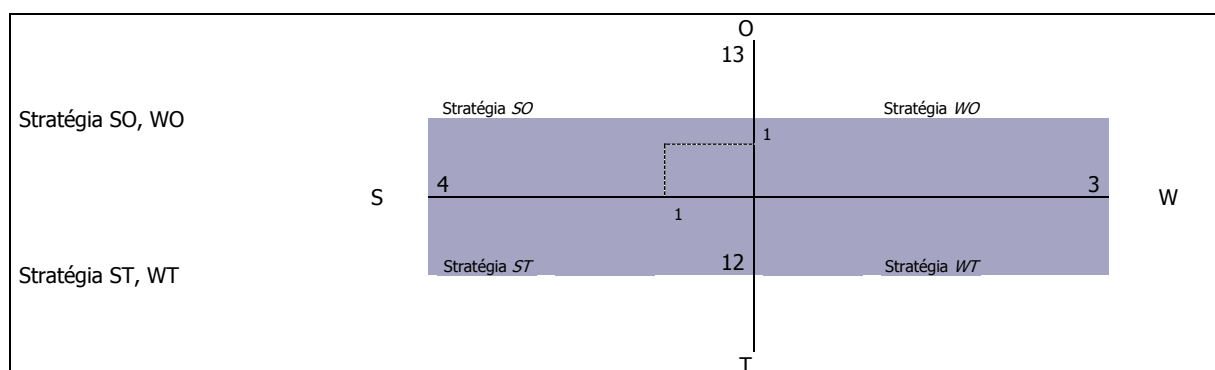
Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ fungujúca základná škola s materskou školou,	1,5	- potrebné dovybavenie materskej školy,	1,5
+ narastajúci počet detí v materskej škole,	1,5	- nevyhnutná revitalizácia vonkajších priestorov materskej školy,	1,5
+ čiastočne rekonštruovaná budova materskej školy,	1,5	- nedostatočné priestorové podmienky školy,	1,5
+ existencia plnoorganizovanej základnej školy,	1,5	- nedostatok finančných prostriedkov na údržbu budov školy,	1,5
+ vysoká odbornosť vyučovania,	1,5	- nedostatok učebníc,	1
+ kvalifikovanosť pedagogických pracovníkov,	1,5	- úväzky pedagógov a vytváranie pracovno-právnych vzťahov s viacerými zamestnávateľmi a príslušnosť k pedagogickým kolektívom,	1
+ postupné využívanie inovačných prvkov do vyučovania,	1,5	- otvorenosť škôl pre širšiu verejnosť školy ako vzdelávacieho a kultúrno spoločenského centra v mestskej časti,	1
+ kvalitná web stránka školy,	1	- predchádzanie negatívnym javom medzi deťmi a žiakmi	1
+ veľký výber záujmovej činnosti,	1	- práca s deťmi, ktoré neprichádzajú zo štandardného prostredia (nevyhovujúce bývanie, málo podnetné až negatívne prostredie, zlá sociálna situácia),	1
+ možnosť stravovania žiakov, dospelých aj cudzích strávníkov,	1	- vysoká prevádzková náročnosť školských	1
+ areál školy poskytujúci dostatočné športové a oddychové využitie pre žiakov i verejnosť,	1		
+ účasť a úspešnosť žiakov v súťažiach,	1		
+ ochota pedagógov i nepedagogických pracovníkov ďalej sa vzdelávať,	1		
+ orientácia pedagogických a nepedagogických pracovníkov na zlepšovanie pracovného prostredia,	1		

+ dôraz na rýchly kontakt s rodičmi pri riešení vzdelávacích i výchovných problémov,	1,5	- jedálni, nedostatok finančných prostriedkov na prevádzkovanie školských zariadení a nákup ďalšieho technického vybavenia, - absencia neformálneho vzdelávacieho zariadenia, - absencia priestorov pre neformálne vzdelávanie, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve,	1 1 1 1
spolu	19,0	Spolu	16
výsledok	3,0		

2.1.3. Zdravotnícke služby

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> - existencia ambulancie praktického lekára pre deti a dospelých, - existencia stomatologickej ambulancie, - existencia komerčnej lekárne, - existencia gynekologickej ambulancie, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovujúce ordinačné hodiny lekárov, - nedostatočná kvalita poskytovaných služieb, - nevyhovujúce vekové zloženie lekárov, - nízky počet praktických lekárov pre dospelých, - nevyužitie (zle riešené dispozičné plochy) priestory verejných stavieb, - vzhľadom na veľkosť mestskej časti a jej finančné možnosti nie je v súčasnej dobe možné investovať v tejto oblasti, - zdravotný stav obyvateľstva, - zlá finančná situácia obyvateľstva mnohokrát neumožňuje využívať zdravotnícke služby, - zlé hygienické návyky vybranej skupiny obyvateľstva, - nedostatok peňažných prostriedkov negatívne vplyva na kvalitu prijímanej stravy vybranej skupiny obyvateľstva, - nevhodné podmienky na bývanie negatívne vplyvajú na zdravotný stav obyvateľstva, - nedostatočné využívanie viaczdrojového financovania - slabá kooperácia aktérov (štát, samospráva, zamestnávateľa)
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovnávanie európskych štandardov, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - nevhodná lieková politika, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnu prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - neadresnosť a absencia individuálneho prístupu ku klientovi, - klesanie kvality poskytovaných služieb a vykonávaných opatrení v dôsledku absencie systému prehlbovania kvalifikácie a ich celková nedostupnosť, - nepriaznivý demografický vývoj,

Schéma SWOT analýzy:

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu *SO*. Odporúča sa mestskej časti zabezpečiť nevyhnutné zdravotné služby - základnú ambulanciu zdravotnú starostlivosť – všeobecná, stomatologická, detská, gynekologická. Potrebné je riešiť nevyhovujúcu vekovú štruktúru lekárov.

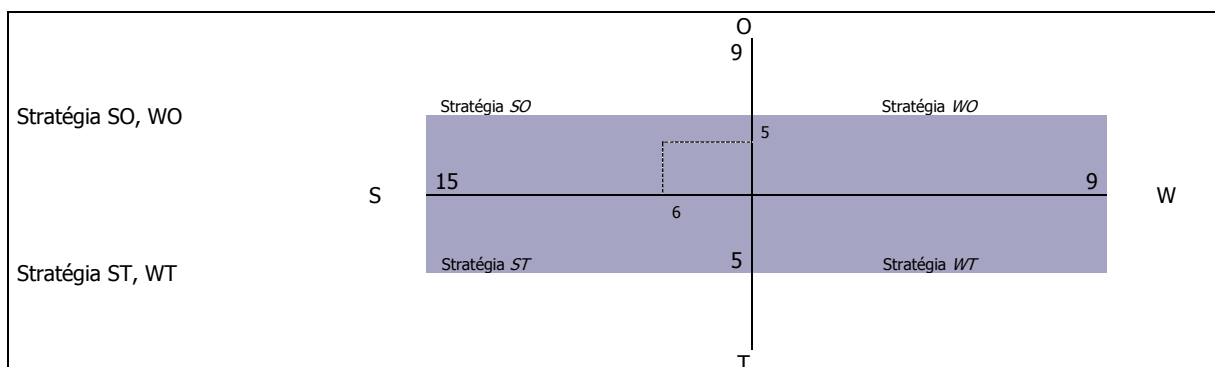
Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja mestskej časti Bratislava - Rusovce v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ existencia ambulancie praktického lekára pre deti a dospelých,	1,5	- nevyhovujúce ordinačné hodiny lekárov,	1
+ existencia stomatologickej ambulancie,	1,5	- nedostatočná kvalita poskytovaných služieb,	1
+ existencia komerčnej lekárne,	1,5	- nevyhovujúce vekové zloženie lekárov,	1
+ existencia gynekologickej ambulancie,	1,5	- nízky počet praktických lekárov pre dospelých,	1
		- nevyužitie (zle riešené dispozičné plochy) priestory miestnych stavieb,	1
		- vzhľadom na veľkosť mestskej časti a jej finančné možnosti nie je v súčasnej dobe možné investovať v tejto oblasti,	1
		- zdravotný stav obyvateľstva,	1
		- zlá finančná situácia obyvateľstva mnohokrát neumožňuje využívať zdravotnícke služby,	1,5
		- zlé hygienické návyky vybranej skupiny obyvateľstva,	1,5
		- nedostatok peňažných prostriedkov negatívne vplyva na kvalitu prijímanej stravy vybranej skupiny obyvateľstva,	1,5
		- nevhodné podmienky na bývanie negatívne vplyvajú na zdravotný stav obyvateľstva,	1
		- nedostatočné využívanie viaczdrojového financovania	1,5
		- slabá kooperácia aktérov (štát, samospráva, zamestnávateľia),	1
spolu	6,0	spolu	15,0
		výsledok	-9,0

2.1.4. Voľno - časové aktivity

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - existujúci futbalový areál, - štadión futbalového ihriska má kapacitu 968 miest na státie a 32 miest na sedenie, - vybudované príslušenstvo k futbalovému areálu. - činné športové kluby – futbalový, - vybudované detské ihrisko, - existujúci poľovnícky revír, - existujúci rybársky revír, - multifunkčný rekreačný komplex Ponteó – Activity Park Rusovce, - športové aktivity ako bowling, squash, pilates, spinning, - multifunkčné ihriská na volejbal, futbal, tenis a basketbal, ihrisko na plážový volejbal a detské ihrisko, - pamiatková zóna Rusovce, - kultúrna sála, - dlhoročná história MČ, tradície, - pravidelné organizované kultúrne podujatia, - rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru – SĽUK, DFS Gerulata, - existencia miestnej knižnice, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočný záujem detí a mládeže o šport a pohyb, - nedobudované cyklistické cestičky, - nevyhovujúci stav betónových terás na školskom dvore, - nepostačujúca vybavenosť hernými prvkami na dvore MŠ, - nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít m.č., - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - chátrajúci stav niektorých kultúrnych pamiatok, - nízke povedomie obyvateľov o význame predovšetkým NKP pre možný rozvoj MČ,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - existencia priestorov pre budovanie športovej infraštruktúry, - zriadenie malých účelových športovísk na sídliskách, - vybudovať chodníky pre cyklistov, - vytvoriť podmienky pre sprístupnenie školských športovísk pre verejnosť, - vytvoriť podmienky pre realizáciu voľnočasových aktivít, najmä pre rodiny s deťmi, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - podpora rozvoja agroturistiky, - dobré predpoklady pre rozvoj rekreačných aktivít, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - vplyv nežiaducich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti športu je situácia pozitívna. Odporúča sa využiť rozvojovú stratégiu SO. V oblasti športu podporovať výstavbu športovej infraštruktúry a organizovanú športovú činnosť. Mestská časť by sa mala zamerať aj na rozvoj oddychovej infraštruktúry, ktorú by mohli využívať hlavne obyvatelia v poproduktívnom veku a rodiny s deťmi.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja mestskej časti Bratislava - Rusovce v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

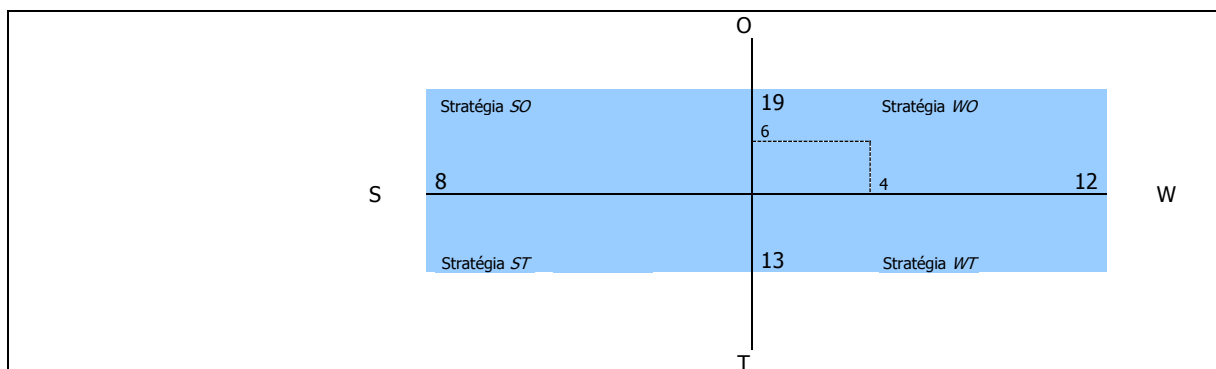
Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ existujúci futbalový areál,	1,5	- nedostatočný záujem detí a mládeže o šport a pohyb,	1,5
+ štadión futbalového ihriska má kapacitu 968 miest na státie a 32 miest na sedenie,	1,5	- nedobudované cyklistické cestičky,	1,5
+ vybudované príslušenstvo k futbalovému areálu.	1,5	- nevyhovujúci stav betónových terás na školskom dvore,	1,5
+ činné športové kluby – futbalový,	1,5	- nepostačujúca vybavenosť hernými prvkami na dvore MŠ,	1
+ vybudované detské ihrisko,	1,5	- nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj,	1
+ existujúci poľovnícky revír,	1,5	- slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít m.č.,	1
+ existujúci rybársky revír,	1,5	- nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia,	1
+ multifunkčný rekreačný komplex Ponteio – Activity Park Rusovce,	1,5	- chátrajúci stav niektorých kultúrnych pamiatok,	1
+ športové aktivity ako bowling, squash, pilates, spinning, multifunkčné ihriská na volejbal, futbal, tenis a basketbal, ihrisko na plážový volejbal a detské ihrisko,	1,5	- nízke povedomie obyvateľov o význame predovšetkým NKP pre možný rozvoj MČ,	1
+ pamiatková zóna Rusovce,	1		
+ kultúrna sála,	1,5		
+ dlhoročná história MČ, tradície,	1		
+ pravidelné organizované kultúrne podujatia,	1		
+ rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru – SLUK, DFS Gerulata,	1		
+ existencia miestnej knižnice,	1,5		
spolu	19,0	spolu	11,0
výsledok	8,0		

2.1.5. Bývanie

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - veľký počet nevyužitých stavieb potenciálne využiteľných pre bývanie mladých rodín, - existencia priestorov na budovanie objektov hromadnej bytovej výstavby, - najvyšší počet bytov 3 a 5+ izbových v bytovom fonde, - až 846 bytov napojených na spoločný zdroj pitnej vody, - dostatočné vybavenie bytov pripojením na internet, - 61 bytov napojených na centrálny systém zásobovania teplom, - dominantná časť mestskej časti vykurovaná plynom – 780, - narastajúca priemerná obytná plocha bytov, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok možností nájomného bývania pre mladé rodiny, - vysoké nájomné v sociálnych bytoch, - 5 bytov určených na rekreačné účely, - 12 bytov nespôsobilých na bývanie, - 21 bytov bez napojenia na verejný vodovod a bez vlastného zdroja, - vysoký priemerný vek bytového fondu, - neustále klesajúca hodnota bytového fondu, - vysoká energetická náročnosť bytového fondu, - nedostatočné zabezpečovanie pravidelnej údržby a cyklických opráv bytového fondu, - odchod mladých ľudí za prácou do zahraničia, resp. väčších

	<ul style="list-style-type: none"> - miet, - obmedzená ponuka pracovných príležitostí v mestskej časti, - neuspokojený dopyt po bytoch pre rôzne príjmové skupiny obyvateľov, vrátane nájomných bytov, - chýbajú byty pre obyvateľov v sociálnej núdzi, ŤZP, marginalizované skupiny, - chýbajúce technické vybavenie (inžinierske siete) pre bytovú výstavbu v lokalitách určených na výstavbu bytov, - nárast obyvateľstva v poproduktívnom veku, - nedostatok financií na výstavbu nových bytov z rozpočtu mestskej časti, - nízke príjmy určitej skupiny obyvateľstva, - slabá komunikácia samosprávy s podnikateľským prostredím,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - vytvoriť podmienky pre uspokojenie potrieb bývania pre cca 50 % žiadateľov o byt, - vytvárať územné a technické podmienky pre individuálnu bytovú výstavbu a pre výstavbu sociálnych a nájomných bytov, - možnosť výstavby štandardných bytov, - rozvoj stavebného sporenia a hypotekárnych úverov, - rozvoj podnikateľských aktivít v regióne, - čerpanie financií na rozvoj bývania z dotácií a úverových programov zo štátneho rozpočtu (napr. zateplovanie domov, bytov,...), - výstavba bytových jednotiek nižšieho štandardu, - výstavba nájomnej bytovej výstavby, - zriadenie zariadenia núdzového bývania, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity pri zabezpečení bývania, - začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovnávanie európskych štandardov, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie stavu bytového fondu, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - prehľbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na bývanie, - nepriaznivý demografický vývoj, - pokles pôrodnosti, - rastúce nároky na údržbu a opravu bytového fondu, - zvyšujúci sa rozdiel medzi reálnymi príjmami obyvateľstva a nákladmi na nájom, resp. výstavbu bytových jednotiek, - dopad ekonomickej krízy na hospodárstvo a obyvateľov, - rast cien pozemkov, nestálosť zákonov, časté zmeny zákonov,

Schéma SWOT analýzy:

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu *WO*. Odporúča sa zamerať na rekonštrukciu existujúcej HVB, výstavbu štandardnej bytovej výstavby a v ojedinelých prípadoch zväziť bytovú výstavbu nižšieho štandardu.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja mestskej časti Bratislava - Rusovce v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparity a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

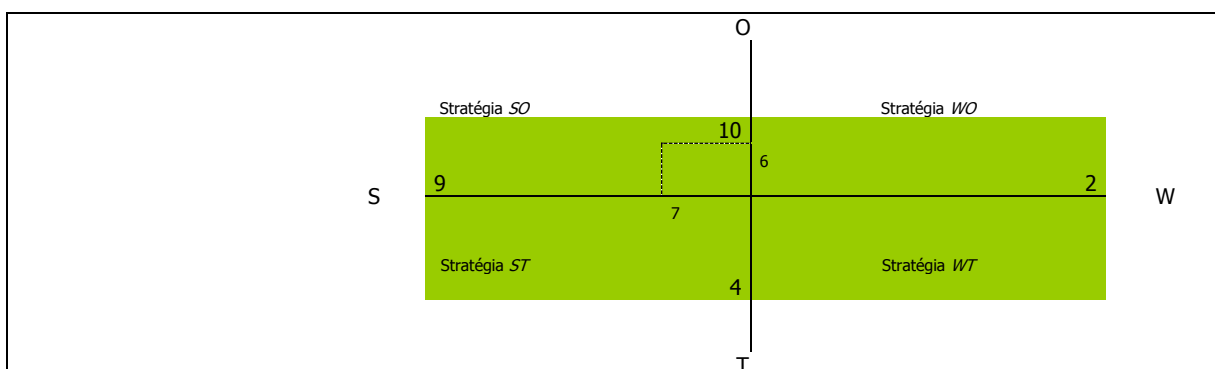
Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
-----------------	------	------------------	------

+ veľký počet nevyužitých stavieb potenciálne využiteľných pre bývanie mladých rodín,	1,5	- nedostatok možností nájomného bývania pre mladé rodiny,	1,5
+ existencia priestorov na budovanie objektov hromadnej bytovej výstavby,	1,5	- vysoké nájomné v sociálnych bytoch,	1,5
+ najvyšší počet bytov 3 a 5+ izbových v bytovom fonde,	1	- 5 bytov určených na rekreačné účely,	1
+ až 846 bytov napojených na spoločný zdroj pitnej vody,	1	- 12 bytov nespôsobilých na bývanie,	1
+ dostatočné vybavenie bytov pripojením na internet,	1	- 21 bytov bez napojenia na verejný vodovod a bez vlastného zdroja,	1
+ 61 bytov napojených na centrálny systém zásobovania teplom,	1	- vysoký priemerný vek bytového fondu,	1,5
+ dominantná časť mestskej časti vykurovaná plynom – 780,	1	- neustále klesajúca hodnota bytového fondu,	1
+ narastajúca priemerná obytná plocha bytov,	1,5	- vysoká energetická náročnosť bytového fondu,	1,5
		- nedostatočné zabezpečovanie pravidelnej údržby a cyklických opráv bytového fondu,	1,5
		- odchod mladých ľudí za prácou do zahraničia, resp. väčších miet,	1
spolu	9,5	spolu	12,5
		výsledok	- 3,0

2.1.6. Bezpečnosť

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> - relatívne dobre zabezpečený miestny úrad, - relatívne nízky počet násilných trestných činov, - frekventovaná centrálna časť mestskej časti, - existencia verejného osvetlenia mestskej časti, - obvodné oddelenie policajného zboru v mestskej časti Bratislava Rusovce, - zriadená mestská polícia (okrsok), - organizované prednášky na školách v rámci návštev polície, - Intervencia a osveta v oblasti diskriminácie na školách, násilia na školách, - zabezpečený odchyt túlavých zvierat, 	<ul style="list-style-type: none"> - rozširovanie drogovej problematiky v mestskej časti, - narastajúci problém s alkoholom u určitých skupín obyvateľov, - nedostatočná prevencia polície, - nedostatočné pokrytie kamerovým systémom, - slabá podpora pracovných návykov rizikových skupín obyvateľstva, - nízka frekvencia policajnej kontroly, - veľký počet drobnej trestnej činnosti – krádeže, - vysoká závislosť od návykových látok obyvateľov v zlej sociálnej situácii, - vysoký počet obyvateľov v seniorskej kategórii, ktorí sú najviac ohrozenou skupinou, - slabé donucovacie možnosti mestskej a štátnej polície,
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> - rozšírenie monitorovacieho systému v mestskej časti – inštalovanie kamier na rizikových miestach v mestskej časti, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva pôsobí ako motivátor páchania trestnej činnosti, - zhoršovanie stavu sociálneho statusu niektorých skupín obyvateľstva, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti bezpečnosti je situácia takmer vyrovnaná. Odporúča sa využiť stratégiu SO - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody. Mestská časť sa môže zamerať aj na minimalizovanie nákladov súvisiacich s bezpečnosťou a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa zamerať na zvýšenie monitoringu mestskej časti.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja mestskej časti Bratislava - Rusovce v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ relatívne dobre zabezpečený miestny úrad,	1,5	- rozširovanie drogovej problematiky v mestskej časti,	1,5
+ relatívne nízky počet násilných trestných činov,	1	- narastajúci problém s alkoholom u určitých skupín obyvateľov,	1,5
+ frekventovaná centrálna časť mestskej časti,	1	- nedostatočná prevencia polície,	1
+ existencia verejného osvetlenia mestskej časti,	1,5	- nedostatočné pokrytie kamerovým systémom,	1
+ obvodné oddelenie policajného zboru v mestskej časti Bratislava Rusovce,	1,5	- slabá podpora pracovných návykov rizikových skupín obyvateľstva,	1,5
+ zriadená mestská polícia (okrsok),	1,5	- nízka frekvencia policajnej kontroly,	1
+ organizované prednášky na školách v rámci návštev polície,	1,5	- veľký počet drobnej trestnej činnosti – krádeže,	1,5
+ Intervencia a osвета v oblasti diskriminácie na školách, násilia na školách,	1	- vysoká závislosť od návykových látok obyvateľov v zlej sociálnej situácii,	1,5
+ zabezpečený odchyt túlavých zvierat,	1		
spolu	12,0	spolu	10,5
výsledok	1,5		

2.2. Vízia a poslanie

2.2.1. Vízia

Mestská časť Bratislava - Rusovce je miestom, ktoré vyvážene zabezpečuje podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Mestská časť je príjemným sídlom zabezpečujúcim komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov. Vyvážene a ohľaduplne využíva svoj majetok a bohatstvo za účelom jeho ekonomického a sociálneho zvelaďovania. Neustále rozvíja širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v mestskej časti. Dbá o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov Mestskej časti. **Svoje aktivity zameriava aj na rizikové skupiny obyvateľov z hľadiska trhu práce, sociálneho vylúčenia.**

Mestská časť v rámci existujúcich kompetencií nezabezpečuje výchovno-vzdelávací proces vo formálnych vzdelávacích zariadeniach v rámci predškolskej výchovy, v rámci povinnej školskej dochádzky, ako aj v oblasti záujmovej činnosti.

Ponúka rôznorodé záujmové a doplnkové vzdelávacie služby v rámci voľno - časových a záujmových aktivít pre deti a žiakov. Mestská časť zabezpečuje priestory pre uskutočňovanie neformálneho vzdelávania.

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v **oblasti sociálnej politiky** veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi a **seniorov** mestská časť poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí **opatrovateľská služba, prepravná služba a organizovanie spoločného stravovania.** Mestská časť podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov mestská časť zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín.

Mestská časť Bratislava - Rusovce je bezpečná mestská časť chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorila podmienky na znižovanie kriminality v mestskej časti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v mestskej časti.

Mestská časť vytvorila dobré podmienky pre bývanie vybraných skupín obyvateľov mestskej časti. Bytovú výstavbu zamerala hlavne na **mladé rodiny s deťmi.** Okrem **štandardnej bytovej výstavby** mestská časť uskutočnila v obmedzenej miere aj **bytovú výstavbu nižšieho štandardu** pre sociálne odkázaných obyvateľov mestskej časti.

2.2.2. Poslanie

Poslanie je komplexná a všemestská časťná definícia objasňujúca mandát mestskej časti Bratislava - Rusovce v sociálnej oblasti. Poslanie opisuje a prezentuje základné sociálne služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie mestskej časti Bratislava - Rusovce a odpovedá na tri otázky: Čo mestská časť robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných sociálnych služieb obyvateľom mestskej časti. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie mestskej časti pri súdnych sporoch až po aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom mestskej časti. Samospráva mestskej časti Bratislava - Rusovce disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu mestskej časti a poslancom miestneho zastupiteľstva. Jedným zo základných predpokladov rozvoja mestskej časti je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel mestskej častnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov. V súlade s poslaním mestskej časti Bratislava - Rusovce všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú mestskú časť - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky mestskej časti je aj výkon ochrany pred požiarmi.

Sociálne služby

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v mestskej časti. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mestskej časti. Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi mestská časť môže poskytovať jednorazové dávky v hmotnej núdzi a jednorazovú dávku v HN, príspevok v náhlej núdzi a príspevok pri narodení dieťaťa (dve a viac detí). Pre občanov s ťažkým zdravotným postihnutím a seniorov mestská časť poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba. Mestská časť podporuje nešťátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov mestská časť zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v mestskej časti môže byť jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území Mestskej časti. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o mestskej častnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine (v zmysle 297/2005 Z.z., 615/2006 Z.z. - nález Ústavného súdu SR 201/2008 Z.z., 217/2010 Z.z., 290/2011 Z.z. - nález Ústavného súdu SR, 125/2013 Z.z.), zákonom č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení novely č. 345/2015 Z. z., novely č. 91/2016 Z. z., zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z.) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.), zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (v znení zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z.), zákonom č.305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac (o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonaných zákonom 330/2007 Z. z., zákonom č. 643/2007 Z. z., zákonom č. 215/2008 Z. z. a zákonom č. 466/2008 Z. z.), Občianskym zákonníkom či mnohými Všemestská časťne záväznými nariadeniami mestskej časti. Mestská časť považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít. Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v mestskej časti a zvýšiť ich kvalitu. Zabezpečiť vysokú kvalitu sociálnych služieb pre obyvateľov mestskej časti, ako aj prerozdelenie dávok sociálnej pomoci v rámci prenesených kompetencií.

Služby vzdelávania

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materských, základnej školy, ako aj školskej jedálne a mimoškolských záujmových zariadení. Mestská časť v rámci existujúcich kompetencií zabezpečí výchovno-vzdelávací proces vo formálnych vzdelávacích zariadeniach v rámci predškolskej výchovy, v rámci povinnej školskej dochádzky, ako aj v oblasti záujmovej činnosti. Ponúkať rôznorodé záujmové a doplnkové vzdelávacie služby v rámci voľno - časových a záujmových aktivít pre deti a žiakov. Mestská časť zabezpečí priestory pre uskutočňovanie neformálneho vzdelávania.

Zdravotnícke služby

Zabezpečiť širokú paletu základných zdravotníckych služieb, ktoré obyvatelia najčastejšie využívajú. Mestská časť pripravuje priestorové podmienky pre poskytovanie základných zdravotníckych služieb v spolupráci s VÚC Bratislava.

Voľno – časové aktivity

V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov mestskej časti. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov mestskej časti. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu. Podporiť služby a činnosť miestnej knižnice a ŠKD.

Bývanie

Vytvoriť podmienky pre nájomné bývanie obyvateľom mestskej časti bežného, ako aj nižšieho štandardu. Zabezpečiť dostatok bytových jednotiek pre súčasných ako aj budúcich obyvateľov mestskej časti.

Základným zámerom mestskej časti v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 150/2013 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov.

Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

Bezpečnosť

Bezpečná mestská časť chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znížovanie kriminality v mestskej časti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v mestskej časti.

2.3. Definovanie priorít, cieľov, zámerov

Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre mestskú časť Bratislava - Rusovce nasledovný strategický cieľ:

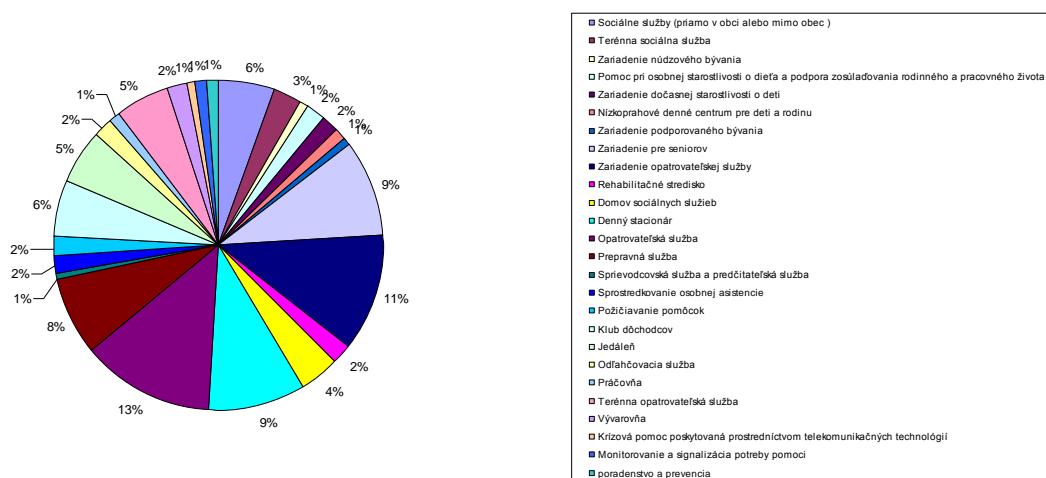
„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj mestskej časti Bratislava - Rusovce, po sociálnej a kultúrnej stránke. Sociálny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie sociálnej činnosti bude mestská časť smerovať do oblasti sociálnych služieb, vzdelávania, zdravotníctva, športu, bývania a bezpečnosti.“

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti sociálnej aktivity na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast zamestnanosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na: aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore sociálneho rozvoja mestskej časti, rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva a aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Na základe dotazníkového výskumu boli stanovené nasledovné priority.

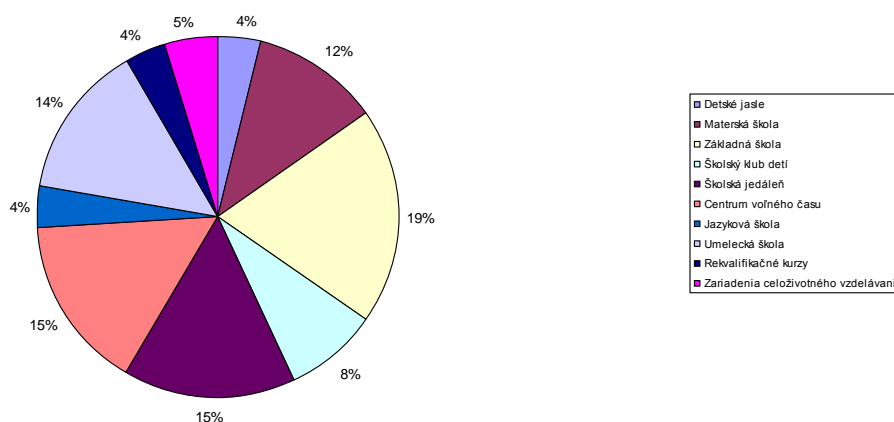
2.3.1. Sociálne služby

Podľa prieskumu medzi obyvateľmi získali prioritu sociálne služby, stravovanie, domov sociálnych služieb, zariadenia pre seniorov a opatrovateľská služba. Obyvatelia preferujú aj klubovú činnosť.

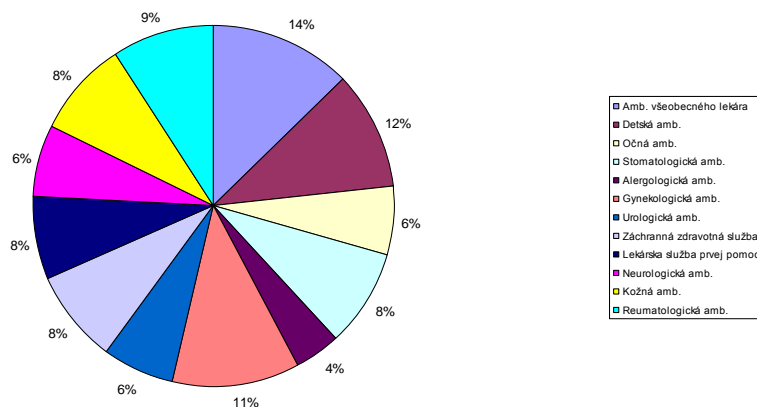
2.3.2. Služby vzdelávania

Z výsledkov výskumu vyplýva, že najvyššiu prioritu medzi obyvateľmi majú základná škola, s ňou súvisiace verejné služby, záujmové vzdelávanie a materská škola. V prípade nezamestnaných obyvateľov sú uprednostňované rekvalifikačné kurzy a celoživotné vzdelávanie.

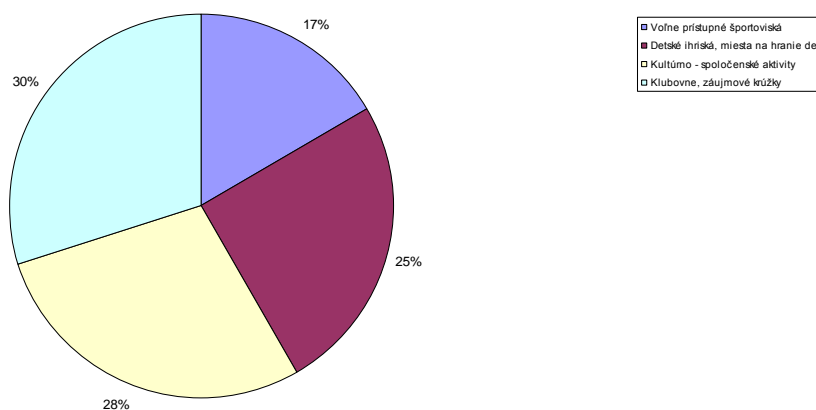
2.3.3. Zdravotnícke služby

V mestskej časti jednoznačne treba zachovať a podporovať poskytovanie základných primárnych zdravotníckych služieb. Spolu so všeobecnou ambulanciou preferujú obyvatelia aj detskú ambulanciu, stomatologickú, urologickú, alergologickú a očnú.

2.3.4. Voľno - časové aktivity

Najvyššiu prioritu obyvatelia prikladajú kultúrnym aktivitám, detským ihriskám a voľne prístupným športoviskám.

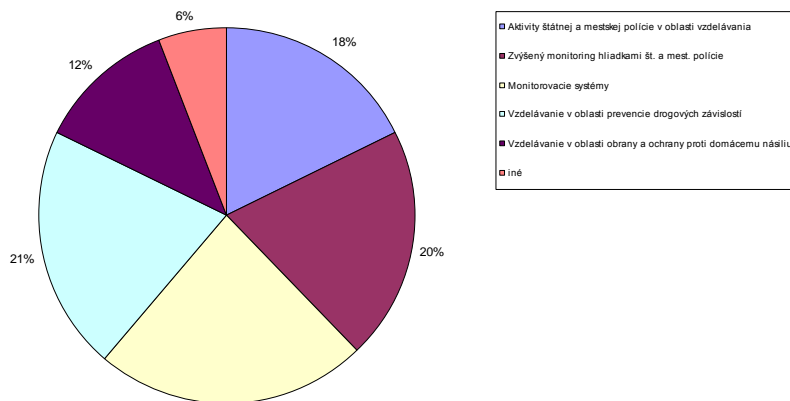

2.3.5. Bývanie

V oblasti bývania uprednostňujú obyvatelia bývanie v rodinnom dome, prípadne v ojedinelých prípadoch v nájomnej výstavbe nižšieho štandardu. Hlavný problém obyvatelia vidia vo veľkom počte bývajúcich na jednu bytovú jednotku ako aj technický stav obydľí.

2.3.6. Bezpečnosť

V oblasti bezpečnosti a prevencie obyvatelia uprednostňujú hlavne zvýšený monitoring štátnej polície a monitorovacie systémy na kritických miestach v mestskej časti.

Definovanie hlavných zámerov jednotlivých priorít.

Hlavné priority komunitného plánu					
Priorita 1	Priorita 2	Priorita 3	Priorita 4	Priorita 5	Priorita 6
Sociálne služby	Služby vzdelávania	Zdravotnícke služby	Voľno-časové aktivity	Bývanie	Bezpečnosť
Zámer	Zámer	Zámer	Zámer	Zámer	Zámer
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v mestskej časti. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mestskej časti.	Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť poskytovanie predškolskej výchovy v zariadeniach s vyhovujúcimi priestormi, zariadením a kvalifikovanou pracovnou silou. Zabezpečiť všestranný rozvoj vzdelanostnej úrovne detí predškolského veku, ako aj žiakov v rámci povinnej školskej dochádzky.	Neustále rozvíjať širokú paletu zdravotných služieb poskytovaných v mestskej časti. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mestskej časti.	Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov mestskej časti.	Výstavba a modernizácia bytového fondu v mestskej časti. Vytváranie podmienok pre rozvoj nájomnej bytovej výstavby, ako aj podmienok pre rozvoj IBV.	Bezpečná mestská časť chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znížovanie kriminality v mestskej časti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v mestskej časti.
c i e ľ o v é s k u p i n y					

<ul style="list-style-type: none"> - deti a mládež, - ženy na materskej dovolenke, - dlhodobo nezamestnaní obyvateľia, - sociálne odkázaní obyvateľia, - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život. 	<ul style="list-style-type: none"> - deti a mládež, - dlhodobo nezamestnaní obyvateľia, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život. - všetci obyvateľia mestskej časti 	<ul style="list-style-type: none"> - deti a mládež, - ženy na materskej dovolenke, - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania, - ľudia závislí od návykových látok, 	<ul style="list-style-type: none"> - deti a mládež, - ženy na materskej dovolenke, - sociálne odkázaní obyvateľia, - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život 	<ul style="list-style-type: none"> - sociálne odkázaní obyvateľia, - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život 	<ul style="list-style-type: none"> - deti a mládež, - dlhodobo nezamestnaní obyvateľia, - neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život. - seniori, čiže obyvateľia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov), - občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú, - týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania - všetci obyvateľia mestskej časti
--	--	--	---	--	---

2.3.1. Sociálne služby

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v mestskej časti. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mestskej časti. Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi mestská časť môže poskytovať jednorazové dávky v hmotnej núdzi a jednorazovú dávku v HN, príspevok v náhlej núdzi a príspevok pri narodení dieťaťa (dve a viac detí). Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov mestská časť poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba. Mestská časť podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov mestská časť zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v mestskej časti môže byť jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území mestskej časti. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine (v zmysle 297/2005 Z.z., 615/2006 Z.z. - nález Ústavného súdu SR 201/2008 Z.z., 217/2010 Z.z., 290/2011 Z.z. - nález Ústavného súdu SR, 125/2013 Z.z.), zákonom č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách - zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.), zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (v znení zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z.), zákonom č.305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac (o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonaných zákonom 330/2007 Z. z., zákonom č. 643/2007 Z. z., zákonom č. 215/2008 Z. z. a zákonom č. 466/2008 Z. z.), Občianskym zákonníkom či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami mestskej časti. Mestská časť považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorit. Doplňť chýbajúcu infraštruktúru

sociálnych zariadení v mestskej časti a zvýšiť ich kvalitu. Zabezpečiť vysokú kvalitu sociálnych služieb pre obyvateľov mestskej časti, ako aj prerozdelenie dávok sociálnej pomoci v rámci prenesených kompetencií.

Komentár k programu

Program Sociálne služby predstavuje starostlivosť o obyvateľov mestskej časti odkázaných na sociálnu pomoc - pomoc obyvateľom v náhlej sociálnej a hmotnej núdzi, pre handicapovaných obyvateľov, starostlivosť o seniorov a podpora nezamestnaných obyvateľov mestskej časti. V rámci financovania predmetného programu sa financujú opatrovateľská služba, starostlivosť o seniorov, aktivačné práce, dávky v hmotnej a sociálnej núdzi prípadne starostlivosť o deti.

Priestorové a vecné vymedzenie

Zariadenia sociálnych služieb je potrebné alokovať tak, aby žiadnym spôsobom nenarúšali kultúrno – historický ráz mestskej časti. V prípade absencie vhodných plôch a objektov v centre mestskej časti bude možné alokovať tieto zariadenia aj do okrajových častí. Tým bude zabezpečená dostupnosť zariadení. Uvedené platí hlavne v prípade zariadení ako útulky, nocľahárne, zariadenia núdzového bývania. Tie by nemali kolidovať ani s existujúcimi a plánovanými rozvojovými aktivitami a infraštruktúrou voľného času, športu a rekreácie. V tejto súvislosti je potrebné riešenie problémov s neprispôsobivými obyvateľmi, ktorých je potrebné premiestniť do okrajových častí mestskej časti v záujme zachovania kultúrno historickej hodnoty a zvýšenia turistickej atraktivity.

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďí na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobo udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností poskytovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovaní podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitnom pláne a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v mestskej časti (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb. Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálne technickej vybavenosti, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným so základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.

Cieľ 1.1.	Zabezpečiť rozvoj služieb pre uspokojenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb rizikových skupín obyvateľov. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a dočasného ubytovania. Poskytovanie sociálnej služby osobe, na ktorej je páchané násilie.
-----------	---

Projekty podprogramu:

Projekt 1.1.1	Chránené bývanie.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Rozšírenie kapacít chráneného bývania.
Projekt 1.1.2	Zriadenie nízkoprahového denného centra.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Zriadenie zariadenia.

Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.

Cieľ 1.2.	Zabezpečiť rozvoj služieb pre pomoc pri starostlivosti o dieťa.
-----------	---

Projekty podprogramu:

Projekt 1.2.1	Zriadenie zariadenia dočasnej starostlivosti o deti.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Zriadenie zariadenia.
Projekt 1.2.2	Zriadenie zariadenia nízkoprahového denného centra pre deti a rodinu.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.

Zriadenie zariadenia.

Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.

Cieľ 1.3. Zabezpečiť rozvoj služieb pre osoby, ktoré z objektívnych dôvodov nemôžu pre seba zabezpečiť osobnú starostlivosť z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne dôchodkového veku.

Projekty podprogramu:

Projekt 1.3.1 Aktivity	Zabezpečenie prepravnej služby. Obstaranie vozidla. Personálne a finančné zabezpečenie.
Projekt 1.3.2 Aktivity	Zriadenie a rozšírenie terénnej opatrovateľskej služby. Finančné a personálne zabezpečenie.
Projekt 1.3.3 Aktivity	Výstavba denného stacionáru. Realizácia priestorov.

Podprogram 1.4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.

Cieľ 1.4. Zabezpečiť pravidelný monitoring ohrozených skupín obyvateľstva za účelom predchádzania výnimočných situácií, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie.

Projekty podprogramu:

Projekt 1.4.1 Aktivity	Zabezpečenie monitorovania a signalizácie pomoci. Technické vybavenie.
---------------------------	---

Podprogram 1.5. Podporné služby.

Cieľ 1.5. Umožniť obyvateľovi, ktorý opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jeho fyzického zdravia a duševného zdravia a prevenciu jeho zhoršenia. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a predchádzať sociálnemu vylúčeniu.

Projekty podprogramu:

Projekt 1.5.1 Aktivity	Zriadenie Integrovaného centra pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením. Spracovanie technickej dokumentácie. Zriadenie zariadenia.
Projekt 1.5.2 Aktivity	Zriadenie zariadenia verejného stravovania. Spracovanie technickej dokumentácie. Zriadenie zariadenia. Zabezpečenie služby donášky nákupov pre seniorov a občanov so ZP m.č..

Podprogram 1.6. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.

Cieľ 1.6. Zisťovanie príčin vzniku, charakteru problémov komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci. Osvojenie pracovných návykov a zručností pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením na účel obnovy, udržania alebo rozvoja jej fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti.

Projekty podprogramu:

Projekt 1.6.1 Aktivity	Zabezpečenie sociálneho poradenstva a komunitného pracovníka pre marginalizované skupiny. Zriadenie priestorov pre poradenstvo a školenia.
Projekt 1.6.2 Aktivity	Zabezpečenie sociálnej rehabilitácie. Personálne zabezpečenie.

Podprogram 1.7. Služby zamestnanosti

Cieľ 1.7. Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov mestskej časti.

Projekty podprogramu:

Projekt 1.7.1 Aktivity	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania. Finančné a personálne zabezpečenie.
Projekt 1.7.2 Aktivity	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva. Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.
Projekt 1.7.3 Aktivity	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie. Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.

2.3.2. Služby vzdelávania

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť poskytovanie predškolskej výchovy v zariadeniach s vyhovujúcimi priestormi, zariadením a kvalifikovanou pracovnou silou. Zabezpečiť všestranný rozvoj vzdelanostnej úrovne detí predškolského veku, ako aj žiakov v rámci povinnej školskej dochádzky. V rámci originálnych kompetencií zabezpečiť stravovanie v jedálňach v základných školách, v zmysle racionálnej výživy. Mestská časť zabezpečí priestory a personálne zdroje na záujmovú činnosť v školských kluboch, centre voľného času ako aj základnej umeleckej škole.

Komentár k programu

V rámci starostlivosti o najmenších – deti v predškolskom a školskom veku mestská časť zabezpečuje činnosť a prevádzku materských škôl a základnej školy, školských jedální a školských klubov detí. V nadväznosti na politiku rozvoja mestskej časti počíta mestská časť so zvrátením negatívneho trendu vývoja obyvateľov predproduktívneho veku. Finančné prostriedky na realizáciu programu Služby vzdelávania predstavujú výdavky na financovanie projektov v rámci predškolskej výchovy, základného vzdelávania a školských zariadení, ako aj mimoškolskej činnosti. Program zahŕňa kapitálové výdavky spojené s rekonštrukciou budov prípadne obstaraním technického vybavenia potrebného k prevádzke budovy, prípadne pre vzdelávaciu činnosť.

Priestorové a vecné vymedzenie

Rozvoj vzdelávacích služieb je potrebné riešiť v rámci existujúcej infraštruktúry so zohľadnením princípu hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti. Výdavky budú plynúť hlavne do obnovy a rekonštrukcie škôl a školských zariadení.

Trendy

Transformácia základného školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zamerať na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zamerať sa na to, čo je pre žiaka dôležité, netrvať na encyklopedických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť sa na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internete, alebo v knižnici. Diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Je nevyhnutná diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Rodičia musia mať možnosť vybrať si školu, ktorá vyhovuje ich deťom či už je to škola štátna, súkromná, alebo alternatívna, to znamená, že tu musí existovať prostredie slobodnej voľby a právo na výber vzdelávacej cesty, musí existovať konkurenčné prostredie, ktoré bude hnacou silou pokroku.

Program 2 Služby vzdelávania

Cieľ 2	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v mestskej časti.
--------	--

Projekty podprogramu:

Projekt 2.1 Aktivity	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy. Modernizácia vybavenia MŠ. Dostavba kapacít materskej školy – nový pavilón. Zníženie energetickej náročnosti budovy materskej školy. Rekonštrukcia sociálnych zariadení materskej školy. Modernizácia vykurovacieho systému materskej školy (úsporné zdroje tepla, nové tepelné rozvody). Rekonštrukcia kanalizačnej prípojky materskej školy. Rekonštrukcia vonkajšej terasy materskej školy.
Projekt 2.2 Aktivity	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva. Spracovanie technickej dokumentácie. Výmena sklenených výplní na budove základnej školy. Rekonštrukcia elektrických rozvodov. Komplexná rekonštrukcia budovy základnej školy. Dostavba kapacít základnej školy. Nadstavba budovy dielní pre praktickú výučbu.
Projekt 2.3 Aktivity	Rekonštrukcia a dostavba areálu ZŠ a MŠ. Vypracovanie technickej dokumentácie. Dovybavenie areálu MŠ hernými prvkami. Majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov v areáli ZŠ.

Projekt 2.4 Aktivity	Podpora záujmovej činnosti. Nadstavba ŠJ a vytvorenie priestorov pre mimovyučovacie aktivity.
Projekt 2.5 Aktivity	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií. Spracovanie technickej dokumentácie. Modernizácia školskej jedálne. Rozšírenie kapacity školskej jedálne.
Projekt 2.6 Aktivity	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry. Výstavba telocvične pre potreby materskej školy. Modernizácia vykurovania budovy telocvične a dielne (úsporné zdroje tepla, nové tepelné rozvody). Rekonštrukcia strechy budovy telocvične. Zníženie energetickej náročnosti budovy telocvične. Výstavba multifunkčného ihriska v priestore ZŠ. ~~Rekonštrukcia a modernizácia bazény v školskom areáli.~~

2.3.3. Zdravotnícke služby

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu zdravotných služieb poskytovaných v mestskej časti. Dbať o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mestskej časti.

Komentár k programu

Program zahŕňa výdavky mestskej časti na zabezpečenie podmienok poskytovania primárnej zdravotnej starostlivosti v zdravotnom stredisku (v prípade všeobecných priestorov zahŕňa bežné výdavky na údržbu priestorov).

Priestorové a vecné vymedzenie

Rozvoj zdravotníckych služieb je potrebné alokovať do existujúcej priestorovej základne s ohľadom na zvyky a tradíciu poskytovania týchto druhov služieb. Zároveň je potrebné zohľadniť aj dostupnosť týchto služieb. V prípade tejto oblasti je treba rešpektovať skutočnosť, že tieto služby podliehajú podnikateľskému motívu, ako aj politike zdravotných poisťovní v zmysle rozvoja siete zdravotníckych zariadení. Z dotazníkového prieskumu vyplynula potreba určitých špecializovaných zdravotníckych služieb, ktoré mestská časť podporí, avšak ich poskytovanie bude závislé od rozhodnutí externých subjektov.

Program 3 Zdravotnícke služby

Cieľ 3	Zlepšiť úroveň a ponuku poskytovania zdravotníckych služieb.
--------	--

Projekty podprogramu:

Projekt 3.1 Aktivity	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení. Zvýšenie kvality poskytovaných služieb. Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.
Projekt 3.2 Aktivity	Podpora poradenskej činnosti. Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie priestorov.
Projekt 3.3 Aktivity	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov. Zabezpečiť v súčinnosti s hlavným mestom pre oblasť poskytovania zdravotníckych služieb ich maximálnu dostupnosť. Udržanie existujúcich lekárskeho kapacít.
Projekt 3.4 Aktivity	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých. Podpora zriadenia všeobecných a špecializovaných ambulancií. Výstavba bezbariérového prístupu do zdravotného strediska. Výstavba nových priestorov zdravotného strediska.

2.3.4. Voľno - časové aktivity

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu

všetkých občanov mestskej časti. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov mestskej časti.

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými a internými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť mestskej časti. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž mestskej časti a tým aj na cestovný ruch. Program predstavuje organizáciu a podporu širokospektrálnej kultúry v mestskej časti. Podpora kultúrnych aktivít poskytnutím priestorov v miestnom kultúrnom dome, prezentácia múzeí, knižničné služby s bohatým knižným fondom, podpora subjektov pôsobiacich v oblasti kultúry a folklórnych súborov, atď.. Mestská časť v súlade so svojim zámerom každoročne zorganizuje kultúrne podujatia, zabezpečí kultúrne programy profesionálnych scén pre obyvateľov, prevádzku knižnice, zabezpečí opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území mestskej časti. Zámerom kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou mestskej časti je udržiavať kultúru v mestskej časti. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy mestskej časti je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

Komentár k programu

Program zahŕňa podporu rozvoja športu a kultúry v mestskej časti, ako voľnočasových aktivít. Výdavky sú rozpočtované na prevádzku športového areálu, výstavbu nových športových ihrísk, na športové aktivity a na činnosť športových oddielov a športovú infraštruktúru pre nižšie vekové ročníky detí.

Program predstavuje aj organizáciu a podporu širokospektrálnej kultúry v mestskej časti. Podpora kultúrnych aktivít poskytnutím priestorov v miestnom kultúrnom dome, prezentácia múzeí, knižničné služby s bohatým knižným fondom, podpora subjektov pôsobiacich v oblasti kultúry v mestskej časti. Finančné prostriedky určené na kultúru v mestskej časti v programe Kultúra zahŕňajú výdavky múzea, mestská časť má knižnicu knižnica, príspevky na kultúrne podujatia a činnosť i.

Program 4. Voľno - časové aktivity

Cieľ 4. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu, voľnočasových aktivít a kultúry.

Projekty podprogramu:

Projekt 4.1 Aktivity	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba tribúny na futbalovom štadióne. Dostavba športovísk v areáli pri futbalovom štadióne. Výstavba street work-out prvkov.
Projekt 4.2 Aktivity	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj rekreačného športu v mestskej časti. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Projekt 4.3 Aktivity	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu. Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Projekt 4.4 Aktivity	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov a seniorov. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Projekt 4.5 Aktivity	Podporovať talentovanú mládež. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Projekt 4.6 Aktivity	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry. Zabezpečenie personálnych kapacít.
Projekt 4.7 Aktivity	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky. Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.
Projekt 4.8 Aktivity	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia. Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba kapacít kultúrnej sály MČ Bratislava – Rusovce. Modernizácia priestorov kultúrnej sály. Rekonštrukcia kuchyne a modernizácia vybavenia.
Projekt 4.9 Aktivity	Podpora kultúrnych podujatí v m.č.. Podpora kultúrnych podujatí. Výstavba amfiteátra, prekrytého pódia a prístrešku.

2.3.5. Bývanie

Strategický zámer

Výstavba a modernizácia bytového fondu v mestskej časti. Vytváranie podmienok pre rozvoj nájomnej bytovej výstavby, ako aj podmienok pre rozvoj IBV.

Komentár k programu

Program bývanie zahŕňa komplexný rozvoj bytového fondu na území mestskej časti. Mestská časť zabezpečuje spracovanie projektovej dokumentácie na výstavbu bytov, ich správu ako aj administratívne činnosti spojené s ich existenciou. Výdavky sú rozpočtované na nákup a prípravu pozemkov na výstavbu IBV a HBV.

Program 5 Bývanie

Cieľ 5	Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu. Mestská časť zabezpečí podmienky na výstavbu bytov bežného štandardu, ako aj nižšieho štandardu v prípade potreby pre cieľovú skupinu obyvateľov sociálne odkázaných.
--------	--

Projekty podprogramu:

Projekt 5.1. Aktivity	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV. Vypracovanie technickej dokumentácie. Podpora výstavby plôch IBV.
Projekt 5.2. Aktivity	Nízkoštandardné byty. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba nízkoštandardných bytov.
Projekt 5.3. Aktivity	Štandardná nájomná bytová výstavba. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba nájomných bytov 4 x 6 b.j..
Projekt 5.4. Aktivity	Výstavba bývania pre sociálne odkázaných obyvateľov mestskej časti. Vypracovanie technickej dokumentácie. Zriadenie objektu s bytmi pre mladé rodiny. Zriadenie objektu s bytmi pre zdravotne postihnutých i s priestormi určenými na chránené bývanie.
Projekt 5.5. Aktivity	Rekonštrukcia a zateplenie existujúceho bytového fondu. Vypracovanie technickej dokumentácie. Zateplenie budov.

2.3.6. Bezpečnosť

Strategický zámer

Bezpečná mestská časť chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v mestskej časti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v mestskej časti.

Komentár k programu

V rámci bezpečnostnej politiky mestská časť realizuje nasledujúce základné činnosti - zabezpečenie maximálnej ochrany života občanov mestskej časti a majetku a pripravenosť mestskej časti riešiť krízové situácie a mimoriadne udalosti. V rámci programu Bezpečnosť sa financujú aktivity na úseku ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany, zabezpečenie ochrany majetku a obyvateľov prostredníctvom polície, ako aj zabezpečenie funkčnosti verejného osvetlenia.

Priestorové a vecné vymedzenie

Väčšina aktivít v oblasti bezpečnosti bude smerovať do oblasti ochrany obyvateľov mestskej časti a ich majetku. Mestská časť zabezpečí frekventovanejší monitoring jednotlivých častí mestskej časti v zmysle požiadaviek obyvateľov. Mestská časťná polícia sa zameria hlavne na monitoring oblastí obývaných menej prispôsobivými obyvateľmi, ako aj bočné málo frekventované ulice. V tejto súvislosti je potrebné rešpektovať aj historický kontext mestskej časti. Dôležitú úlohu bude zohrávať aj kamerový monitorovací systém, ktorý okrem priestupkovo najfrekventovanejších oblastí bude naďalej sledovať významné objekty a príslušnou infraštruktúrou.

Program 6 Bezpečnosť**Cieľ 6 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v mestskej časti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v mestskej časti.**

Projekty podprogramu:

Projekt 6.1. Aktivity	Vybudovanie protipožiarneho nádrží. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba požiarnej nádrže.
Projekt 6.2. Aktivity	Rekonštrukcia rozhlasu. Spracovanie technickej dokumentácie. Výber dodávateľa – verejná súťaž. Rekonštrukcia rozhlasu.
Projekt 6.3. Aktivity	Rekonštrukcia budovy HZ. Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice. Podpora OHZ a DHZ Rusovce.
Projekt 6.4. Aktivity	Rekonštrukcia a dostavba verejného osvetlenia v problematických častiach mestskej časti. Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Rekonštrukcia verejného osvetlenia – LED osvetlenie.
Projekt 6.5. Aktivity	Rozšírenie kamerového systému. Inštalácia kamerového systému v priestore cintorína. Inštalácia kamerového systému v priestore centra m.č.. Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu. Inštalácia kamerového systému v priestore ZŠ a MŠ. Komplexný monitoring kultúrnych pamiatok.
Projekt 6.6. Aktivity	Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách. Rekonštrukcia prechodov pre chodcov. Inštalovanie meračov rýchlosti. Vybudovanie spomaľovacích ostrovčekov a priechodov pre chodcov so semaforami.
Projekt 6.7. Aktivity	Zabezpečenie pravidelného monitorovania majetku obyvateľov mestskej časti. Riešenie problému s neprispôsobivými obyvateľmi – bezpečnostné akcie. Realizácia preventívnych akcií mestskej a štátnej polície. Zvýšenie monitoringu v nočných hodinách.

2.4. Merateľné indikátory

Monitorovanie Komunitného plánu Bratislava - Rusovce sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a programom (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé podprogramy a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

2.4.1. Sociálne služby

Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.

Cieľ 1.1. Zabezpečiť rozvoj služieb pre uspokojenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb rizikových skupín obyvateľov. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a dočasného ubytovania. Poskytovanie sociálnej služby osobe, na ktorej je páchané násilie.

Projekt	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota	
Projekt 1.1.1	Chránené bývanie.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	10
Projekt 1.1.2	Zriadenie nízkoprahového denného centra.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	10

Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.

Cieľ 1.2. Zabezpečiť rozvoj služieb pre pomoc pri starostlivosti o dieťa.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.2.1	Zriadenie zariadenia dočasnej starostlivosti o deti.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	20
Projekt 1.2.2	Zriadenie zariadenia nízkoprahového denného centra pre deti a rodinu.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	5

Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.

Cieľ 1.3. Zabezpečiť rozvoj služieb pre osoby, ktoré z objektívnych dôvodov nemôžu pre seba zabezpečiť osobnú starostlivosť z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne dôchodkového veku.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.3.1	Zabezpečenie prepravnej služby.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	40
Projekt 1.3.2	Zriadenie a rozšírenie terénnej opatrovateľskej služby.	Počet nových verejných služieb	výstupu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	1
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	10
Projekt 1.3.3	Výstavba denného stacionáru.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	50

Podprogram 1.4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.

Cieľ 1.4. Zabezpečiť pravidelný monitoring ohrozených skupín obyvateľstva za účelom predchádzania výnimočných situácií, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.4.1	Zabezpečenie monitorovania a signalizácie pomoci.	Počet poskytovaných sociálnych služieb.	výstupu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	1
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	50

Podprogram 1.5. Podporné služby.

Cieľ 1.5. Umožniť obyvateľovi, ktorý opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jeho fyzického zdravia a duševného zdravia a prevenciu jeho zhoršenia. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a predchádzať sociálnemu vylúčeniu.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.5.1	Zriadenie Integrovaného centra pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	20
Projekt 1.5.2	Zriadenie zariadenia verejného stravovania.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	100

Podprogram 1.6. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.

Cieľ 1.6 Zisťovanie príčin vzniku, charakteru problémov komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci. Osvojenie pracovných návykov a zručností pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením na účel obnovy, udržania alebo rozvoja jej fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.6.1	Zabezpečenie sociálneho poradenstva a komunitného pracovníka pre marginalizované	Počet poskytovaných sociálnych služieb.	výstupu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	1

	skupiny.	Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	50
Projekt 1.6.2	Zabezpečenie sociálnej rehabilitácie.	Počet poskytovaných sociálnych služieb.	výstupu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	1
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	50

Podprogram 1.7 Služby zamestnanosti

Cieľ 1.7 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov mestskej časti.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.7.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov ČZV podporených z projektov OPV	výstup	absolútny počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	30
		produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	75
Projekt 1.7.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	30
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	1
Projekt 1.7.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	30
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	5
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	15
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	5

2.4.2. Služby vzdelávania

Program 2 Služby vzdelávania

Cieľ 2 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v mestskej časti.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 2.1	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mestská časť Bratislava - Rusovce	0
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	119
Projekt 2.2	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mestská časť Bratislava - Rusovce	700
		Počet organizovaných mimoškolských podujatí	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	20
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	269
Projekt 2.3	Rekonštrukcia a dostavba areálu ZŠ a MŠ.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mestská časť Bratislava - Rusovce	10000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	388
Projekt 2.4	Podpora záujmovej činnosti.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mestská časť Bratislava - Rusovce	150
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	388
Projekt 2.5	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mestská časť Bratislava - Rusovce	300
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	388
Projekt 2.6	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava -	388

					Rusovce	
--	--	--	--	--	---------	--

2.4.3. Zdravotnícke služby

Program 3 Zdravotnícke služby

Cieľ 3 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.						
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 3.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	10
Projekt 3.2	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	10
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	1
Projekt 3.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	2891
Projekt 3.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	2891

2.4.4. Voľno - časové aktivity

Program 4 Voľno - časové aktivity

Cieľ 4 Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.						
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 4.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	10
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	300
Projekt 4.2	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj rekreačného športu v mestskej časti.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	50
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	500
Projekt 4.3	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	100
Projekt 4.4	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov a seniorov.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	20
Projekt 4.5	Podporovať talentovanú mládež.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	50
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	20
Projekt 4.6	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	20

		Počet uzavretých zmlúv a partnerstiev	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	5
Projekt 4.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	50
Projekt 4.8	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.	Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	mestská časť Bratislava - Rusovce	500
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	30
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m ²	mestská časť Bratislava - Rusovce	200
Projekt 4.9	Podpora kultúrnych podujatí v m.č..	Počet vybudovaných objektov	výstup	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	1
		Počet organizovaných podujatí	dopad	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	20

2.4.5. Bývanie

Program 5 Bývanie

Cieľ 5 Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu. Mestská časť zabezpečí podmienky na výstavbu bytov bežného štandardu, ako aj nižšieho štandardu v prípade potreby pre cieľovú skupinu obyvateľov sociálne odkázaných.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 5.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách.	Počet bytových jednotiek	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	15
		Počet nových obyvateľov mestskej časti	dopad	osoby	mestská časť Bratislava - Rusovce	50
Projekt 5.2	Nízkoštandardné byty.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	-
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	-
Projekt 5.3	Štandardná nájomná bytová výstavba.	Počet podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	4
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	100
Projekt 5.4	Výstavba bývania pre sociálne odkázaných obyvateľov mestskej časti.	Počet bytových jednotiek	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	6
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	20
Projekt 5.5	Rekonštrukcia a zateplenie existujúceho bytového fondu.	Počet zateplených objektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	300
		Celková zateplená plocha	výsledku	m ²	mestská časť Bratislava - Rusovce	10000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	2891

2.4.6. Bezpečnosť

Program 6 Bezpečnosť

Cieľ 6 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v mestskej časti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v mestskej časti.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 6.1	Vybudovanie protipožiarnych nádrží.	Počet vybudovaných nádrží	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	1
Projekt 6.2	Rekonštrukcia rozhlasu.	Pokrytie územia rozhlasom a televíziou	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	100
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	2891

		Počet novonainštalovaných reprosústav,	výstup	počet	Rusovce mestská časť Bratislava - Rusovce	50
Projekt 6.3	Rekonštrukcia budovy DHZ.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	1
		Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	mestská časť Bratislava - Rusovce	100
Projekt 6.4	Rekonštrukcia verejného osvetlenia.	Počet zrekonštruovaných svietidiel	výsledku	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	150
		Zníženie spotreby el. energie	dopadu	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	70
Projekt 6.5	Rozšírenie kamerového systému.	Počet inštalovaných kamier	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	30
		Zníženie kriminality	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	40
		Pokrytie územia	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	50
Projekt 6.6	Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách.	Počet realizovaných projektov	výsledok	m	mestská časť Bratislava - Rusovce	5
		Počet užívateľov projektov	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	2891
Projekt 6.7	Zabezpečenie pravidelného monitorovania majetku obyvateľov mestskej časti.	Počet hliadok za deň	výsledok	počet	mestská časť Bratislava - Rusovce	5
		Zníženie kriminality	dopad	%	mestská časť Bratislava - Rusovce	25

2.5. Akčné plánovanie

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom mestskej časti v jednotlivých oblastiach sociálneho rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram a riziková analýza. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

2.5.1. Sociálne služby

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v mestskej časti. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mestskej časti. Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi mestská časť poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi a sociálnu pôžičku.						
Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.						
Cieľ 1.1.	Zabezpečiť rozvoj služieb pre uspokojenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb rizikových skupín obyvateľov. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a dočasného ubytovania. Poskytovanie sociálnej služby osobe, na ktorej je páchané násilie.					
Projekt 1.1.1	Chránené bývanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rozšírenie kapacít chráneného bývania.	250	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 1.1.2	Zriadenie nízkoprahového denného centra.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zriadenie zariadenia.	200	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.						
Cieľ 1.2.	Zabezpečiť rozvoj služieb pre pomoc pri starostlivosti o dieťa.					
Projekt 1.2.1	Zriadenie zariadenia dočasnej starostlivosti o deti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	stredný	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zriadenie zariadenia.	200	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 1.2.2	Zriadenie zariadenia nízkoprahového denného centra pre deti a rodinu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	stredný	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zriadenie zariadenia.	200	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivé zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.						
Cieľ 1.3	Zabezpečiť rozvoj služieb pre osoby, ktoré z objektivných dôvodov nemôžu pre seba zabezpečiť osobnú starostlivosť z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne dôchodkového veku.					
Projekt 1.3.1	Zabezpečenie prepravnej služby.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Obstaranie vozidla.	7	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Personálne a finančné zabezpečenie.	Podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 1.3.2	Zriadenie a rozšírenie terénnej opatrovateľskej služby.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	50	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 1.3.3	Výstavba denného stacionáru.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Realizácia priestorov.	250	rozpočet mestskej časti, BASK	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
Podprogram 1.4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.						
Cieľ 1.4	Zabezpečiť pravidelný monitoring ohrozených skupín obyvateľstva za účelom predchádzania výnimočných situácií, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie.					
Projekt 1.4.1	Zabezpečenie monitorovania a signalizácie pomoci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Technické vybavenie.	10	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce

			SR, ESF			
Podprogram 1.5. Podporné služby.						
Cieľ 1.5	Umožniť obyvateľovi, ktorý opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jeho fyzického zdravia a duševného zdravia a prevenciu jeho zhoršenia. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a predchádzať sociálnemu vylúčeniu.					
Projekt 1.5.1	Zriadenie Integračného centra pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zriadenie zariadenia.	200	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 1.5.2	Zriadenie zariadenia verejného stravovania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zriadenie zariadenia.	50	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zabezpečenie služby donášky nákupov pre seniorov a občanov so ZP m.č..	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Podprogram 1.6. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.						
Cieľ 1.6	Zisťovanie príčin vzniku, charakteru problémov komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci. Osvojenie pracovných návykov a zručností pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením na účel obnovy, udržania alebo rozvoja jej fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti.					
Projekt 1.6.1	Zabezpečenie sociálneho poradenstva a komunitného pracovníka pre marginalizované skupiny.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zriadenie priestorov pre poradenstvo a školenia.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 1.6.2	Zabezpečenie sociálnej rehabilitácie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Personálne zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
Podprogram 1.7 Služby zamestnanosti						
Cieľ 1.7	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov mestskej časti.					
Projekt 1.7.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 1.7.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce

			SR, ESF			
Projekt 1.7.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6		0,5		0,225
2.	Personálna náročnosť		0,3				0,75	0,45
3.	Náročnosť spracovania projektu	0,1				0,5		0,05
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1				0,5		0,05
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3			0,5		0,15
6.	Vysoká prevádzková náročnosť			0,6			0,75	0,45

Z výsledkov súčinnu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v personálnej náročnosti a vysokej prevádzkovej náročnosti. Vysoký vplyv má aj nedostatok finančných prostriedkov.

Časový rámeč

	2017	2018	2019	2020	2021
Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb.					
Cieľ 1.1.					
Projekt 1.1.1					
Projekt 1.1.2					
Podprogram 1.2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.					
Cieľ 1.2.					
Projekt 1.2.1					
Projekt 1.2.2					
Podprogram 1.3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriazniveho zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.					
Cieľ 1.3					
Projekt 1.3.1					

Projekt 1.3.2					
Projekt 1.3.3					
Podprogram 1.4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.					
Cieľ 1.4					
Projekt 1.4.1					
Podprogram 1.5. Podporné služby.					
Cieľ 1.5					
Projekt 1.5.1					
Projekt 1.5.2					
Podprogram 1.6. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.					
Cieľ 1.6					
Projekt 1.6.1					
Projekt 1.6.2					
Podprogram 1.7 Služby zamestnanosti					
Cieľ 1.7					
Projekt 1.7.1					
Projekt 1.7.2					
Projekt 1.7.3					

2.5.2. Služby vzdelávania

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť poskytovanie predškolskej výchovy v zariadeniach s vyhovujúcimi priestormi, zariadením a kvalifikovanou pracovnou silou. Zabezpečiť všestranný rozvoj vzdelanostnej úrovne detí predškolského veku, ako aj žiakov v rámci povinnej školskej dochádzky. V rámci základného školstva zabezpečiť vzdelávanie hlavných národnostných skupín v materinskom jazyku. V rámci originálnych kompetencií zabezpečiť stravovanie v jedálňach pri základných školách v zmysle racionálnej výživy. Mestská časť zabezpečí priestory a personálne zdroje za záujmovú činnosť v školských kluboch ako aj základnej umeleckej škole.						
Program 2 Služby vzdelávania						
Cieľ 2.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v mestskej časti.					
Projekt 2.1	Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Modernizácia vybavenia MŠ.	20	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Dostavba kapacít materskej školy – nový pavilón.	180	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Zníženie energetickej náročnosti budovy základnej školy.	50	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Rekonštrukcia sociálnych zariadení materskej školy.	20	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Modernizácia vykurovacieho systému materskej školy (úsporné zdroje tepla, nové tepelné rozvody).	15	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Rekonštrukcia kanalizačnej prípojky materskej školy.	5	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Rekonštrukcia vonkajšej terasy materskej školy.	3	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Projekt 2.2	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Výmena sklenených výplní na budove základnej školy.	50	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce

	Rekonštrukcia elektrických rozvodov.	20	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Komplexná rekonštrukcia budovy základnej školy.	250	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Dostavba kapacít základnej školy.	200	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Nadstavba budovy dielni pre praktickú výučbu.	50	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Projekt 2.3	Rekonštrukcia a dostavba areálu ZŠ a MŠ.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Dovybavenie areálu MŠ hernými prvkami.	5	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov v areáli ZŠ.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Projekt 2.4	Podpora záujmovej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Nadstavba ŠJ a vytvorenie priestorov pre mimovyučovacie aktivity.	50	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Projekt 2.5	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Modernizácia školskej jedálne.	25	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Rozšírenie kapacity školskej jedálne.	100	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Projekt 2.6	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Výstavba telocvične pre potreby materskej školy.	250	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Modernizácia vykurovania budovy telocvične a dielne (úsporné zdroje tepla, nové tepelné rozvody).	50	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Rekonštrukcia strechy budovy telocvične.	30	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Zníženie energetickej náročnosti budovy telocvične.	70	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Výstavba multifunkčného ihriska v priestore ZŠ.	350	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Rekonštrukcia a modernizácia bazéna v školskom areáli.	50	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6			0,75	0,45
2.	Personálna	0,1				0,5		0,05

	náročnosť						
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3		0,5		0,15
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25		0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3		0,5		0,15
6.	Vysoká prevádzková náročnosť			0,6	0,25		0,15

Z výsledkov súčinnu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov.

Časový rámc

	2017	2018	2019	2020	2021
Program 2 Služby vzdelávania					
Cieľ 2.					
Projekt 2.1					
Projekt 2.2					
Projekt 2.3					
Projekt 2.4					
Projekt 2.5					
Projekt 2.6					

2.5.3. Zdravotnícke služby

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu zdravotných služieb poskytovaných v mestskej časti. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mestskej časti.						
Program 3 Zdravotnícke služby						
Cieľ 3	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v mestskej časti a zvýšiť ich kvalitu.					
Projekt 3.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšenie kvality poskytovaných služieb.	podľa potreby	ZP	verejný sektor	žiadny	súkromné subjekty
	Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.	podľa potreby	ZP	verejný sektor	žiadny	súkromné subjekty
Projekt 3.2	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 3.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečiť v súčinnosti s hlavným mestom pre oblasť poskytovania zdravotníckych služieb ich maximálnu dostupnosť.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Udržanie existujúcich lekárskeho kapacít.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 3.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Podpora zriaďovania všeobecných a špecializovaných ambulancií.	podľa potreby	rozpočet m.č.	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
	Výstavba bezbariérového prístupu do zdravotného strediska.	podľa potreby	rozpočet m.č.	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Výstavba nových priestorov zdravotného strediska.	podľa potreby	rozpočet m.č.	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6		0,5		0,3
2.	Personálna náročnosť	0,1			0,25			0,025
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3			0,5		0,15
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3		0,25			0,075
6.	Vysoká prevádzková náročnosť			0,6		0,5		0,3

Z výsledkov súčinnu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2017	2018	2019	2020	2021
Program 3 Zdravotnícke služby					
Cieľ 3					
Projekt 3.1					
Projekt 3.2					
Projekt 3.3					
Projekt 3.4					

2.5.4. Voľno - časové aktivity

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov mestskej časti. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov mestskej časti.						
Program 4. Voľno - časové aktivity						
Cieľ 4	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.					
Projekt 4.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce

	Výstavba tribúny na futbalovom štadióne.	50	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Dostavba športovísk v areáli pri futbalovom štadióne.	150	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Výstavba street work-out prvkov	7	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
Projekt 4.2	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v mestskej časti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mestskej časti, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	mestská časť, podnikateľské subjekty
Projekt 4.3	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa možností	rozpočet mestskej časti, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	mestská časť, podnikateľské subjekty
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mestskej časti, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	mestská časť, podnikateľské subjekty
Projekt 4.4	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mestskej časti, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	mestská časť, podnikateľské subjekty
Projekt 4.5	Podporovať talentovanú mládež.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet mestskej časti, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	mestská časť, podnikateľské subjekty
Projekt 4.6	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti kultúry - Knížnica.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia a dovybavenie mestskej čast'nej knižnice.	30	rozpočet mestskej časti	verejný, tretí sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 4.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 4.8	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
Aktivity	Dostavba kapacít kultúrnej sály MČ Bratislava – Rusovce.	250	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Aktivity	Modernizácia priestorov kultúrnej sály.	50	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Aktivity	Rekonštrukcia kuchyne a modernizácia vybavenia.	30	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Projekt 4.9	Rozšírenie a modernizácia priestorov pre potreby mestskej čast'nej knižnice.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
Aktivity	Výstavba amfiteátra, prekrytého pódia a prístrešku.	50	rozpočet m.č., ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt.

Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6			0,75	0,45
2.	Personálna náročnosť	0,1			0,25			0,025
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3			0,5		0,15
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru	0,1			0,25			0,025
6.	Vysoká prevádzková náročnosť	0,1			0,25			0,025

Z výsledkov súčinnu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov.

Časový rámec

	2017	2018	2019	2020	2021
Program 4. Voľno - časové aktivity					
Cieľ 4					
Projekt 4.1					
Projekt 4.2					
Projekt 4.3					
Projekt 4.4					
Projekt 4.5					
Projekt 4.6					
Projekt 4.7					
Projekt 4.8					

2.5.5. Bývanie

Strategický zámer						
Výstavba a modernizácia bytového fondu v mestskej časti. Vytváranie podmienok pre rozvoj nájomnej bytovej výstavby, ako aj podmienok pre rozvoj IBV.						
Program 5 Bývanie						
Cieľ 5	Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu. Mestská časť zabezpečí podmienky na výstavbu bytov bežného štandardu, ako aj nižšieho štandardu v prípade potreby pre cieľovú skupinu obyvateľov sociálne odkázaných.					
Projekt 5.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Podpora výstavby plôch IBV.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
Projekt 5.2	Nízkoštandardné byty.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	-	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce

	Výstavba nízkošandardných bytov.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vyšoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 5.3	Štandardná nájomná bytová výstavba.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba nájomných bytov 4 x 6 b.j..	2400	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	vyšoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 5.4	Výstavba bývania pre sociálne odkázaných obyvateľov mestskej časti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zriadenie objektu s bytmi pre mladé rodiny.	250	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vyšoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zriadenie objektu s bytmi pre zdravotne postihnutých i s priestormi určenými na chránené bývanie.	200	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vyšoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 5.5	Rekonštrukcia a zateplenie existujúceho bytového fondu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, zdroje vlastníkov	verejný sektor	stredný	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zateplenie budov.	1000	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, zdroje vlastníkov	verejný sektor	vyšoký	mestská časť Bratislava - Rusovce

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vyšoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vyšoká</i>	
		<i>0,1</i>	<i>0,3</i>	<i>0,6</i>	<i>0,25</i>	<i>0,5</i>	<i>0,75</i>	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6			0,75	0,45
2.	Personálna náročnosť	0,1			0,25			0,025
3.	Náročnosť spracovania projektu			0,6			0,75	0,45
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1				0,3		0,03
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3				0,75	0,225
6.	Vyšoká prevádzková náročnosť		0,3			0,5		0,15

Z výsledkov súčinnu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov náročnosti a spracovanie projektov.

Časový rámec

	2017	2018	2019	2020	2021
Program 5 Bývanie					
Projekt 5.1					
Projekt 5.2					
Projekt 5.3					
Projekt 5.4					
Projekt 5.5					

2.5.6. Bezpečnosť

Strategický zámer						
Bezpečná mestská časť chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v mestskej časti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v mestskej časti.						
Program 6 Bezpečnosť						
Cieľ 6	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v mestskej časti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v mestskej časti.					
Projekt 6.1	Vybudovanie protipožiarnych nádrží.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výstavba požiarnej nádrže.	400	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 6.2	Rekonštrukcia rozhlasu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Výber dodávateľa – verejná súťaž.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Rekonštrukcia rozhlasu.	100	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	mestská časť Bratislava - Rusovce
Projekt 6.3	Rekonštrukcia budov HZ.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice.	50	rozpočet m.č., ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
	Podpora OHZ a DHZ Rusovce.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Projekt 6.4	Rekonštrukcia a dostavba verejného osvetlenia v problematických častiach mestskej časti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
	Rekonštrukcia verejného osvetlenia – LED osvetlenie.	500	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Projekt 6.5	Rozšírenie kamerového systému.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Inštalácia kamerového systému v priestore cintorínov.	6	rozpočet m.č., ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Inštalácia kamerového systému v priestore centra m.č..	6	rozpočet m.č., ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu.	6	rozpočet m.č., ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Inštalácia kamerového systému v priestore ZŠ a MŠ.	6	rozpočet m.č., ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	mestská časť Rusovce
	Komplexný monitoring kultúrnych pamiatok.	25	rozpočet m.č., ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	vysoký	mestská časť Rusovce
Projekt 6.6	Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Rekonštrukcia prechodov pre chodcov.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
	Inštalovanie meračov rýchlosti.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
	Vybudovanie spomaľovacích ostrovčekov a priechodov pre chodcov so semaforami.	podľa potreby	rozpočet m.č., ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	mestská časť Rusovce
Projekt 6.7	Zabezpečenie pravidelného monitorovania majetku obyvateľov mestskej časti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Riešenie problému s neprispôsobivými obyvateľmi – bezpečnostné akcie.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Realizácia preventívnych akcií mestskej a štátnej polície.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	mestská časť Bratislava - Rusovce
	Zvýšenie monitoringu v nočných hodinách.	podľa potreby	rozpočet mestskej časti, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	mestská časť Bratislava - Rusovce

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	<i>malá</i>	<i>stredná</i>	<i>vysoká</i>	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov		0,3				0,75	0,225
2.	Personálna náročnosť		0,3				0,75	0,225

3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3		0,25			0,075
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru	0,1			0,25			0,025
6.	Vysoká prevádzková náročnosť	0,1			0,25			0,025

Z výsledkov súčinnu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov náročnosti a personálnu náročnosť.

Časový rámec

	2017	2018	2019	2020	2021
Program 6 Bezpečnosť					
Cieľ 6					
Projekt 6.1					
Projekt 6.2					
Projekt 6.3					
Projekt 6.4					
Projekt 6.5					
Projekt 6.6					
Projekt 6.7					

2.6. Finančné plánovanie

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu KPSS je schopnosť mestskej časti v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností miestneho rozpočtu atď.

Vychádzajúc z vyššie zadaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v rézii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zábery realizovať, kto by mal byť žiadateľov, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

2.6.1. Sociálne služby

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 1.1									

Projekt 1.1.1	255	255	191	64	51	0	13	0	0
Projekt 1.1.2	205	205	154	51	41	0	10	0	0
Cieľ 1.2.									
Projekt 1.2.1	205	205	154	51	41	0	10	0	0
Projekt 1.2.2	205	205	154	51	41	0	10	0	0
Cieľ 1.3									
Projekt 1.3.1	7	7	5	2	1	0	0	0	0
Projekt 1.3.2	50	50	38	13	10	0	3	0	0
Projekt 1.3.3	250	250	188	63	50	0	13	0	0
Cieľ 1.4									
Projekt 1.4.1	10	10	8	3	2	0	1	0	0
Cieľ 1.5									
Projekt 1.5.1	205	205	154	51	41	0	10	0	0
Projekt 1.5.2	52	52	39	13	10	0	3	0	0
Spolu	1 444	1 444	1 083	361	289	0	72	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2017	17	17	13	4	3	0	1	0	0
2018	361	361	271	90	72	0	18	0	0
2019	361	361	271	90	72	0	18	0	0
2020	361	361	271	90	72	0	18	0	0
2021	344	344	258	86	69	0	17	0	0
Spolu	1 444	1 444	1 083	361	289	0	72	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

c) Občianska spoločnosť

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VEČÍ A RODINY SR
ŠTÁTNY FOND ROZVOJA BÝVANIA

NADÁCIA SPP
 NADÁCIA ORANGE
 NADÁCIA EKOPOLIS
 NADÁCIA PONTIS

2.6.2. Služby vzdelávania

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 2									
Projekt 2.1	293	293	220	73	59	0	15	0	0
Projekt 2.2	575	575	431	144	115	0	29	0	0
Projekt 2.3	5	5	4	1	1	0	0	0	0
Projekt 2.4	50	50	38	13	10	0	3	0	0
Projekt 2.5	125	125	94	31	25	0	6	0	0
Projekt 2.6	800	800	600	200	160	0	40	0	0
Spolu	1 848	1 848	1 386	462	370	0	92	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2017	318	318	239	80	64	0	16	0	0
2018	462	462	347	116	92	0	23	0	0
2019	462	462	347	116	92	0	23	0	0
2020	462	462	347	116	92	0	23	0	0
2021	144	144	108	36	29	0	7	0	0
Spolu	1 848	1 848	1 386	462	370	0	92	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

Integrovaný regionálny operačný program

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach: d) Rozvoj ľudských zdrojov

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VEČÍ A RODINY SR

Podprogramy Comenius, Leonardo da Vinci a sektorový program Grundtvig

PROGRAM CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA 2007 - 2013

s dôrazom na možnosti pre mestá a mestskej časti.

2.6.3. Zdravotnícke služby

V priebehu programovacieho obdobia neboli stanové rozpočty.

2.6.4. Voľno - časové aktivity

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 4									
Projekt 4.1	212	212	159	53	42	0	11	0	0
Projekt 4.6	30	30	23	8	6	0	2	0	0
Projekt 4.8	330	330	248	83	66	0	17	0	0
Projekt 4.9	50	50	38	13	10	0	3	0	0
Spolu	622	622	467	156	124	0	31	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2017	148	148	111	37	30	0	7	0	0
2018	156	156	117	39	31	0	8	0	0
2019	156	156	117	39	31	0	8	0	0
2020	156	156	117	39	31	0	8	0	0
2021	8	8	6	2	2	0	0	0	0
Spolu	622	622	467	156	124	0	31	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

Integrovaný regionálny operačný program

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné
INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach: d) Rozvoj ľudských zdrojov

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VEČÍ A RODINY SR

Podprogramy Comenius, Leonardo da Vinci a sektorový program Grundtvig

PROGRAM CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA 2007 - 2013

s dôrazom na možnosti pre mestá a mestské časti.

2.6.5. Bývanie

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 5									
Projekt 5.3	2 405	2 405	1 804	601	481	0	120	0	0
Projekt 5.4	460	460	345	115	92	0	23	0	0
Projekt 5.5	1 000	1 000	750	250	200	0	50	0	0
Spolu	3865	3865	2899	966	773	0	193	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	

2017	601	601	451	150	120	0	30	0	0
2018	966	966	725	242	193	0	48	0	0
2019	966	966	725	242	193	0	48	0	0
2020	966	966	725	242	193	0	48	0	0
2021	365	365	274	91	73	0	18	0	0
Spolu	3865	3865	2899	966	773	0	193	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VEČÍ A RODINY SR
ŠTÁTNY FOND ROZVOJA BÝVANIA

2.6.6. Bezpečnosť

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
Cieľ 6									
Projekt 6.1	405	405	304	101	81	0	20	0	0
Projekt 6.2	100	100	75	25	20	0	5	0	0
Projekt 6.3	50	50	38	13	10	0	3	0	0
Projekt 6.4	500	500	375	125	100	0	25	0	0
Projekt 6.5	49	49	37	12	10	0	2	0	0
Spolu	1104	1104	828	276	221	0	55	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH	
2017	137	137	103	34	27	0	7	0	0
2018	276	276	207	69	55	0	14	0	0

2019	276	276	207	69	55	0	14	0	0
2020	276	276	207	69	55	0	14	0	0
2021	139	139	104	35	28	0	7	0	0
Spolu	1104	1104	828	276	221	0	55	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť
INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

IROP je realizovaný prostredníctvom integrovaných územných stratégií, ktoré na úrovni NUTS2 zadefinujú prioritné Projektové zámery v regióne. Cieľom je dosiahnutie čo najväčších synergických efektov preinvestovaných finančných prostriedkov a predchádzanie negatívnym účinkom nekoordinovaného plánovania v ohraničenom území.

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

2.7. Hodnotenie

Hlavným hodnotiacim dokumentom Komunitného plánu sociálnych služieb bude Správa o realizácii KP, ktorú vypracuje Sociálne oddelenie a Komisia pre sociálnu oblasť.

Spôsob modifikovania KP

Predkladať návrhy na modifikovanie KP bude v právomoci starostu a poslancov miestneho zastupiteľstva. Sociálna komisia môže tiež predkladať miestnemu zastupiteľstvu návrhy na doplnenie KP. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť Komisii návrh na modifikovanie KP. Na zasadnutia OZ v termíne schvaľovania miestneho rozpočtu predloží Komisia Dopadovú analýzu plnenia KP.

Doplnenie KP sa uskutoční formou vypracovania Návrhu na doplnenie KP, ktorý bude obsahovať konkrétne nové špecifické ciele, podprogramy, aktivity a úlohy. Návrh sa predloží na schválenie miestnemu zastupiteľstvu. Ak doplnenie KP bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Komisie alebo miestneho zastupiteľstva.

2.8. Monitorovanie

Monitorovanie plnenia KP bude vykonávať Sociálna komisia. Koordinátorovi pre stratégiu pracovníci Komisie budú pravidelne predkladať správy o postupe realizácie a príprave projektov, o vlastnej činnosti a o iných aktivitách súvisiace s plnením KP. Koordinátor pre stratégiu bude predkladať na zasadnutia Komisie Správy o realizácii KP, pre posúdenie súladu aktivít s Programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja. Komisia vydá k realizácii stanovisko, ktoré sa predloží poslancom na Miestne zastupiteľstvo pri schvaľovaní ročných rozpočtov. Počas roka sa môže každý poslanec miestneho zastupiteľstva oboznámiť s priebehom plnenia KP na miestnom úrade alebo u Koordinátora pre stratégiu.

3. Použitá literatúra

1. Komunitné plánovanie sociálnych služieb, Woleková, Mezianová, SOCIA – nadácia na podporu sociálnych zmien, 2004
2. Zákon č.369/90 Zb. o mestskej časťnom zriadení v platnom znení,
3. Zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov,
4. Zákon č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi,
5. Zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime,
6. Zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine
7. Zákon č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele.
8. Zákon č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách (zákona 317/2009 Z. z., zákona 180/2011 Z. z., zákona 417/2013 Z. z., zákona 185/2014 Z. z., zákona 219/2014 Z. z., zákona 310/2014 Z. z., zákona 131/2015 Z. z., zákona 175/2015 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z.)
9. Novela zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele
10. Petrvalská, 2010
11. Šed'ová, M., 2010
12. www.statistics.sk
13. Popper, Szeghy, Šarkozy, 2009, s.16-18
14. Vagač, 2011, s.4
15. <http://www.etrend.sk>, 11.8.2011
16. Atlas krajiny SR, 2002
17. Popper, Szeghy, Šarkozy, 2009, s.16-18
18. Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni mestskej časti.
19. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
20. Národný program reforiem, máj 2012,
21. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
22. Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
23. Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
24. 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
25. Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania
26. <http://www.upsvar.sk>
27. PHRSR Bratislava - Rusovce
28. Územný plán mestskej časti Bratislava - Rusovce,

Obsah

0.	Komunitné plánovanie – ciele, princípy a zásady	3
0.1.	Princípy, zásady a ciele	4
0.2.	Definovanie skupín sociálnych služieb	6
0.3.	Legislatívne súvislosti	7
0.4.	Východiská	7
0.5.	Fázy komunitného plánovania a definovanie zodpovednosti	11
1.	Sociálno – ekonomická analýza	12
1.1.	Základná charakteristika mestskej časti	12
1.2.	Popis lokality	19
1.3.	Demografický vývoj	20
1.4.	Vzdelanie a zamestnanosť	30
1.5.	Nezamestnanosť, príčiny, dôsledky, prognózy	32
1.6.	Sociálna charakteristika obyvateľstva	35
1.7.	Analýza verejných sociálnych služieb	38
1.8.	Bývanie	49
1.9.	Definovanie zainteresovaných skupín	51
1.10.	Definovanie cieľových skupín	53
2.	Strategická časť	56
2.1.	SWOT analýzy a definovanie priorít	56
2.2.	Vízia a poslanie	65
2.3.	Definovanie priorít, cieľov, zámerov	68
2.4.	Merateľné indikátory	78
2.5.	Akčné plánovanie	83
2.6.	Finančné plánovanie	96
2.7.	Hodnotenie	102
2.8.	Monitorovanie	102
3.	Použitá literatúra	103

 SCARABEO-SK, s.r.o.

doc. Ing. Štefan Hronec, PhD.

Adresa:	tel: 0907 439 224	Sídlo:
P.O.Box. č. 8	0911 439 224	Povstalecká cesta 16
Banská Bystrica	e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com	Banská Bystrica
974 09	scarabeo.sk@gmail.com	974 09